библ-тор библ-ка Археологу

АРХЕОЛОГИЯ

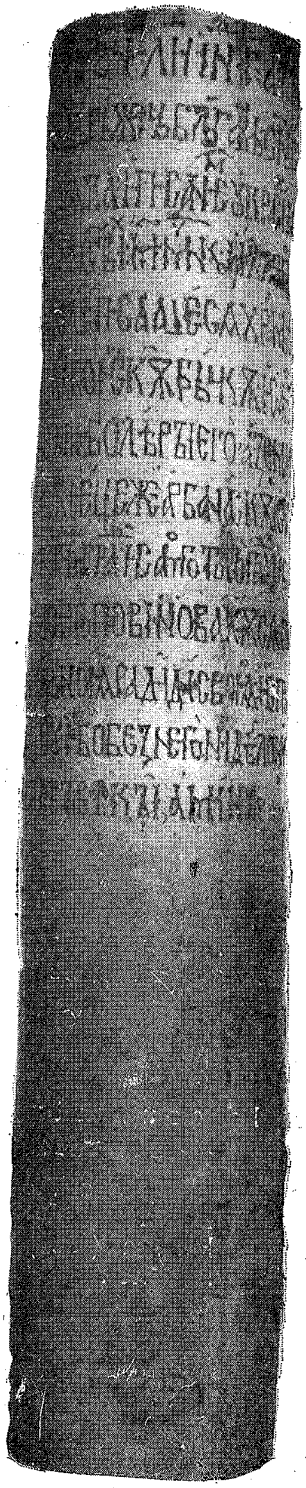

ИГА
4
983

АРХЕОЛОГИЯ

ISSN 0324-1203

Год. XXV

4

1983

ОРГАН НА АРХЕОЛОГИЧЕСКИЯ ИНСТИТУТ И МУЗЕЙ ПРИ БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Типология и хронология на глинените червенолакови паници от Тракия (I—IV в.)

ГЕРГАНА КАБАКЧИЕВА

Разкритите големи керамични центрове на територията на Никополис ад Иструм, както и находките от Долна и Горна Мизия свидетелстват за развитието на червенолаковата керамика в тези провинции на Римската империя в периода от I до IV в.[1] През последните десетилетия от Тракия[2] бе открит огромен керамичен материал, който дава възможност да се пристъпи и към по-детайлно проучване на червенолаковата керамика от римската епоха в този район. Тук обаче все още не са открити големи керамични фабрики, което е сериозно затруднение при изследването на керамичното производство. Освен това липсват обобщителни публикации за керамиката от повечето антични селища в Тракия,[3] което наложи включването на голяма част непубликуван керамичен материал: от Кабиле край Ямбол,[4] от разкопките на античния град Августа Траяна (дн. Стара Загора) и вилата в м. Чаталка в околностите му,[5] а също и от вилата при Ивайловград.[6] Цялостното изучаване на керамиката от Ивайловград, която представлява затворен археологически комплекс, ни служи за база при разработването на червенолаковата керамика в Тракия.[7]

Цел на настоящата работа е представянето на типология и хронология на червенолаковите паници от Тракия. Още тук трябва да отбележим, че като цяло керамиката и керамичното производство в Тракия не се различават съществено в своето развитие от тези в Мизия. В Тракия обаче се наблюдава по-силно влияние на малоазийските керамични центрове, особено добре изразено във формите на червенолаковите паници. Голямото разнообразие на форми е показано в предложената типология, която включва тринадесет основни типа, чиито варианти поради ограничения обем няма да бъдат разгледани тук.

Тип I (обр. 1 *а—в*) — acetabulum, catinus.[8] Паници с полусферична форма на тялото и тесен, заоблен или заострен ръб на устието. При някои съдове този ръб е леко завит навътре. Дъното е оформено с ниско пръстеновидно столче. Изработени са от много добре пречистена глина с пепелявожълт, бежов или бежовокафяв цвят след изпичането и са покрити със светлочервен до кафяв лак. При някои екземпляри той е с метален блясък. Диаметърът на устието достига до 0,20—0,22 м. Паниците от тип I са едни от най-широко разпространените през римската епоха в Тракия. Многобройни са находките от Югозападна България,[9] района на Пловдив и Родопската област.[10] От Югоизточна България са известни от могилния некропол при Свиленград,[11] от вилата при Ивайловград,[12] вилата в м. Чаталка и разкопките на Августа Траяна,[13] от Кабиле[14] и др. Най-рано датираните засега паници от тип I произхождат от могилно погребение край Филипопол и са намерени

ФИЛИАЛНА БИБЛИОТ...
М ф

с монети на Нерва (96—98).[15] Особено масово е производството им през II в. и първата половина на III в. През този период почти не се забелязват промени във формата. Изменения настъпват по-скоро в качеството на изпълнение, което се понижава към края на III в.

Прототипът на представената форма може да се търси в тип 20 и 21 на керамиката от Чандарли в Мала Азия.[16] Разглежданите паници намират много аналогии в керамиката от римските провинции Горна и Долна Мизия,[17] Дакия[18] и Панония,[19] срещат се чак до р. Рейн.[20] Те са широко разпространени в керамиката от античните центрове по Северното Черноморие и съответствуват на тип 32 от Олбия,[21] тип 14 от Мирмекий[22] и тип 13 от Тиритака.[23] Т. Н. Книпович, която проучва керамиката от района на Северното Черноморие, обръща внимание на връзката им с керамиката от т. нар. пергамска група.[24]

Повечето паници от тип I са без украса. При отделни екземпляри са нанесени врязани линии под ръба на устието или върху дъното.

Въз основа на приведените примери и аналогии паниците от тип I може да се датират в широките граници на периода I — началото на IV в.

Тип II (обр. 2 *а—в*) — phiala. Плоски, силно разлати съдове с изправен или леко завит навътре ръб на устието, дъното е широко, стъпило върху ниско столче. Изработени са от фина, бежова до бежовокафява глина след изпичането, а лакът е червен до червенокафяв, без блясък. Размерите им са различни — диам. на устието 0,14—0,33 м. Паници с посочената форма са публикувани от разкопките в Сердика[25] и археологическите проучвания по долината на Средна Струма.[26] Колективна находка паници от тип II от Пловдив свидетелствува за качеството на керамичната продукция през

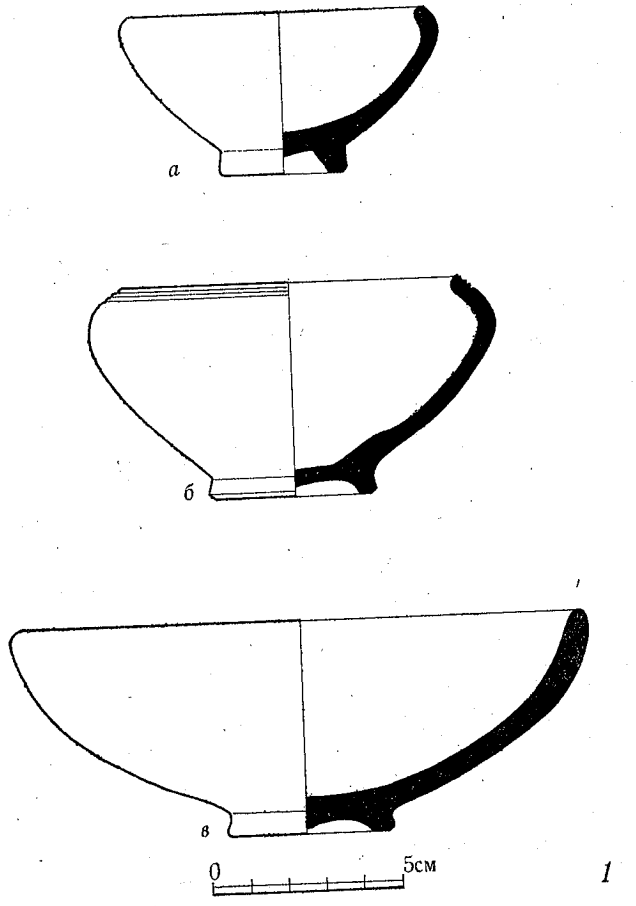

1

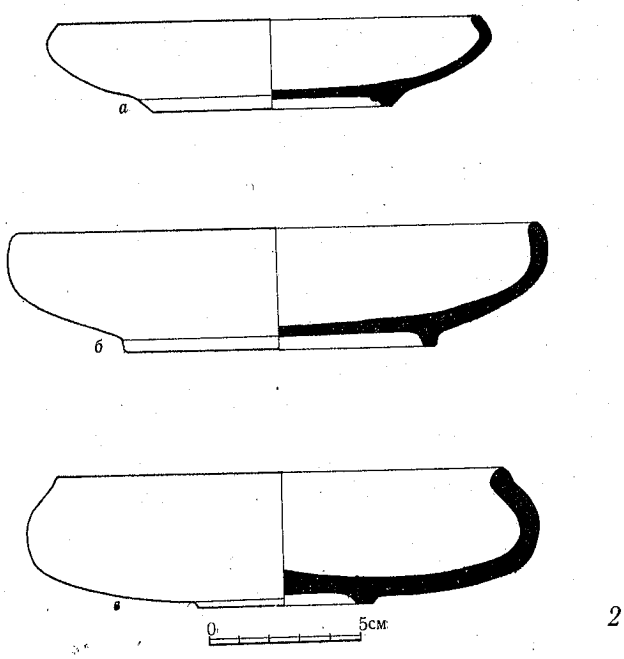

2

●*Обр. 1. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип I, I—IV в., от: а, б) вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг; в) вилата при Ивайловград. Fig. 1. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type I, Ier—IVe s., de: a, б) la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora; в) la villa près de Ivajlovgrad*

●*Обр. 2. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип II, I—IV в., от: а, б) вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг; в) некропола при Свиленград. Fig. 2. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type II, Ier—IVe s., de: a, б) la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora; в) la nécropole près de Svilengrad*

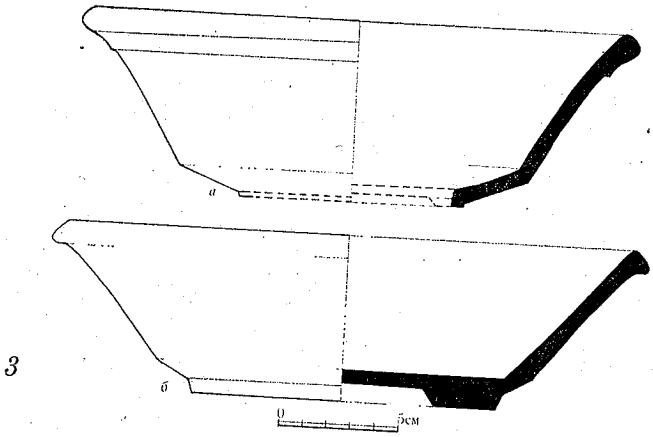

3

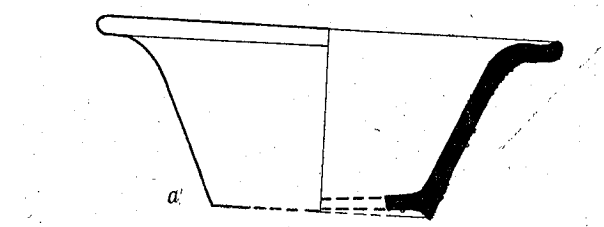

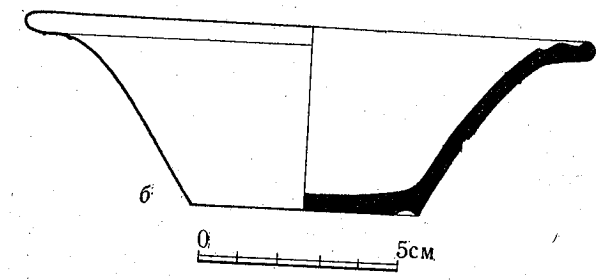

4

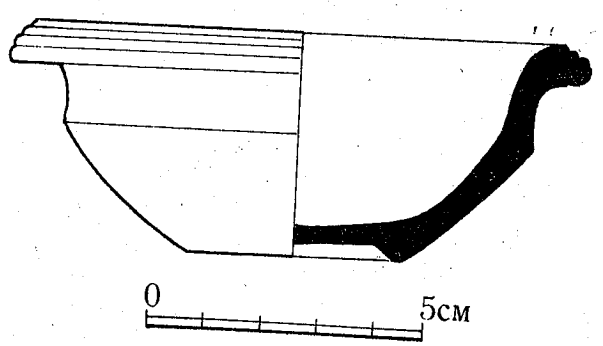

5

II в. в Тракия.[27] Такива паници са били масово произвеждани в Августа Траяна, вилата в м. Чаталка и в Кабиле през периода II—III в.[28] Срещат се сред керамичния материал от могилния некропол при Свиленград и вилата при Ивайловград.[29] Посочените съдове, както и най-близките им паралели от Нове, и керамичните центрове в градската територия на Никополис ад Иструм[30] са без врязана или щемпелувана украса.

Прототипът на паниците от тип II вероятно е форма от „източната сигилата А",[31] и по-точно тип 6 на керамиката от Чандарли.[32] Към малоазийски произход на паниците от тип II насочва и широкото разпространение на тази форма в античните центрове от района на Източното Средиземноморие и Континентална Гърция.[33] В Тракия тяхното производство било усвоено и развито през периода II—IV в.

Тип III (обр. 3 *а—б*) — catinus. Средно-дълбоки и дълбоки паници с конусовидна форма и косо отрязан заоблен ръб на устието. Дъното е равно и върху ниско масивно столче. Глината е фина бежова или бежово-розова, а лакът — червен, с лек блясък. Диаметър на устието 0,20—0,24 м. От Тракия находки от този тип има в Пловдив,[34] вилата в м. Чаталка край Стара Загора,[35] Кабиле,[36] некропола при Свиленград[37] и вилата при Ивайловград.[38] Съдът от Свиленград е намерен в гроб с монета на Комод (180—192), която датира погребението в последната четвърт на II в. Близки паралели на паниците от тип III се откриват в керамиката от големите производствени центрове край Никополис ад Иструм[39] и римската вила при Мадара.[40] Подобни съдове са публикувани от Трезмис и Истрия в Румъния,[41] от градовете по Северното Черноморие,[42]

●*Обр. 3. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип III, II — средата на III в., от: а) вилата при Ивайловград; б) некропола при Свиленград. Fig. 3. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type III, IIe — milieu du IIIe s., de: a) la villa près de Ivajlovgrad; б) la nécropole près de Svilengrad*

●*Обр. 4. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип IV, II—III в., от: а) Кабиле; б) вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг. Fig. 4. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type IV, IIe—IIIe s., de: a) Cabyle; б) la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora*

●*Обр. 5. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип V, II — средата на III в., от вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг. Fig. 5. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type V, IIe — milieu du IIIe s., de la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora*

а също и от Атина.[43] Прототипът на паниците от тип III, както и на предишните, се открива в пергамската група на малоазийската червенолакова керамика, както сочи и близостта им с тип 26 на керамиката от Чандарли по З. Льошке[44] и с форма 2 Чандарли по Дж. Хейс.[45] В Тракия тези съдове може да се отнесат към периода II — средата на III в.

Тип IV (обр. 4 *а—б*) — patopsis. Малки конусовидни панички с издаден навън ръб на устието, дъно равно с леко вдлъбване в края, без столче. Изработени са от фина бежовокафява глина и са покрити с червен лак със слаб блясък. Диаметър на устието до 0,15 м. Панички с такава форма са публикувани от разкопките по долината на Средна Струма[46] и от района на Пловдив.[47] Срещат се сред непубликуваните материали от вилата в м. Чаталка и от разкопките в Стара Загора,[48] Кабиле[49] и вилата при Ивайловград.[50] Паниците от тип IV са форма с широко разпространение сред керамиката от Нове и производствения център при Павликени.[51] Находките от Тракия и Долна Мизия са без украса — само при някои ръбът на устието е подчертан с вдлъбната линия.

Тази форма панички се среща в керамиката от атинската агора. Въз основа на стратиграфски наблюдения Х. Робинсън ги датира в края на I и началото на II в.[52] В Тракия тип IV е засвидетелствуван с точно датирани находки както от началото на II, така и от края на III в.[53] — доказателство за устойчивостта на типа през периода II—III в. Измененията във формата са незначителни, по-скоро се понижава качеството на изработка към края на периода.

Тип V (обр. 5) — patopsis. Полусферични панички с дъговидно извит навън ръб на устието. Дъното е конкавно. Изработени са от фина глина с бежовокафяв цвят след изпичането, като и върху двете повърхности е нанесен тънък слой червенокафяв лак. Диаметърът на устието не надвишава 0,15 м. Засега тип V е известен в Тракия само от източната ѝ част. Широко е разпространен сред керамиката от разкопките на Августа Траяна, вилата в м. Чаталка и един могилен некропол при Нова Загора.[54] При тези съдчета ръбът на устието е украсен с врязани линии. Точно датиран пример от тип V е намерен в могила № 2 от некропола при с. Меричлери, Хасковски окръг, който се отнася към първата половина на II в.[55] От Мизия паралели на тази форма не са известни. Но подобни панички се срещат сред керамиката от западноримските провинции,[56] откъдето по всяка вероятност е заимствуван тип V. Според датираните находки този тип може да се отнесе към периода от II до средата на III в.

Тип VI (обр. 6) — catinus. Среднодълбоки и дълбоки конусовидни паници с тесен, заоблен и леко завит навътре ръб на устието, отвън оформен в широка лента. Дъното е равно или се издига в ниско плътно столче. Глината е фина с бежов цвят, а лакът е червен до червенокафяв, некачествен. Диаметърът на устието достига до 0,30 м. Този тип паници също е без украса. В Тракия има примери в Пловдив,[57] вилата в м. Чаталка и Стара Загора,[58] Кабиле,[59] а също и в некрополите от II—III в. при Асеновград, Нова Загора, Свиленград и с. Меричлери, Хасковски окръг.[60] Паници от този тип са открити в Мизия[61] и района на Северното Черноморие.[62] Те съответствуват на паниците от тип 12 на керамиката от Мирмекий и за тях Т. Н. Книпович отбелязва, че са характерни както за ранноримския, така и за късноримския период.[63]

Находките от Тракия показват, че тип VI е бил произвеждан без съществени изменения на формата през целия период от I до края на III в., а по всяка вероятност в огрубен вид е продължил да съществува и през IV в.

Тип VII (обр. 7 *а—в*) — acetabulum, catinus. Паници със сложна форма на тялото и тесен заоблен ръб на устието. Характерна особеност на типа е, че горната част на съда е разграничена от долната с ръб. Дъното е равно и лежи върху ниско пръстеновидно столче. Изработени са от фина глина с бежов до бежовокафяв цвят, а лакът е червен до червенокафяв, без блясък. Диаметърът на устието е от 0,10 до 0,26 м. При някои паници горната част е украсена с насечки, направени със зъбчато колелце. Многобройни са находките от разглеждания тип в Тракия — от Сердика и долината на Средна Струма,[64] Пловдив и Родопската област,[65] Стара Загора и могилните некрополи в района на Казанлък,[66] от Нова Загора, Кабиле и Сливен,[67] от Свиленград и Ивайловград[68] и др. Сред тях се срещат и паници, подпечатани с planta pedis: от могилния некропол при Свиленград, вилата при Ивайловград и вилата в м. Чаталка. Повечето от печатите представляват имитации на късни варианти на типа planta pe-

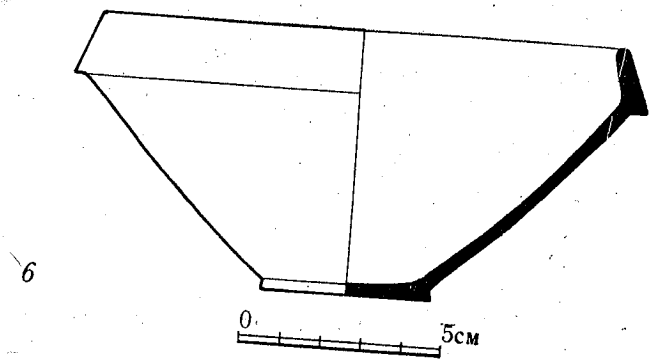

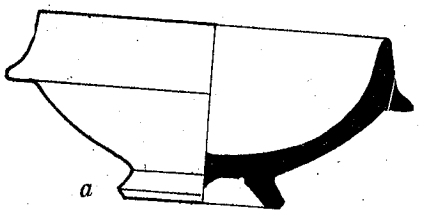

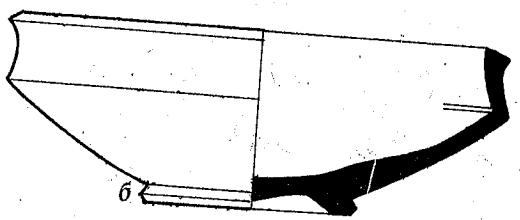

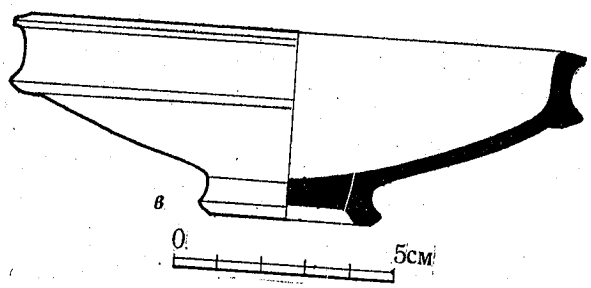

●*Обр. 6. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип VI, I—IV в., от вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг. Fig. 6. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type VI, Ier—IVe s., de la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora*
●*Обр. 7. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип VII, I—IV в., от: а) вилата при Ивайловград; б) Стара Загора; в) вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг. Fig. 7. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type VII, Ier—IVe s., de: а) la villa près de Ivajlovgrad; б) Stara Zagora; в) la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora*

dis, за което свидетелствува схематичното им оформяне.

Направеният преглед на развитието на паниците от тип VII показва, че те наред с паниците от тип I са били най-широко разпространените форми на червенолаковата керамика в Тракия през римската епоха. Не по-малък е броят им в керамичните центрове в Хотница, Бутово и Павликени[69] (от територията на Никополис ад Иструм), в Нове и други градове и селища в Мизия.[70] Изобилствуват паралели на паници от тип VII от Дакия и Панония,[71] Атина и Коринт[72] и района на Северното Черноморие.[73] Те съответствуват на паниците от тип 20 и 21 на керамиката от Олбия, тип 6, 7 и 11 от Мирмекий. Наблюдения върху развитието на посочената форма прави Т. Н. Книпович при изучаването на червенолаковата керамика от Олбия, а и по-късно, когато обобщава проучванията си върху керамиката от Мирмекий и Тиритака.[74] Тя търси връзката ѝ с червенолаковата керамика от района на Пергам и от о. Самос в Егейско море, от чиито керамични центрове вероятно произхождат прототиповете на разглежданите глинени съдове. За това свидетелствуват не само близостта с форми 15, 18 и 19 на керамиката от Чандарли по З. Льошке[75] и с форма 3 Чандарли по Дж. Хейс,[76] но и редица технически белези като неравномерно нанесеният и без гланц червен до кафяв лак, фината, но леко слоеста глина, а също и заоблените очертания на профила на съда.

Най-рано датираните имитации на разглежданата форма в Тракия са открити в могилен некропол край Пловдив[77] с монети на Нерва (96—98) и са отнесени според общия характер на археологическия комплекс към края на I и началото на II в. Данните от Тракия показват, че паниците от тип VII са били особено широко разпространени през втората половина на II и до края на III в. През IV в. продължава тяхното производство, но пропорциите им вече са нарушени, а качеството на глината и лака — значително понижено.

Тип VIII (обр. 8 *а*, *б*) — phiala. Плитки паници с дъговидно извити навън стени и заоблен, подчертан с вдлъбнатина ръб на устието. Дъното е равно и е върху ниско цилиндрично столче. Глината е фина, с бежов или бежово-розов цвят след изпичането, а лакът — червен до червенокафяв, нанесен на тънък слой и без блясък. Паниците са различни по размери — диам. на устието 0,15—0,30 м

Разпространението на тип VIII е засвидетелствувано в Тракия с находки от разкопките в м. Кадин мост при с. Невестино, Кюстендилски окръг,[78] в чашата на язовир „Искър“,[79] от Пловдив,[80] района на Стара Загора,[81] Кабиле[82] и вилата при Ивайловград.[83] Подобни паници от Мизия няма публикувани. Не се срещат в керамиката от Чандарли, Атина, Коринт и северночерноморските градове. Паралели има в Дакия,[84] Панония[85] и Рейнската област[86] от II—III в., към което време може да се отнесе и тип VIII. Тази форма се е развила вероятно под влияние на западноримската сигилата и по-точно на форма 51 по класификацията на Х. Драгендорф,[87] но за разлика от нея паниците от тип VIII в Тракия носят техническите белези на червенолаковата керамика от източните римски провинции.

Тип IX (обр. 9) — catinus. Плитки и среднодълбоки полусферични паници с дъговидно извит навън или хоризонтален ръб на устието. При повечето той е подчертан с вдълбаване в края. Дъното е равно, върху ниско пръстеновидно столче. Изработени са от фина глина с бежов до кафяв цвят, а лакът е от оранжевочервен до тъмнокафяв, рядко с метален блясък. Диаметърът на устието е 0,11—0,20 м. В Тракия находки от тип IX са намерени в античното селище в Перник,[88] вилата в м. Чаталка,[89] Кабиле,[90] могилните некрополи при Сливен и Хасково.[91] Последните са датирани във II в., към което време може да се отнесе и тип IX, разбира се, с известна допустимост за развитието му и през III в. Паралелите от Мизия,[92] Дакия[93] и Панония[94] насочват също към тази датировка.

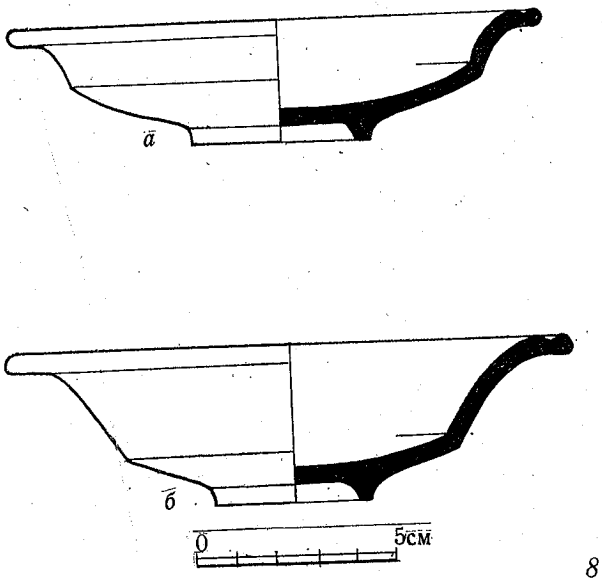

8

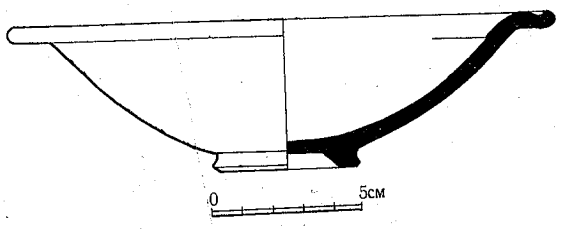

9

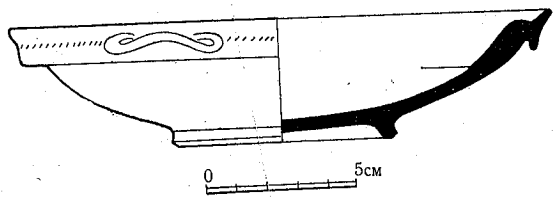

10

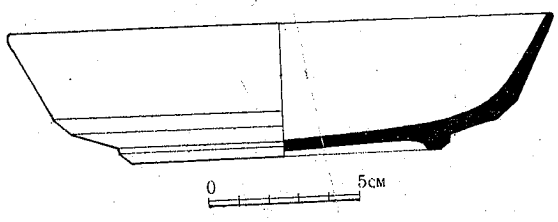

11

●*Обр. 8. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип VIII, I—III в., от: а) вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг; б) вилата при Ивайловград. Fig. 8. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type VIII, Ier—IIIe s., de: a) la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora; б) la villa près de Ivajlovgrad*

●*Обр. 9. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип IX, II—III в., от Стара Загора. Fig. 9. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type IX, IIe—IIIe s., de Stara Zagora*

●*Обр. 10. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип X, II—III в., от Стара Загора. Fig. 10. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type X, IIe—IIIe s., de Stara Zagora*

●*Обр. 11. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип XI, I—III в. (вилата в м. Чаталка, Старозагорски окръг). Fig. 11. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type XI, Ier—IIIe s. (la villa au lieu-dit Čatalka, département de Stara Zagora)*

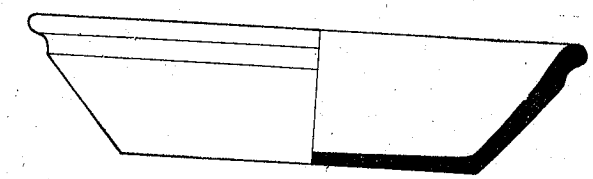

12

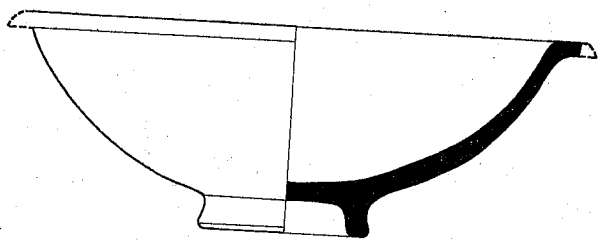

13

●*Обр. 12. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип XII, I—IV в., (Пловдив). Fig. 12. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type XII, Ier — IVe s. (Plovdiv)*

●*Обр. 13. Червенолакови глинени паници от Тракия, тип XIII, I—III в. (Стара Загора). Fig. 13. Ecuelles d'argile à vernis rouge de Thrace, type XIII, Ier—IIIe s. (Stara Zagora)*

Прототипът на разглежданите паници може да се търси във форми 35/36 по класификацията на Драгендорф,[95] но за разлика от тях червенолаковите паници от тип IX от Тракия са рядко украсени по ръба на устието. Украса имат находките от Перник и Сливен — щемпелувани стилизирани грозде и ластари.

Тип X (обр. 10) — phiala. Плитки паници с наклонени навън стени, преминаващи в сложно профилиран ръб на устието, оформен отвън в широка лента. Дъното е равно и върху ниско столче. Някои от тях имат панделковидни дръжки, залепени към ръба на устието. Максималният им диаметър е 0,18—0,24 м. В Тракия тип X е установен с находки от Пловдив,[96] Кабиле[97] и Стара Загора.[98] Като най-близки аналогии може да се посочат съдчета от керамичните центрове край Никополис ад Иструм и Новае.[99] Паниците от тип X принадлежат на керамични комплекси от II—III в., към който период се отнася и производството им в Тракия. Засега е трудно да се отговори на въпроса, откъде тази форма е проникнала в Тракия, защото тук се преплитат западни и източни елементи, а налице е и елинистическо влияние. Бъдещите проучвания вероятно ще допринесат за решаването на този проблем.

Тип XI (обр. 11) — phiala. Плитки паници с конусовидна форма на тялото и заострен ръб на устието, а дъното е равно и лежи върху ниско столче. Глината е фина, бежовокафява на цвят, а лакът не се различава от познатия в Тракия червенокафяв некачествен лак, неравномерно нанесен и без блясък. Диаметърът на устието е 0,18—0,30 м. Този тип е засвидетелстван в Тракия с находки от вилата в м. Чаталка[100] и вилата при Ивайловград.[101] Към този тип може да се отнесат и два съда от римския некропол в Сливен,[102] които произхождат от гроб № 1 на единствената тук надгробна могила. Намерени са с бронзова монета на Антонин Пий (138—161). Както паницата от тип IX от Сливен и тези са с шемпелувана украса от растителни орнаменти — розети и стилизирани палмови клонки. Многобройни са паралелите на паниците от тип XI от Мизия,[103] Дакия[104] и Панония,[105] а също и от Атинската агора.[106] Формата, начинът на изработка, както и аналогиите насочват към ранна датировка — I—края на II в. Имайки пред вид изложените по-горе типове червенолакова керамика и устойчивостта на веднъж възприетите форми от керамичното производство в Тракия, можем да допуснем, че разглежданите съдове са съществували и през III в.

Тип XII (обр. 12) — phiala. Плитки конусовидни паници с плоско, широко дъно. Срещат се няколко варианта при оформянето на ръба на устието — заоблен, заострен или леко издаден навън. Глината е фина с бежовокафяв цвят, а лакът — червенокафяв, некачествен. Засега паници от този тип са публикувани от светилището при Перник[107] и от различни керамични комплекси в района на Пловдив,[108] датирани в края на II и III в. С опростената си форма те са широко разпространени през римската епоха и намират най-близки паралели в паниците от тип 2 по Г. Попилиан[109] от Румъния и паниците от тип 2 и 3 по О. Брукнер[110] от Югославия. Подобни съдове се срещат сред керамиката от римската епоха в Истрия,[111] Олбия,[112] Тиритака,[113] а също и от Атинската агора и Коринт.[114] Като вероятен прототип на плоските паници с широко равно дъно могат да се изтъкнат тип 8 и 9 на керамиката от Чандарли.[115] В Тракия тази форма се произвежда през целия период I—IV в.

и в доста огрубен вид и без лаково покритие се запазва в ранновизантийската керамика.[116]

Тип XIII (обр. 13) — catinus. Дълбоки паници с полусферична форма и издаден навън хоризонтален ръб на устието. Дъното е равно и лежи върху масивно столче. Изработени са от фина или много добре пречистена глина със светлобежов цвят след изпичането. Лакът е светлочервен и без блясък. Диаметър на устието 0,15—0,30 м. Те се срещат в керамиката от Пловдив,[117] Асеновград,[118] Стара Загора[119] и могилния некропол при с. Вишеград, Кърджалийски окръг.[120] При паницата от Стара Загора дъното е със схематичен печат planta pedis. Малко може да се каже за произхода на тази форма паници и включването им в номенклатурата на червенолаковата керамика в Тракия. Съдове с подобна форма от Мизия засега не са известни в литературата. Най-близките паралели на паниците от тип XIII са от Атинската агора, открити в пластове от I—II в.,[121] а те вероятно представляват развитие на тип 28 на керамиката от Чандарли.[122] Според отбелязаните находки паниците от тип XIII може да се датират в Тракия в периода от I до началото на III в.

Анализът на основните форми червенолакови паници дава възможност да се направят някои изводи за характера и значението на керамичното производство в Тракия през римската епоха. Наблюденията показват, че усвояването на новите керамични форми е било осъществено в продължение на близо едно столетие. През почти целия I в. на н. е. повечето от майсторите грънчари в провинция Тракия остават настрана от бързо развиващото се производство на червенолакова керамика. Както сочат някои материали от Пловдив и района му[123] и от вилата в м. Чаталка,[124] част от потребностите от по-луксозна керамика бил̀и задоволявани през този период по пътя на търговския внос. От района на Пловдив са и най-рано датираните засега червенолакови паници, произведени в Тракия.[125] Ето защо най-ранното приобщаване към производството на червенолакова керамика в Тракия може да се свърже с Филипопол — значителен политически и икономически център на провинция Тракия през римската епоха.

До този момент не са открити големи керамични центрове в разглеждания район, но въз основа на продукцията те може да се отъждествят с големите градски центрове Сердика, Пауталия, Филипопол, Августа Траяна и др. Проучените пещи за трапезна керамика в Кабиле,[126] както и характерът на цялостния керамичен материал дават основание и Кабиле да бъде определен като един от центровете на червенолаково производство. По наблюденията върху керамиката от вилата при Ивайловград, както и от могилния некропол при Свиленград, може да се съди, че е съществувал керамичен център и в района между Сакар планина и Източни Родопи.

Общоизвестно е, че производството на червенолакова керамика е свързано с използуването на големи количества вода, складиране на суровини и гориво, развиване на високи температури в пещите и други изисквания, които налагат разполагането на керамичните работилници извън крепостните стени. За изграждането им извън градовете и край вилите свидетелстват и големите керамични центрове в градската територия на Никополис ад Иструм.[127]

Представената типология показва разнообразието на формите на червенолаковите паници, произвеждани в Тракия през периода от I до IV в., дава възможност да се потърсят центровете на влияние и да се определят, доколкото е възможно, прототиповете на отделните форми. Най-близките паралели на червенолаковите паници от Тракия откриваме в керамиката от Мизия, което показва, че не се наблюдават съществени различия в керамичното производство на двете провинции. Настаняването на някои римски легиони в Мизия, както и прекият контакт със западноримските керамични центрове посредством р. Дунав са едни от причините за по-силно изразено влияние на западноримската керамика тук, докато в Тракия в по-голяма степен е изявено влиянието на малоазийските и другите източносредиземноморски керамични центрове — Пергам, Самос, Атина, Коринт и др.

Характерен за паниците от Тракия е червеният до кафяв лак, нанесен неравномерно и без гланц. Украсата най-често се състои от врязани линии и пояси от насечки, направени със зъбчато колелце. По-рядко се среща щемпелувана украса — розети, гроздове, палмов лист и др. Прилагана е била и техниката barbotino, в която са изпълнявани също растителни мотиви. Тук трябва да отбележим още, че само при паниците от тип VII, VIII и XIII се явяват имитации на печатите planta pedis.

Друга особеност на червенолаковата керамика в Тракия е имитирането на малоазийски типове керамика от т. нар. пергамска група. Някои от тези типове обаче произхождат от своя страна от западноримската terra sigillata и едва след дългия път на усвояване и видоизменяне в керамичните ателиета в Мала Азия са насочени като пазарна стока към Тракия. Анализът на типове VIII и IX пък свидетелствува за пряко заимствувани форми от западноримската керамика. Това показва, че Тракия е била обект на пазарни интереси както на Изтока, така и на Запада на Римската империя по отношение на керамиката с явен превес за Изтока. Вероятно това е бил и един от начините за осъществяване на връзките между Мала Азия и Тракия, довели до развитието на производство на червенолакова керамика в Тракия. Този процес на преориентиране на тракийското грънчарство с цел да отговори на новите изисквания на времето бил подпомогнат вероятно и от римската власт чрез преселване на малоазийски майстори-грънчари в Тракия. По епиграфски и други данни вече е доказано наличието на голям брой преселници (предимно занаятчии) от Мала Азия в Мизия и Тракия през I—III в.[128] В намерените надписи няма посочвания за грънчари, но по всяка вероятност и такива са били заселени в нашите земи.

Наподобявайки червенолаковата керамика от големите източноримски ателиета, грънчарите в Тракия не успяват да достигнат високото качество на лака и точно копиране на формите. Производството на червенолакова керамика в Тракия се характеризира още и с тенденцията към устойчивост на формите през периода II—III в. Разбира се, настъпват и някои изменения, но те са свързани по-скоро с качеството на изпълнение, което значително се понижава след средата на III в.

Типологията на червенолаковите паници в Тракия дава възможност да се проследят и някои регионални особености в развитието на керамичното производство през римската епоха. Така например тип V и IX са засвидетелствувани само сред керамиката от източната част на провинцията, а тип XII е разпространен в Западна Тракия и района на Филипопол.

Като цяло разглежданата керамична група показва високата организация на керамичното производство в Тракия през периода II — първата половина на III в. А засилилата се икономическа криза в Римската империя след династията на Северите, както и готското нашествие на Балканите в средата на III в., са едни от причините, довели до понижаване качеството на керамичната продукция, до известно децентрализиране на керамичното производство и постепенното му преминаване през IV в. към техники и форми, от които се развива керамиката през ранновизантийския период в Тракия.

В заключение трябва да отбележим, че предложената типология на червенолаковите паници от Тракия няма претенции за окончателна. Публикуването на нов керамичен материал ще доведе до нейното обогатяване и ще хвърли още светлина върху този важен дял от производствената дейност в Тракия през римската епоха.

[1] Б. Султов. Керамично производство на територията на Никополис ад Иструм II—IV в. Автореферат на кандидатска дисертация. С., 1981, с. 12; G. Popilian. Ceramica romana din Oltenia. Craiova, 1976; J. Henning. Entwicklungstendenzen der Keramikproduktion an der mittleren und unteren Donau im I. Jahrtausend u. Z. — Zeitschrift für Archäologie, 11, 1977, 2, p. 184; D. Bojović. Rimska keramika Singidunuma. Beograd, 1977.

[2] Включени са червенолаковите паници само от дн. Южна България, която е представлявала същинската част на провинция Тракия през I—IV в.

[3] Г. Кабакчиева. Състояние на проучванията на керамиката от римската епоха в Южна България. — В: България 1300. Институции и държавна традиция. II. С., с. 101—117.

[4] Използуваме случая да благодарим на ст. н. с. Ал. Димитрова от АИМ при БАН и доц. Л. Гетов от СУ „Кл. Охридски“ за любезно предоставения ни непубликуван керамичен материал от разкопките в Кабиле.

[5] Изказваме благодарност на ст. н. с. Д. Николов, директор на Окръжна дирекция КИН, Стара Загора, и на н. с. Хр. Буюклиев, директор на ОИМ, Стара Загора, за предоставената възможност да ползуваме непубликувани керамични материали от вилата в м. Чаталка и разкопките на Августа Траяна.

[6] Авторката е благодарна на покойната ст. н. с. Я. Младенова, ръководител на разкопките на вилата при Ивайловград, за предоставения за публикуване керамичен материал.

[7] Предстои публикуването на керамиката от Ивайловград от авторката.

[8] За всеки тип паници даваме латинското название на формата по: W. Hilgers. Lateinische Gefässnamen. Düsseldorf, 1969.

[9] Ат. Милчев. Археологически разкопки и проучвания в долината на Средна Струма. — ГСУ ФИФ, LIII, 1, 1959, с. 383, обр. 13; Ат. Милчев и Н. Петков. Археологически разкопки и проучвания в чашата на язовир „Искър“. — ГСУ ФИФ, LV, 1, 1961, с. 204, табл. VI 2 а; А.

Балканска. Керамика от разкопките в Сердика. — В: Сердика. С., 1964, с. 140, обр. 7 д.

[10] Д. Цончев. Трако-римският некропол в югоизточния край на Филипопол. — ГНМП, IV, 1960, с. 130, обр. 6; Л. Ботушарова. Нови данни за Филипопол през римската епоха. — ГМПО, II, 1954—1955, с. 123, табл. IV 16; П. Детев. Разкопки на могилен некропол при с. Чернозем. — ГНМП, VII, 1971, с. 19, обр. 17 2, 4; Цв. Дремсизова-Нелчинова, И. Балкански. Надгробна могила край с. Гледка, Кърджалийски окръг. — Археология, XV, 1973, 3, с. 62, обр. 4 7; Д. Аладжов, А. Китанова. Разкопки на могила I в Хасково. — Археология, XV, 1973, 3, с. 78, обр. 18; Цв. Дремсизова-Нелчинова. Тракийски могилен некропол (II—III в.) край с. Вишеград, Кърджалийски окръг. — Археология, XXII, 1980, 1, с. 21, обр. 3 в.

[11] И. Велков. Разкопки около Мезек и гара Свиленград. — ИАИ, XI, 1937, с. 116, обр. 153.

[12] Непубликувани материали.

[13] Непубликувани материали.

[14] Ал. Димитрова. Разкопки на базилика № 1 в Кабиле. — В: Кабиле. I. С., 1982, с. 128, табл. XI.

[15] Д. Цончев. Трако-римският некропол, с. 130, обр. 6.

[16] Ант. Pitanae, на около 30 км югозападно от Пергам: S. Loeschcke. Sigillata-Töpfereien in Tschandarli. — Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Athenische Abteilung, XXXVII, 1912, p. 371.

[17] Цв. Дремсизова. Нови данни за икономиката на Долна Мизия през римската епоха. — ИНМК, I, 1960, с. 10, обр. 16; Б. Султов. Една villa rustica край с. Присово, Великотърновски окръг. — ИМВТ, II, 1964, с. 54, обр. 7 е; Д. П. Димитров, М. Чичикова, Б. Султов, Ал. Димитрова. Археологические раскопки в Восточном секторе Нове в 1966 г. — ИАИ, XXXII, 1970, с. 57, обр. 4.

[18] G. Popilian. Op. cit., p. 121, tab. LXV; A. Râdulescu. Contribuţii la cunoast terea ceramicii de uz Comun din Dobrogea. — Pontica, IX, 1976, p. 352, tab. XVII 1, 1 a; A. Opait. Consideraţii preliminare asupra ceramicii Romane timpurii de la Troesmis. — Peuce, VIII, 1980, p. 336, tab. X 1—4.

[19] S. Petru, P. Petru. Neviodunum. Ljubljana. 1978, p. 47, fig. XXXIV 4—6; O. Brukner. Rimska keramika u Jugoslovenskom delu provincije Donje Pannonije. Beograd, 1981, p. 92, tab. LVIII.

[20] E. Gose. Gefässtypen der römischen Keramik im Rheinland. Köln, 1975, p. 8, tab. 3.

[21] T. N. Knipowitsch. Untersuchungen zur Keramik römischer Zeit aus den Griechenstädten an der Nordküste des Schwarzen Meeres. Die Keramik römischer Zeit aus Olbia in der Sammlung der Eremitage (= Materialien zur römisch-germanischen Keramik, IV). Frankfurt a. M., 1929, p. 39.

[22] Т. Н. Книпович. Краснолаковая керамика первых веков н. э. из раскопок Боспорской экспедиции 1935—1940 гг. — МИА, 25, 1952, с. 303, обр. 3, 6.

[23] Пак там, с. 315, обр. 11 3, 4.

[24] Пак там.

[25] А. Балканска. Цит. съч., с. 140, обр. 7.

[26] Ат. Милчев. Цит. съч., с. 383, обр. 13; Й. Иванов. Отчет за разкопките при Кадин мост. — ИАД, I, 1910, с. 178, обр. 8.

[27] Л. Ботушарова. Археологически паметници от квартал „Беломорски", Пловдив. — ГНМП, IV, 1960, с. 173, обр. 176.

[28] Непубликувани материали.

[29] И. Велков. Цит. съч., с. 158, обр. 147. Непубликувани материали от вилата при Ивайловград.

[30] Д. П. Димитров, М. Чичикова, А. Димитрова, В. Найденова. Археологические раскопки в Восточном секторе Нове в 1965 году. — ИАИ, XXX, 1967, с. 100, обр. 31; Б. Султов. Един занаятчийски център в Долна Мизия. — Археология, IV, 1962, с. 32; Новооткрит керамичен център при с. Хотница от римската и старобългарската епоха. — Археология, IX, 1969, 4, с. 19.

[31] H. Comfort. Terra Sigillata. — RE, Suppl. VII, 1940, col. 1296; J. W. Hayes. Late roman pottery. London, 1972, p. 8—9; V. Mitsopoulos-Leon. Gefässe der Ostsigillata A von einem gesunkenen Schiff aus dem Golf von Antalya. — Germania, LIII, 1—2, 1975, p. 102—103.

[32] S. Loeschcke. Op. cit., p. 363, tab. XXVIII 6.

[33] Th. Wiegand, H. Schrader, H. Zahn. Priene. Berlin, 1904, p. 430, fig. 550; H. Robinson. Pottery of the Roman Period. — In: Athenian Agora. V. Princeton, 1959, p. 11, n. 7; J. W. Hayes. Roman Pottery from the South Stoa at Corinth. — Hesperia, VLII, 1973, p. 454, tab. 87.

[34] Л. Ботушарова. Нови данни за Филипопол, с. 130, табл. VI 1—7.

[35] Непубликувани материали.

[36] Ал. Димитрова. Цит. съч., с. 128, табл. XI.

[37] И. Велков. Цит. съч., с. 163, обр. 156.

[38] Непубликувани материали.

[39] Б. Султов. Цит. съч., с. 19.

[40] Цв. Дремсизова. Цит. съч., с. 7, обр. 16 4.

[41] A. Opait. Op. cit., p. 339, tab. XIV 5; Al. Suceveanu. Les thermes romaines. — Histia, VI, 1982, p. 109, tab. II 14.

[42] Т. Н. Книпович. Цит. съч., с. 304—305, обр. 5 2.

[43] H. Robinson. Op. cit., p. 11, tab. 39, n. 8.

[44] S. Loeschcke. Op. cit., p. 373, tab. XXVIII 26.

[45] J. W. Hayes. Late roman, p. 319—321, fig. 64.

[46] Й. Иванов. Цит. съч., с. 178, обр. 54; Ат. Милчев. Цит. съч., с. 383.

[47] Д. Цончев. Цит. съч., с. 130, обр. 18; П. Детев. Цит. съч., с. 50—51, обр. 18 1—3, 22 1.

[48] Непубликувани материали.

[49] Непубликувани материали.

[50] Непубликувани материали.

[51] По сведения на ст. н. с. Ал. Димитрова, за които й благодарим.

[52] H. Robinson. Op. cit., p. 87, tab. 63 M 32.

[53] Д. Цончев. Цит. съч., с. 130; Л. Гетов. Трако-римски могилни погребения от Казанлъшко. — Археология, IX, 1969, 1, с. 40, обр. 9 а.

[54] Непубликувани материали в ОИМ, Стара Загора. Н. Койчев. Нови находки от Новозагорско. — ИАИ, 1952, с. 368, обр. 370.

[55] Д. Аладжов. Разкопки на трако-римски могилен некропол при Меричлери. — ИАИ, XXVIII, 1965, с. 90, табл. Б II 3, 2.

[56] E. Gose. Op. cit., p. 9, tab. 3 44, p. 22, tab. 18, 259.

[57] Л. Ботушарова. Цит. съч., с. 128, табл. VII 3.

[58] Д. Николов, Хр. Буюклиев. Разкопки на могилен некропол при Чаталка през 1967 г. — Археология, XII, 1970, 2, с. 59, обр. 18, 19. Непубликувани материали от Стара Загора.

[59] Непубликувани материали.

[60] К. Жуглев и Й. Калудова. Могилни находки от с. Садово, Асеновградско. — Археология, V, 1963, 4, с. 33—34, обр. 6; Н. Койчев. Цит. съч., с. 368, обр. 369; И. Велков. Цит. съч., с. 163, обр. 156; Д. Аладжов. Цит. съч., с. 103, табл. A V 3, 3.

[61] В. Антонова, Г. Атанасов. Пещи за битова керамика в землището на с. Пет могили, Шуменско. — ГМСБ, V, 1979, с. 29, табл. I 11.

[62] Т. Н. Книпович. Цит. съч., с. 303, обр. 2.

[63] Пак там.

[64] А. Балканска. Цит. съч., с. 140, обр. 7; Ат. Милчев. Цит. съч., с. 387—391, обр. 13.

[65] Л. Ботушарова. Цит. съч., с. 123—125, табл. VI 10—12, VII 3, 7, 8; Д. Цончев. Цит. съч., с. 129, обр. 15 а—в; П. Детев. Цит. съч., с. 51, обр. 22; Цв. Дремсизова-Нелчинова. Цит. съч., с. 24, обр. 6.

[66] Непубликувани материали; Л. Гетов. Цит. съч., с. 44, обр. 21; Г. Табакова-Цанова, Л. Гетов. Могилни погребения от с. Тулово, Старозагорски окръг. — Археология, XI, 1969, 4, с. 35—36, обр. 18 в.

[67] Н. Койчев. Цит. съч., с. 368, обр. 369; Ал. Димитрова. Цит. съч., с. 127—128, табл. XI; Е. Бацова. Нови археологически материали от Сливен. — Археология, VI, 1964, 2, с. 57, обр. 10 в.

[68] И. Велков. Цит. съч., с. 158, обр. 147, с. 161, обр. 153, с. 163, обр. 156; Непубликувани материали от Ивайловград.

[69] B. Sultov. Ancient pottery centers in Moesia Inferior. S., 1976, p. 11.

[70] Ст. Парницки-Пуделко, Ст. Колкувна, М. Новицка, Б. Рутковски, Я. Трынковски. Археологические раскопки в Западном секторе Нове в 1964 году. — ИАИ, XXIX, 1966, с. 83—98, табл. III, VI; Цв. Дремсизова. Цит. съч., с. 10, обр. 16.

[71] G. Popilian. Op. cit., p. 118—120, tab. LXIII; M. Babes. In den Bestatungsarten im nördlichen Flachgräberfeld von Romula. Ein Beitrag zur Grabtypologie des römischen Daziens. — Dacia, XIV, 1970, p. 184, fig. 9; A. Opait. Op. cit., p. 339; D. Bojović. Op. cit., p. 35, tab. LIV; O. Brukner. Op. cit., p. 39, tab. 66.

[72] H. Robinson. Op. cit., p. 13, tab. 61; J. W. Hayes. Roman pottery, p. 456, tab. 87.

[73] Б. Ф. Гайдукевич, Е. И. Леви, О. Прушевская. Раскопки северной и западной части Мирмекия. — МИА, 4, 1941, с. 112, обр. 2; Т. Н. Книпович. Цит. съч., с. 298—302.

[74] T. N. Knipowitsch. Op. cit., p. 34, 49, fig. 12; Т. Н. Книпович. Цит. съч., с. 298.

[75] S. Loeschcke. Op. cit., p. 360—362, tab. XXVIII 15, 18, 19.

[76] J. W. Hayes. Op. cit., p. 321, fig. 64

[77] Д. Цончев. Цит. съч., с. 129, обр. 15.

[78] Й. Иванов. Цит. съч., с. 177, обр. 28.

[79] Ат. Милчев, Н. Петков. Цит. съч., с. 204, табл. X 1.

[80] Д. Цончев. Тракийски некропол при с. Поповица. — ГМПО, I, 1954, с. 218, обр. 3 а; Л. Ботушарова. Цит. съч., с. 122—123, табл. VI 14.

[81] Н. Койчев. Цит. съч., с. 368, обр. 369; Л. Гетов. Цит. съч., с. 43, обр. 15 а; Хр. Буюклиев. Тракийски могилни погребения от околностите на Стара Загора. — Археология, XV, 1973, 4, с. 41, обр. 12.

[82] Ал. Димитрова. Цит. съч., с. 128, табл. XI.

[83] Непубликувани материали.

[84] G. Popilian. Op. cit., p. 125, tip. 6 (858—866).

[85] O. Brukner. Op. cit., p. 88, tip. 15.

[86] E. Gose. Op. cit., p. 12, No 105—108.

[87] H. Dragendorf. Terra Sigillata. — Bonner Jahrbücher, XCVI — XCVII, 1895 — 1897, p. 40.

[88] В. Любенова. Селището от римската и ранновизантийската епоха. — В: Перник. I. С., 1981, с. 128, обр. 38.

[89] Непубликувани материали.

[90] Ал. Димитрова. Цит. съч., с. 128, табл. XI.

[91] Е. Бацова. Цит. съч., с. 57, обр. 12; Д. Аладжов, А. Китанова. Цит. съч., с. 71, обр. 7.

[92] Д. П. Димитров, М. Чичикова, Б. Султов, А. Димитрова. Цит. съч., с. 105, обр. 11; Б. Султов. Един занаятчийски център, с. 34.

[93] G. Popilian. Op. cit., p. 125, tab. LXX (867—881); A. Opait. Op. cit., p. 339.

[94] E. Bónis. Die Kaiserzeitliche Keramik von Pannonien. — Diss. Pan., s. II, 20, 1942, p. 49, tab. XXI 27; L. Plesnicar-Gec. Keramika Emonskih nekropol. Ljubljana, 1977, p. 53, tab. 7; O. Brukner. Op. cit., p. 39, tab. 67; D. Bojović. Op. cit., p. 35, tab. LIII.

[95] S. Loeschcke. Op. cit., p. 362, tab. XXVIII 4.

[96] Л. Ботушарова. Цит. съч., с. 123, табл. VI 18.

[97] Ал. Димитрова. Цит. съч., с. 128, табл. XI.

[98] Непубликувани материали. Тази форма, но без лак, се среща и сред керамиката от могилния некропол в Сакар планина: В. Миков. Разкопки в Сакар планина. — ГНМ, VI, 1932—1934, с. 110, обр. 98.

[99] Б. Султов. Цит. съч., с. 32; Д. П. Димитров, М. Чичикова, Б. Султов, А. Димитрова. Археологические раскопки в Восточном секторе Нове в 1963 году. — ИАИ, XXVIII, 1965, с. 50, обр. 13; K. Greene. Legionary pottery and the significance of Holt. — BAR, Suppl. 30, 1977, p. 121.

[100] Непубликувани материали.

[101] Непубликувани материали.

[102] Е. Бацова. Нови данни за римския некропол в Сливен. — Археология, XII, 1970, 3, с. 24, обр. 5 а.

[103] Ст. Парницки-Пуделко, Ст. Колкувна, М. Новицка, Б. Рутков-

сн., Я. Трыиковски. Цит. съч., с. 94, табл. V 2.

[104] G. Popilian. Op. cit., p. 126, tab. LXXI, tip. I (883—887); A. Opait. Op. cit., p. 339, tab. XV 5; S. Sanie. Civilizatia romana la est de Carpati şi romanitatea pe teritoriul Moldovei. Jaşi, 1981, p. 100, tab. 26 6.

[105] O. Brukner. Op. cit., p. 39, tab. 65; E. Bónis. Op. cit., p. 47.

[106] H. Robinson. Op. cit., p. 28, tab. 5.

[107] В. Любенова. Светилището при Перник. — В: Тракийски паметници. II. С., 1980, с. 134, обр. 54, 331, 332.

[108] Л. Ботушарова. Цит. съч., с. 127, табл. VII 2; П. Детев. Цит. съч., с. 49, обр. 17 2; К. Жуглев и Й. Калудова. Цит. съч., с. 33—34, обр. 6.

[109] G. Popilian. Op. cit., p. 126, tab. LXXI, tip. 12 (888—896).

[110] O. Brukner. Op. cit., p. 39, tab. 65.

[111] Al. Suceveanu. Op. cit., p. 115, tab. 15 3.

[112] T. N. Knipowitsch. Op. cit., p. 30, tab. II 22.

[113] Ф. В. Гайдукевич. Раскопки Тиритаки в 1935—1940 гг. — МИА, 25, 1952, с. 123, обр. 153.

[114] H. Robinson. Op. cit., p. 28, tab. 66, G 58, G 59; J. W. Hayes. Op. cit., p. 458.

[115] S. Loeschcke. Op. cit., p. 365, tab. XXVIII 9, 9 a.

[116] Д. Серафимова и Б. Колчагова. Трако-римски некропол при с. Кремен, Благоевградско. — ГБМ, I, 1971, с. 107, обр. 3.

[117] Д. Цончев. Трако-римският некропол, с. 130, обр. 19.

[118] Р. Морева, П. Ангелова. Могилни находки от Асеновградско. — Археология, X, 1968, 3, с. 31, обр. 1.

[119] Непубликувани материали.

[120] Цв. Дремсизова-Нелчинова. Цит. съч., с. 23, обр. 3 а.

[121] H. Robinson. Op. cit., p. 29, 42, tab. 4, 7, G 77, G 185.

[122] S. Loeschcke. Op. cit., p. 378, tab. XXVIII 28, typ. 28.

[123] Л. Ботушарова. Цит. съч., с. 121, табл. III 3.

[124] Д. Николов, Хр. Буюклиев. Нови тракийски могилни погребения от Чаталка, Старозагорско. — Археология, IX, 1967, 3, с. 23, обр. 22.

[125] Д. Цончев. Цит. съч., с. 128—129; К. Жуглев и Й. Калудова. Цит. съч., с. 38—39.

[126] Ал. Димитрова. Керамика и керамично производство в Кабиле през римската епоха. Доклад, изнесен на II международен симпозиум по антична балканска керамика, Велико Търново — Павликени, 1979 г., непубликуван.

[127] B. Sultov. Op. cit., p. 5—26.

[128] M. Tatscheva-Chitova. Handwerker und Kaufleute aus dem griechischen Osten in Thrakien (I—III Jh.). — In: Acta Conventus XI „Eirene". Warszawa, 1971, p. 87; М. Тачева-Хитова. Тракийските земи и Мала Азия през римската епоха. — В: България в света от древността до наши дни. I. С., 1979, с. 161—167.

Typologie et chronologie des écuelles d'argile à vernis rouge de Thrace (Ier — IVe s.)

G. KAVAKČIEVA

(Résumé)

L'auteur se propose de généraliser les résultats de l'étude de la céramique à vernis rouge en Thrace de l'époque romaine. Sont étudiées les écuelles — le genre de céramique de table le plus largement répandu. Elles sont systématisées en 13 types fondamentaux.

La typologie est fondée sur la base de matériel céramique publié et non publié, daté dans la période du Ier au IVe s. Elle montre la grande diversité des écuelles à vernis rouge produites dans la province de Thrace. Le processus d'assimilation de cette production a duré environ un siècle et témoigne de l'influence accrue de la production céramique romaine en Thrace. Il atteint son épanouissement pendant la période du IIe s. — la première moitié du IIIe s.

Jusqu'à ce moment on ne connaît pas de grands centres céramiques en Thrace. Sur la base de l'origine des trouvailles de céramique, ils peuvent être rapportés aux grands centres urbains Philippopolis, Serdica, Pautalia, Augusta Trajana et autres. L'auteur pose également le problème du lieu des ateliers céramiques dans le territoire urbain.

L'analyse des différents types d'écuelles à vernis rouge permet de faire la caractéristique de ce groupe de céramique, de rechercher les voies d'influence et leurs prototypes correspondants. Entre la céramique provenant du Sud (Thrace) et du Nord (Mésie Inférieure) du Balkan on n'observe pas de différences essentielles. En Thrace, cependant, apparaît plus nettement l'influence d'Asie Mineure, tandis qu'en Mésie — celle de la céramique à vernis rouge romaine occidentale.

La production des écuelles à vernis rouge en Thrace se caractérise également par la tendance à la solidité des formes pendant la période IIe—IIIe s. Certes, certains changements interviennent, mais ils sont liés plutôt à la qualité d'exécution qui baisse considérablement après le milieu du IIIe s. La typologie des écuelles à vernis rouge retrace également certaines particularités régionales dans le développement de leur production en Thrace pendant la période Ier—IVe s.: type V et type IX sont témoignés parmi la céramique de la partie orientale de la province, tandis que type XII — dans la partie occidentale et la région de Plovdiv.

La typologie proposée n'a pas la prétention d'être définitive. La publication de nouveaux matériaux céramiques contribuera à son extension.

Старохристиянска базилика и средновековна църква при с. Долни Воден, Пловдивски окръг

РОСИЦА МОРЕВА

Селата Горни Воден и Долни Воден са на запад и северозапад от Асеновград. Разстоянието между тях по въздушна линия е 2 км. Долни Воден е сравнително ново селище, основано вероятно в началото или средата на миналия век, докато с. Горни Воден е значително по-старо, както се съди по откритите в най-близките му околности археологически паметници.

На 1 км северозападно от с. Горни Воден и на същото разстояние югозападно от с. Долни Воден (обр. 1) се намира полегата местност с югоизточно изложение, под която минава сухото сега Килдере. Тук са разположени добре обработени лозя. При риголването им се откриват много археологически материали, които очертават границите на антично селище[1] с приблизителна площ 200—250 дка, на запад достигаща до параклиса „Св. Спас", на изток до „Св. Трапедза", на юг до Килдере. Находките определят съществуването на селището в границите между IV в. пр. н. е. и VI в.

На 300 м източно от античното селище се намира м. Арменка, известна в научната литература с това, че около нея се търси средновековното село Захариа, споменато в Устава на Бачковския манастир от 1083 г.[2] Местността представлява равна тераса на границата между последните склонове на Родопите и Тракийската низина. Има източно изложение с поглед към равнината. Сега на това място има лозе, при чиято обработка са разрушени горните пластове. Използуваемият материал от унищожените строежи е бил изнесен, като на място са оставени само дребни камъни, образуващи грамада, в която се откриват фрагменти от средновековна керамика от XII—XIV в.

През 1979 и 1981 г. извършихме археологически разкопки в м. Арменка, свързани с проучванията на късноантичната и средновековна крепост Воден, която се намира на 300 м южно от с. Горни Воден. Разкопките бяха съсредоточени около каменната грамада. Първият сондаж заложихме на изток от нея. На дълбочина 0,30 м попаднахме на каменна зидария. Разчистването продължи по дължината на открития зид и на целия терен. Установихме, че на това място са се издигали една след друга две църковни сгради — старохристиянска базилика и средновековна църква.

I. Базилика

Тя е представлявала трикорабна сграда с полукръгла апсида и притвор. Ориентирана е в посока изток—запад с отклонение на север от 5°. Наосът има правоъгълна форма с вътрешна дълж. 25,60 м и шир. 17 м. Разделен е на три кораба, средният широк 8,50 м, страничните — по 3,50 м. Апсидата е широко отворена към централния кораб (диам. 6,80 м, дълб. 4 м). На запад е оформен едноделен притвор, съвсем разрушен при риголването на лозето. Запазена е част от северната му стена (дълж. 2,60 м) (обр. 2).

Стените на сградата са разрушени до субструкцията с изключение на западната

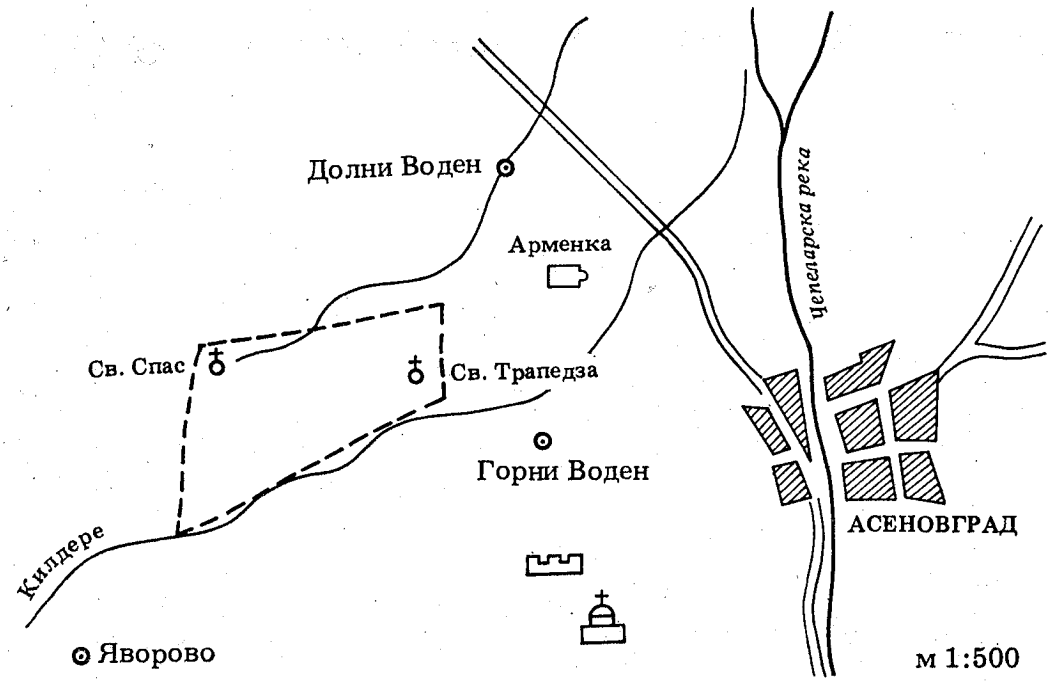

1

●*Обр. 1. Районът на селата Долни Воден и Горни Воден, Пловдивски окръг, където са открити останките на църковните сгради. Fig. 1. La région des villages Dolni Voden et Gorni Voden, département de Plovdiv, où furent découverts les vestiges des édifices ecclésiastiques*

на наоса, запазена в отделни участъци на вис. 0,30—0,50 м. Градежът е от ломени и речни камъни, споени с бял твърд хоросан, примесен с едро счукана тухла и дребни камъчета. Строителният насип, открит на пода на базиликата, е наситен с многобройни фрагменти от тухли, което дава основание да предположим, че във височина градежът е бил изпълнен в opus mixtum — редуващи се каменни и тухлени пояси. При тази степен на разрушаване не би могло да се установи на каква височина е започвал първият тухлен пояс и от колко реда са се състоели. Тухлите, използувани в поясите, са имали размери 0,31/0,31/0,45 м. Външните основи на базиликата са дебели 0,60 м, а запазеният стилобат, разделящ наоса на три кораба — 0,90 м. Най-дебели са основите на апсидата — 1,40 м (вкл. цокъла — 0,30 м). Разликата в дебелината на стените трябва да се свърже с плана на базиликата и с оформянето на покрива ѝ над централния и страничните кораби.

Единственият вход към наоса е от запад. Той е разположен в средата на западната стена и има ширина 1,90 м. Добре е запазен мраморният праг, по който личат следи от двукрила врата и двата кръгли отвора за осите на вратата. На външния край на прага е очертан жлеб, който не е позволявал вратата да се завърта напълно около осите. Отваряла се е към наоса.

Притворът на базиликата е по цялата ширина на наоса. Няма данни да е бил разчленен. Конфигурацията на терена дава основание да се предположи, че на запад е бил развит обширен атриум. Тъй като базиликата е била на значително разстояние извън античното селище, вероятно е била укрепена. Бъдещите проучвания ще покажат дали изказаното предположение ще се потвърди.

По план базиликата е от елинистически тип с дървен покрив.[3] Централният кораб се е издигал над страничните, за което свидетелствува по-голямата дебелина на стилобатите, които са непрекъснати. При разчистването на вътрешното пространство в западната част на наоса открихме по една база на южния и на северния стилобат. Те представляват правоъгълни сиенитни блокове (дълж. 1,30 м, шир. 0,90 м, вис. 0,30 м). На северния стилобат разчистихме още една база, която беше преобърната от иманярски изкоп, разрушил и част от стилобата. На

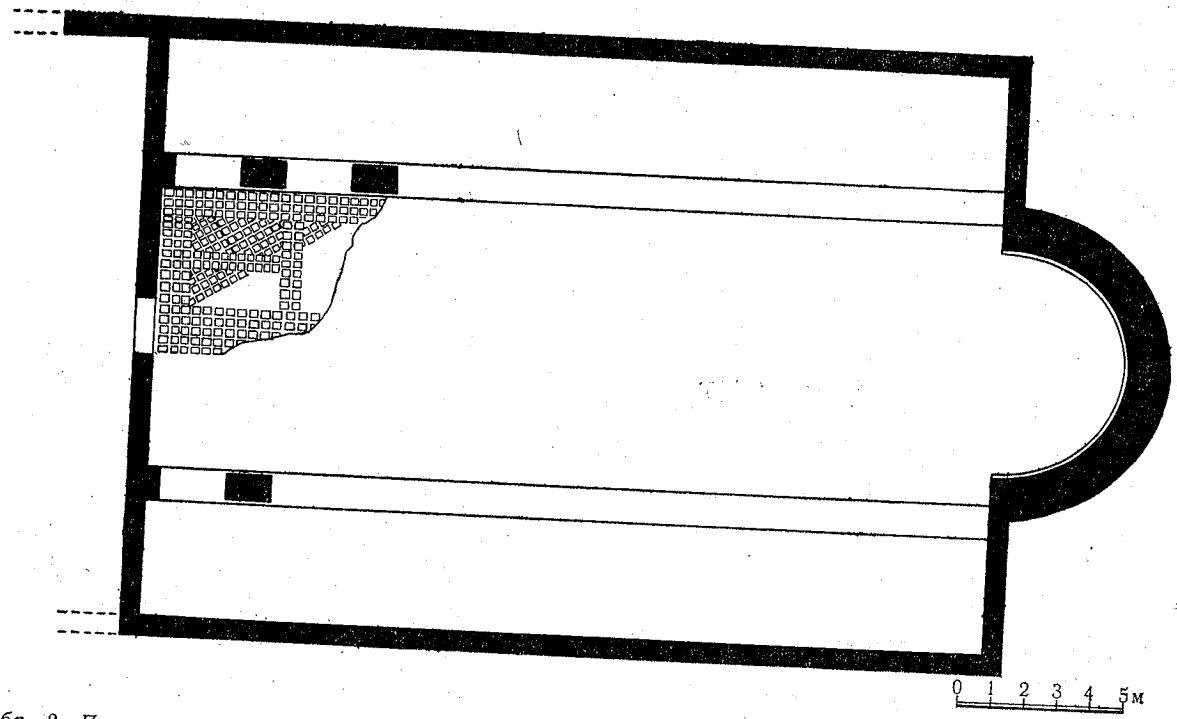

●*Обр. 2. План на старохристиянската базилика при с. Долни Воден, Пловдивски окръг, края на IV—VI в. Fig. 2. Plan de la basilique paléochrétienne près du village Dolni Voden, département de Plovdiv, fin du IVe—VIe s.*

западната стена на наоса срещу базите разкрихме две лизени (размери 0,90/0,45/0,30 м), градени от ломен камък на хоросанов разтвор. Откриването на базите и лизените даде възможност да изчислим дължината на интерколумния — средно 2 м. Върху базите са се издигали седем двойки подпори, които носели двускатен покрив. Откритите при разкопките сиенитни блокове и фрагмент от мраморна кръгла база и друг — от мраморна колона дават основание да изкажем предположението, че подпорите са били смесени — колони и стълбове. Колоните са характерни за базиликите с удължен наос, а стълбовете за тези със скъсен.[4] Както показва съотношението дължина—ширина на наоса (5 : 3) и съотношението между ширините на централния и на страничните кораби (2,1 : 1), базиликата при с. Долни Воден може да се отнесе към преходната група базилики с наос, преминаващ от удължен към скъсен, с изразена тенденция към разширяване на централния кораб за сметка на страничните. Изказаното предположение за редуващи се колони и стълбове също я отнася към преходната група базилики.[5]

Полукръглата отвън и отвътре апсида е характерна за най-ранните базилики по нашите земи. Няма данни как е било оформено предапсидното пространство, тъй като точно тук е разположена апсидата на средновековната църква.

Близки паралели по форма и пропорции на базиликата при с. Долни Воден са базилики № 5, 7, 8 в Хисар,[6] № 1 в Сердика,[7] № 2 в Крумово кале до Търговище,[8] базилика D в Ятрус,[9] базиликата при с. Комарево, Пловдивски окръг,[10] на Джендемтепе в Пловдив,[11] църква № 1 в аула на хан Омуртаг при с. Цар Крум[12] и др.

Откритата част от тухления под на базиликата е изградена от квадратни тухли (0,31/0,31/0,03 м), положени върху трамбована глина, над която има много тънък пласт розов хоросан. Подът е запазен само в северозападния ъгъл на централния кораб. Тухлите са подредени в правилни напречни, надлъжни и диагонални редове, образуващи правоъгълни пана. Непосредствено до западната стена има три реда тухли. От двойни редове се образуват четириъгълници, в които тухлите са поставени по диагонал. По дължината на средния кораб през централната ос минават четири реда тухли, започващи от входа. Вероятно са образували широка пътека до олтара. Покрай стилобата върви ивица от три реда тухли.

Настилката в страничните кораби изцяло не се е запазила. Вероятно там подът е бил оформен само от надлъжни редове без геометрични фигури. По някои от тухлите има орнаменти, правени с пръсти, докато глината е била влажна — прави линии, изтеглени с два или три пръста по краищата на тухлите като рамка, и по диагоналите — дъговидни, очертаващи ъглите, и др. На една от тухлите е щемпелувана шестолъчна звезда. Тухли с украса, изтеглена с пръсти, се срещат често в паметници от IV—VI в. от страната[13] и най-вече в старохристиянските базилики.[14] Но такова оформяне на тухлен под не ни е известно от други паметници. Разположените по дължина геометрични фигури правели базиликата по-удължена.

На западната стена на наоса, достигаща във височина 0,50 м, е запазена бяла хоросанена замазка, служила за подложка на стенописен слой. Вътрешната украса на базиликата се допълвала от мраморни колони, бази, капители, олтарна преграда. Фрагменти от пластична мраморна украса, макар и съвсем малко, открихме при разчистването на строителния насип върху пода.

Намереният строителен материал от тухли и местен ломен бял камък, близък по състав до мрамора, дава възможност да изкажем предположение за външния вид на базиликата. Вероятно фасадите са били неразчленени. Източната стена е била раздвижена от полукръглата апсида, а западната от добре оформен вход. Силуетът на базиликата се е очертавал от по-високия двускатен покрив над средния кораб и по-ниските над страничните. За външна украса няма данни. Редуването на белите каменни редове с червените тухлени пояси е оживявало цветово фасадата.

За установяване времето на построяване на базиликата е от значение определянето на архитектурния ѝ тип. Основните ѝ черти — трикорабна с полукръгла апсида, неразчленено олтарно пространство, едноделен притвор, свързан чрез един вход с наоса — дават основание да бъде датирана в рамките на IV—VI в.[15] В апсидата ѝ бяха открити монети на императорите Констанс (337—350), Аркадий (383—408) и Теодосий II (402—450). Сондажите показаха, че по-ранни градежи на това място не е имало. Монетите дават възможност да се уточни датировката на сградата във втората половина на IV в. Това е времето, когато по нашите земи се строят елинистически базилики с дървен покрив — най-рано датираният тип.[16] В североизточния ъгъл на притвора открихме колективна находка от 19 монети, най-късната от които е на Юстиниан I от 553 г.

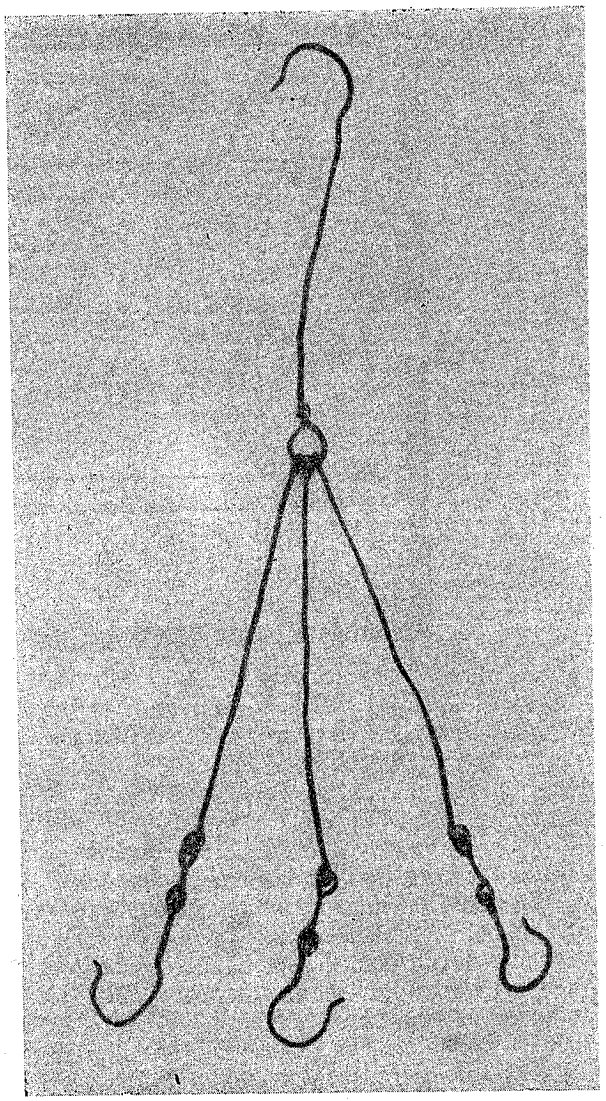

3

● *Обр. 3. Медна висулка от разкопките на старохристиянската базилика при с. Долни Воден, Пловдивски окръг. Fig. 3. Pendeloque de cuivre des fouilles de la basilique paléochrétienne près du village Dolni Voden, département de Plovdiv*

Нумизматичните данни и архитектурният тип на базиликата при с. Долни Воден отнасят построяването ѝ към края на IV в., а разрушаването ѝ във втората половина на

VI в. Навярно след унищожаването на античното селище базиликата е била изоставена и постепенно се е разрушила.

От находките от базиликата интерес представлява кандилницата от медна тел — три кукички, прикачени към късо синджирче (обр. 3) (обща дължина 0,30 м). Непосредствено до нея намерихме няколко стъклени фрагмента. Единият представлява устие на чашка с отвесна дръжка. Вероятно дръжките са били три и за тях са били закачени трите кукички на висулките. Подобна кандилница е открита при базилика № 2 в Крумово кале и се датира в V—VI в.[17]

Базиликата при с. Долни Воден се намира в район, богат на археологически паметници. При обработка на земята в миналото са открити колективна находка от монети на Тракийски Херсонес и Парион,[18] мраморен олтар с надпис на гръцки език,[19] мраморна база с надпис на гръцки език,[20] оброчна плочка на Тракийския конник[21] и други мраморни фрагменти с надписи.[22] При обхождането на района на античното селище и сега се виждат следи от зидове, градени с ломен камък и розов хоросан, обработени гранитни блокове, а по повърхността се намират фрагменти от антична керамика.

До античното селище е разположен могилен некропол,[23] а на 2 км южно от с. Горни Воден е открито светилище на Тракийския конник от II—IV в.[24]

II. Средновековна църква

На мястото на базиликата по-късно е била изградена средновековна църква със сравнително по-малки размери (обр. 4). Тя е заемала площта на централния кораб на базиликата, като за основи са използувани частично стилобатите ѝ.

Планът е правоъгълен с подковообразна апсида. Запазена дълж. на наоса 15,80 м, шир. 8,10 м. Апсидата е дълбока 2,60 м, а диаметърът на отвора ѝ към наоса е 3,90 м. Северната стена на наоса, легнала върху 0,20 м от ширината на северния стилобат на базиликата, е дебела 0,60 м, а южната стъпва изцяло върху южния и има същата дебелина.

Градежът е от ломен камък — използуван е материалът от разрушената базилика. Спойката е жълт хоросан. Запазени са в субструкция на северната и на южната стена по един ред, а на апсидата — два реда.

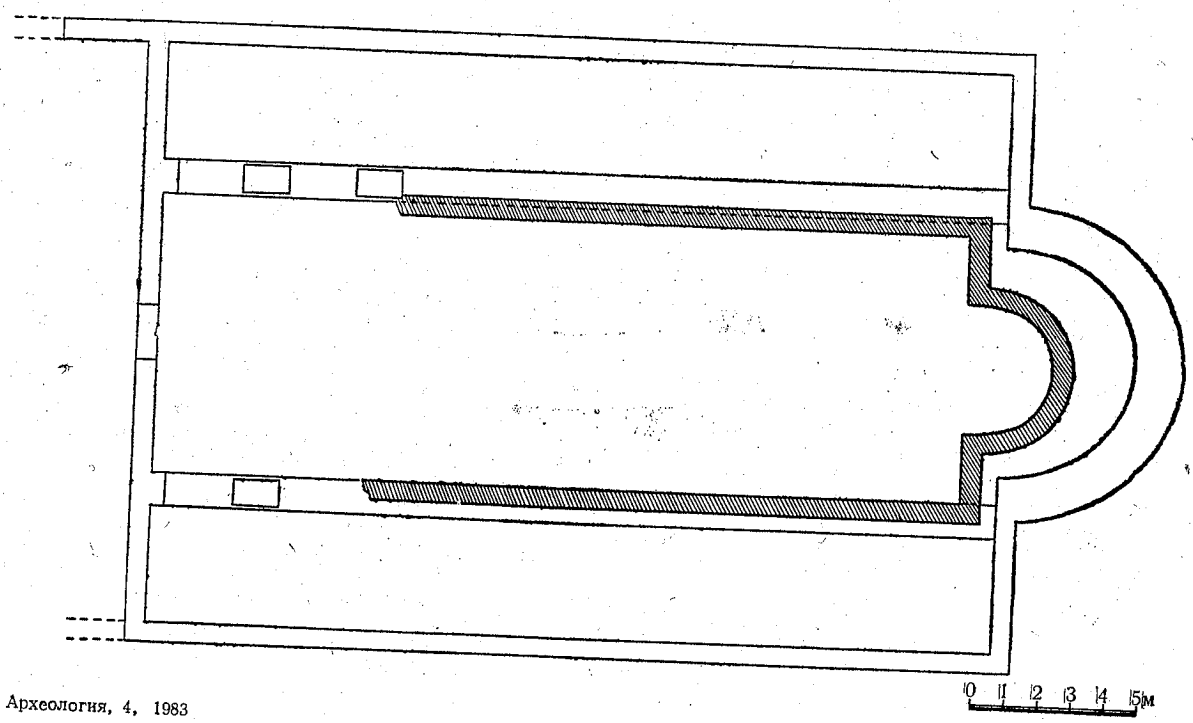

● *Обр. 4. План на средновековната църква при с. Долни Воден, Пловдивски окръг, XI—XIII в.*
Fig. 4. Plan de l'église médiévale près du village Dolni Voden, département de Plovdiv, XIe — XIIIe s.

4

Трудно е да се определи общата дължина на църквата и цялостният ѝ план. Като съдим по откритите останки, предполагаме, че принадлежи към най-разпространения тип църкви в средновековните селища и крепости — еднокорабни, едноапсидни с притвор.[25] Църкви от този тип се срещат често в средновековните селища и крепости. Тя намира паралел в църквите „Св. Димитър" № 11 и № 5[26] в Търново, „Св. Параскева" и „Св. Тодор"[27] в Несебър. Най-близки по начин на изграждане и по архитектурен план са църквите около Асеновград — „Св. Иван Предтеча" (еднокорабна, едноапсидна[28]), Костницата при Бачковския манастир (еднокорабна, едноапсидна[29]), малката крепостна църква в Асенова крепост.[30]

Като се има пред вид архитектурният ѝ план, начинът на градеж и близките ѝ паралели от района, изграждането и съществуването ѝ могат да се вместят в границите на XI—XIII в. Тази датировка съвпада с времето, когато е съществувала средновековната крепост Воден. Покрай крепостта се е създало средновековното селище, както и изградената в него църква. Построяването ѝ може да се свърже с широкото строителство на църкви, манастири, крепости през този период.[31]

Трябва да отбележим, че името Воден се среща за пръв път в края на XI в. В гл. II на Устава на Бачковския манастир грузинецът Григорий Бакуриани, който основал манастира, споменава крепостта Воден като северна граница на имотите на Бачковския манастир.[32] Местоположението на крепостта определя Д. Цончев.[33] Откритата от него четириъгълна кула на късноантичната крепост той приема като част от замъка, построен от Бакуриани в XI в. Археологическите разкопки на крепостта Воден показаха, че тя е построена по-рано от XI в. — вероятно в V—VI в. Върху останките от късноантичната крепост във втората половина на IX в. е издигната средновековна, която по-късно Григорий Бакуриани получил в свое владение. Според резултатите от археологическите разкопки средновековната крепост Воден просъществувала до XIII в., когато била разрушена от кръстоносните походи.

В гл. XXXIII, II, 19 Бакуриани още веднъж споменава Воден. Тук е упоменато и името на село Захариа: „. . . Свидетелства и уверения на ония, които правят панаири в Станимака, и разпоредбата, която направи Месопотамит по императорска заповед за Воден и селото Захариа."[34] Местоположението на селото Захариа е установено също от Д. Цончев.[35] Той смята, че то се е намирало в м. Арменка, свързвайки името ѝ с Бакуриани, когото мнозина смятали за арменец, тъй като той в един от преписите на Устава се е подписал „Бакуриани арменец"[36]. Вероятно това местно название е останало още от средновековието или пък причина за него е преданието за църквата на Бакуриани тук. Във всеки случай откриването на средновековна църква в м. Арменка потвърждава изказаното от Д. Цончев предположение, че тук се е намирало средновековно селище.

[1] Д. Цончев. Строежите на Григорий Бакуриани в Асеновград и околността. — ИАИ, XXIII, 1960, с. 110.

[2] А. Шанидзе. Грузинский монастырь в Болгарии. Тбилиси, 1971; Д. Цончев. Цит. съч., с. 99—110.

[3] Н. Чанева. Старохристиянската и ранновизантийската базилика от IV—VI в. в България. — Археология, X, 1968, 2, с. 13.

[4] Пак там, с. 20.

[5] Пак там, с. 16.

[6] В. Иванова. Три новоразкопани базилики в Хисаря. — ИАИ, XI, 1938, с. 214; Д. Цончев и К. Маджаров. Две новооткрити базилики в Хисар. — Археология, VIII, 1965, 1, с. 16.

[7] М. Станчева. Раннохристиянски културни сгради край източната стена на Сердика. — В: Сердика. I. С., 1961, с. 160, обр. 1.

[8] Д. Овчаров. Базилика № 2 в крепостта „Крумово кале" до Търговище. — Археология, XVIII, 1976, 3, с. 23, обр. 1.

[9] Т. Иванов. Старохристиянските базилики в Ятрус. — Археология, XVIII, 1976, 3, с. 9, обр. 3.

[10] Хр. Джамбов. Базиликата при Комарево. — ГНМП, III, 1959, с. 155.

[11] Д. Цончев. Приноси за старата история на Пловдив. С., 1938, с. 29.

[12] В. Антонова. Две раннохристиянски църкви във външното укрепление на аула на хан Омуртаг при гара Цар Крум. — Археология, X, 1968, 4, с. 53, обр. 2.

[13] Д. Овчаров. Базилика № 1 при крепостта „Крумово кале" край Търговище. — Археология, XII, 1970, 3, с. 20, обр. 4; Г. Табакова-Цанова, Т. Овчаров. Ранновизантийска базилика при с. Крън, Старозагорски окръг. — Археология, XVII, 1975, 3, с. 43; В. Антонова. Цит. съч., обр. 8; Т. Иванов. Цит. съч., с. 12.

[14] Д. Овчаров. Цит. съч., с. 20; В. Антонова. Цит. съч., с. 60; Г. Табакова-Цанова, Т. Овчаров. Цит. съч., с. 43.

[15] Н. Чанева. Цит. съч., с. 16.

[16] Н. Чанева. Основни композиционни елементи на базиликата от IV—VI в. в България. — ИСТИГА, XXII, 1969, с. 291.

[17] Д. Овчаров. Цит. съч., с. 29, обр. 12.

[18] Непубликувана, в ГИМ, Асеновград, инв. № 190—195.

[19] I G Bu1g, III, 1964, No 1420.

[20] Ibidem, No 1421.

[21] Ibidem, No 1422.

[22] Ibidem, No 1423, 1424.
[23] Д. Цончев. Строежите, с. 110.
[24] Б. Дякович. Тракийско светилище до Станимака. — ПСп, XIV, 1903, кн. 63, с. 744—746.
[25] К. Миятев. Архитектурата в средновековна България. С., 1965, с. 196.
[26] Пак там, с. 198, обр. 230—232.
[27] Пак там, с. 202, обр. 236—238.
[28] Пак там, с. 201, обр. 234, 235.
[29] Пак там, с. 203, обр. 239.
[30] Хр. Джамбов и Р. Морева. Архитектурни проблеми на Асенова крепост в светлината на новите разкопки. — В: Архитектурата на Първата и Втората българска държава. С., БАН, 1975, с. 140.
[31] Й. Иванов. Асенова крепост и Бачковският манастир. — ИАД, II, 1911, с. 193—199; Д. Цончев. Цит. съч., с. 99.
[32] Типик на Григорий Бакуриани. — В: Гръцки извори за българската история. VII. С., 1968, с. 39.
[33] Д. Цончев. Цит. съч., с. 103.
[34] Типик на Григорий Бакуриани, с. 39.
[35] Д. Цончев. Цит. съч., с. 110.
[36] Пак там, с. 110.

Basilique paléochrétienne et église médiévale près du village Dolni Voden, département de Plovdiv

R. MOREVA

(Résumé)

Entre les villages Gorni Voden et Dolni Voden, qui se trouvent à environ 4 km à l'Ouest et au Nord-Ouest de Asenovgrad (fig. 1) a été enregistrée une localité antique. A 300 m à l'Est de cette localité, au lieu-dit Armenka, lors de fouilles archéologiques furent découverts deux édifices culturels, qui étaient faits l'un après l'autre à la même place — une basilique paléochrétienne de type hellénistique et une église médiévale.

La basilique est à trois nefs avec une abside demi-circulaire et narthex (fig. 2). Les dimensions intérieures du naos sont: longueur — 25,60 m, largeur — 17 m. L'abside est profonde 4 m, le diamètre de la baie vers le naos étant 6,80 m. La nef centrale est large 8,50 m, les nefs latérales — 3,50 m. L'autel et le narthex sont faits d'une pièce chacun d'eux. La construction en bois du toit est portée par deux sortes de supports mixtes — colonnes et piliers. Sur la base des données numismatiques et du plan architectural, la construction de la basilique peut être rapportée vers la fin du IVe s. ou au début du Ve s., tandis que sa destruction — à la seconde moitié du VIe s.

Plus tard, sur les vestiges de la basilique fut édifiée une église médiévale (fig. 4) — à une nef et avec une abside en fer à cheval. La longueur actuelle est 15,80 m. Son édification est liée à l'existence de la forteresse médiévale de Voden du XIe s. et du village Zaharia (mentionnés par le Géorgien Grégoire Pacourianos dans le Statut du monastère de Bačkovo de 1083), tandis que sa destruction est rapportée vers le XIIIe s.

Палеографско-езикови особености на Търновския надпис на цар Иван Асен II

АТАНАС ПОПОВ

За надписа на цар Иван Асен върху мраморна колона в църквата „Св. Четиридесет мъченици“ във Велико Търново има натрупана значителна литература.[1] След обнародването му от Ф. И. Успенски през 1901 г. всички автори са възприели неговия текстов възпроизвод. До днес не е правен опит за фотодокументално издаване на целия надпис. Той не е анализиран подробно откъм начертание, форма и стил на буквите. Не са изследвани достатъчно пълно морфологията, синтаксисът и езиковите му особености.

Във връзка с археологическите проучвания и разкопки на манастира „Великата лав-

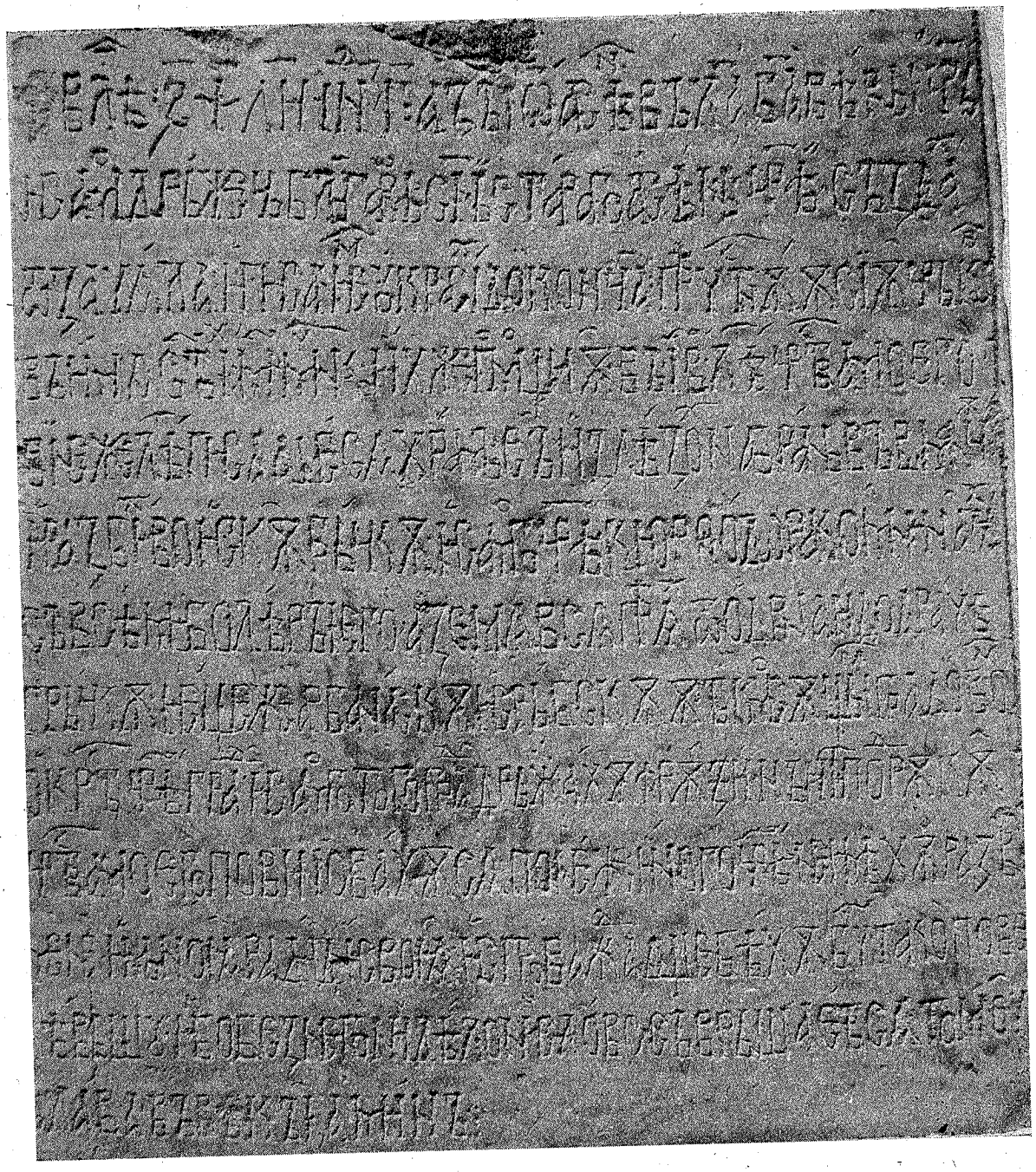

1

Обр. 1. Естампаж на надписа на цар Иван Асен II върху мраморна колона в изградената от него църква „Св. Четиридесет мъченици“ във Велико Търново след победата при Клокотница (1230 г.). Fig. 1. Estampage de l'inscription du tsar Ivan Asen II sur une colonne en marbre de l'église „Sts Quarante martyrs“ édifiée par lui à Veliko Tărnovo après la victoire près de Klokotnica (1230)

ра“, в който е била построена църквата „Св. Четиридесет мъченици“ и където бяха открити повече от сто надписа, монограми и графити, предимно върху керамика, прегледахме внимателно надписа. Направен беше каучуков отпечатък и въз основа на него се

осъществи цялостното му фотодокументиране (обр. 1).

Превръщайки църквата в джамия, турците заличили с варова мазилка стенописите. Надписът, неразбираем за тях, бил оставен. Все пак те на три места са изчукали знаци — началния кръст и горната част на ѣ, виждайки и там кръст — християнския символ (р. 10 и 13).

Резачът е допуснал грешка при думата слово. Вместо о в края на думата е издълбал с (р. 12). Вероятно се е заблудил от първата буква на следващата дума. На р. 5 неправилно е издълбана є вместо съ (задпоставен член за близък предмет).

Любопитен е случаят на падежно съгласуване на думата кюръ (кѵрь). В литературата тази гръцка заемка е представена като несклоняема. Действително има много случаи, в които тя не се променя падежно. Известни са обаче и такива книжовни паметници, в които е склонена, съгласувана с падежната форма на името, към което е употребена. В Охридския апостол от края на XII в. се среща формата кнрѧ нwаѧа.[2] Така и в Иван Асеновия надпис във винителен падеж е кюрѧ ѳодwрѧ.

Както се вижда, Ф. Успенски и В. Златарски са допуснали недоглеждане и не са обърнали внимание на една необичайна лигатура, в която са свързани последната буква на думата кюрѧ и първата буква на името ѳодwрѧ. Заедно с това неправилно са развързани думите съінь, сѫатыхъ, мѫченикъ и съгласуваните по падеж думи кюрѧ ѳодwрѧ комниниа. При нормализиране на текста неправилно са предадени думите: самого (р. 6), съвръшаетъ сѧ (р. 12) и фрѫзѣн (р. 9).[3] И в най-новите публикации на Г. Томович[4] и Ф. Малингудис[5] е възприет безкритично нормализирания текст по Успенски и Златарски.

Въз основа на новите проучвания и наблюдения правим следното четене:

† в(ъ) лѣт(о) ҂ѕ҃ѱ҃ѧн: ннд(нкта) г҃: аѕъ іѡ(аннъ) асѣн(ь) въ х(рнст)а б(ог)а вѣрны ц(а)рь
н самодрьжець блъгарwмь с(ъі)нь стараго асѣнѣ ц(а)рѣ създаx(ъ)
ѡ заѵала н пнсаннем(ъ) ѯкрасіх(ъ) до конца: прѣѵ(ь)стнѫѫ сі҃ѫ црькwв(ь)
въ нма с(ѧ)тых(ъ): м҃· м(ѫ)ѵ(є)ннкъ·нхже помощнѫ·въ· ів҃·лѣт(о) ц(а)рства моего
в(ъ) неже лѣт(о) пнсаше сѧ храмъ съ·нзлѣзох(ъ) на брань въ рwманнѫ:
н разбнх(ъ) вонскѫ грьцкѫ.н самого ц(а)рѣ кюрѧ ѳодwрѧ комниниа ѩх(ъ)
съ всѣмн болѣрьі его. а земѧ всѧ прѣѧх(ъ) ѡ одрнна н до драуѣ
грьцкѫ· н еще же арбанаскѫ н сръбскѫѫ тъкмо сѫщым(ъ) градовом(ъ)
окр(ь)сть ц(а)рѣградѧ(а) н самого того град(а) дрьжаxѫ фрѫзѣн нъ н тн подъ ржкѫ
ц(а)рства моего повнновахѫ сѧ понеже нного ц(а)рѣ не нмѣхѫ развѣ
мене н мьноѩ радн д(ь)нн своѩ нспроваждаѫще бѣхѫ б(ого)ѵ тако пове
лѣвш8· нбо без него нн дѣло нн слово съвръшаетъ сѧ· томоѵ
слава· въ вѣкъі амннъ·

На палеографията ще се спрем по-подробно на друго място. Тук само ще отбележим някои характерни моменти. Надписът представлява scriptura continua. Наред с това в лигатури са съчетани букви не само в отделни думи, но и от две и три думи. С оглед на начертанието им са направени най-често свързвания на крайни с букви от следващи думи, както е случаят със споменатите вече кюрѧ, ѳодwрѧ, комниниа. Тук са свързани в лигатура буквите ѧ и ѳ, ѧ и к (р. 6). Иван Асеновият надпис е изключително интересен с много честата употреба на лигатури. От 137 думи в лигатури са включени 94, т. е. повече от 70%. Много от лигатурите (на брой 237) се срещат и в книжовните извори.[6]

От анализа на лигатурите правят впечатление няколко съществени момента: 1) преобладава слято предаване на две букви; 2) наред с често срещаните традиционни лигатури в старобългарската писменост употребени са и някои много любопитни по начертание, те са занимателна плетеница, остроумни буквосъчетания с оригинални калиграфски качества и не са трудни за четене; 3) употребени са лигатури с три и четири букви.

Има такива, в които са свързани само съгласни, а други включват и гласни букви. Явно е, че тук е играла роля преди всичко тектониката на буквописа и намирането на възможност да се завържат знаците, като се запази техният графичен облик, и да се четат лесно. Буквите са изрязани хубаво. Стилното и висококачествено начертание на формите им е направило впечатление още на най-ранните издатели на надписа.[7]

Бихме искали да обърнем внимание и на честотата на различните лигатури. По един път се срещат:

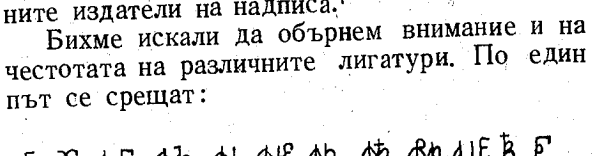

По два пъти се срещат 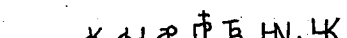
Има лигатурни съчетания, които са употребени многократно: 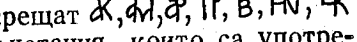 — 4 пъти, 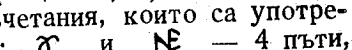 — 5 пъти, 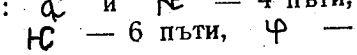 — 6 пъти, 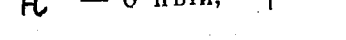 — 8 пъти.

В тринадесетредовия надпис, който има 431 букви, лигатурите включват 237, т. е. повече от половината са свързани.

В надписа има сравнително малко съкращения. Те са твърде обикновени и са известни от познатите писмени паметници от епохата. Интересни са титлите — в няколко варианта поради стремежа за красиво изрязване на надписа. Еднакъв е броят на простите титли: водоравка, завършваща с клинчета надолу, или във форма на кобилица, ограничена с чертици. И двата варианта имат по един случай с наклонка по средата от дясно на ляво (р. 1 и р. 4). Освен простите са употребени и буквени титли с надредна умалена буква и дъга над нея:
твърдо — т, нашъ — н, вѣдѣ — в̂, слово — с̂, ѹрьвь — ѹ.

В текста са използувани следните съкращения:

Краесловните ерове са пропуснати при думи, завършващи с надредна буква. Освен това има и два случая на употреба на съюза без ер (р. 1 и р. 5).

От 21 случая, където думата трябва да завърши с краен ер, в 15 е отпаднал:
в=въ (р. 1)
асѣн=асѣнь (р. 1)
сѫздах=сѫздахъ (р. 2)
пнсанием=пнсаниемь (р. 3)
ѫкрасіх=ѫкрасіхъ (р. 3)
црькw=црькwвь (р. 3)
сватых=сватыхъ (р. 4)
в=въ (р. 5)
разбнх=разбнхъ (р. 6)
ѭх=ѭхь (р. 6)
прѣах=прѣахъ (р. 7)
сѫщым=сѫщымъ (р. 8)
градовом=градовомъ (р. 8)
под=подъ (р. 9)
нзлѣзох=нзлѣзохъ (р. 5).

В развързания от В. Златарски текст в р. 12 при думата без е поставен неправилно голям ер.[8]

Пак с оглед да се пести място са използувани надредни букви, които са умалени. В книжовните паметници традиционно са използуванн надредно буквнте ⰕⰔ, ⰒⰔ, ⰑⰔ, ⰈⰔ. Те се срещат и в Иван Асеновня надпнс. Буквите ⰂⰔ, ⰖⰔ, ⰆⰔ, ⰗⰔ, ⰔⰔ са употребени само по един път, но има други, които многократно са издълбани над реда: Ⰽ — 3 пъти, Ⱁ и Ⰳ — 4 пъти, Ⱂ — 5 пъти, Ⰸ и Ⱅ — 6 пъти. Умалените надредни букви имат малка дъга отгоре. Понякога такава дъга липсва — например навсякъде при надредната Ⰳ, която в книжовното писмо по правило е с дъга отгоре. Не е поставена и върху надредните букви Ⰸ и Ⱅ. Твърде характерно е начертанието на надредната Ⰳ. Буквата се състои от водоравка в долната част н ъгъл, образуван от дъговидна черта отдясно и по-къса наклонка отляво, поставена така, че на върха стърчи наляво опашчица от по-голямата дъга, която преминава отдясно. По този начин е изписана буквата и в по-късни книжовни паметници. Така е например в подписа на Иван Александър (1331—1371) в Зографската и в Мрачката грамота.[9]

От палеографскнте наблюдения правим следните главнн изводи. Буквите в надписа на цар Иван Асен II от 1230 г. се характеризират с издълженост на формата, издържана в двойно квадратна система, която наблюдаваме в Иван-Владиславовия надпис от 1015—1016 г.[10] Тази особеност в надписите на гръцки език от X и XI в. не се открива редовно, а в паметниците с късно уставно писмо отсъствува. Това нзразява общобългарския характер на графичните особености на надписа. Той се потвърждава и от монограмите в отделнте буквн върху керамика от XIII—XIV в. Буквнте, както посочихме, правят впечатление с изнсканата си и красива форма. Те са вдълбани дълбоко в мрамора. Създадена е възможност светлосенките да гй очертават по-релефно, независимо откъде идва светлнната.

Заслужават внимание и някон особеностн на правописа. Звукът *и* е отбелязан с три букви: Ⰹ, ⰊⰉ, ⰔⰉ. Звукът *о* е отбелязан с две букви — Ⰸ н ⰡⰈ. Звукът *у* се предава с диграф ⰈⰣ или с лигатура Ⱓ. Малката носовка е вдълбана в два варианта — остроосновна Ⱍ (р. 3, 4, 5, 7, 12) и равноосновна ⰀⰝ (р. 11).[11] За нзразяване на *я* е използувана йотувана малка носовка — ⰄⰝ.

Интересно е как се предават чужди думи. Началната буква на нмето на Теодор Комнин е с ⰖⰈ — съвсем правилно, като производно от θεός. Франки (латинци) е предадено с голяма носовка Ⱎ н африкат Ⱖ и е изписано ⰖⰢⰞⰦⰔ. Звучало е *фрондзи*. Думата кир (от гр. κύριος) е написана ⰽⰢⰣ (υ се изговаряло като *ю*).

Правят впечатление резултатите от фонетичния анализ на текста. Най-често са употребени гласните: ⰀⰔ — 23 пъти, Ⰸ — 20 пъти, ⰔⰔ — 9 пъти, Ⱎ — 18 пъти, ⰀⰝ — 8 пъти, ⰑⰔ — 7 пъти. От съгласните голяма е честотата на: ⰂⰔ — 22 пъти, ⰢⰔ — 17 пъти, ⰑⰔ — 16 пъти, Ⰳ — 10 пъти, ⰆⰔ — 10 пъти, ⰋⰔ — 10 пъти, ⰊⰔ — 9 пъти, ⰒⰔ — 8 пъти, ⰕⰔ — 13 пъти. За отбелязване е еднократното и двукратно участие на Ⱑ, ⰖⰔ, ⰕⰔ, Ⱘ. Надписът дава представа за фонетичния облик на средновековния български език. Иван Асеновият надпис потвърждава явлението зев (хиатус). То се изявява в случаите, когато думата завършва с гласна и следващата започва пак с гласна — ⰎⰐⰀⰢⰀⰳⰀ ⰀⰑⰄⰔⰚⰔ; ⰃⰁⰛⰔⰢⰪⰉ ⰵⰳⰀ Ⰰ ⰆⰵⰜⰞ; ⰈⰃⰢⰔⰝⰀ Ⱄ ⰃⰁ ⰃⰢⰀⰫⰔ; ⰳⰢⰬⰝⰞ Ⱄ ⰵⰝⰵ; ⰶⰵ ⰀⰢⰃⰀⰔⰀⰋⰞ Ⱄ ⰎⰢⰬⰑⰞⰝⰞ; ⰐⰞⰔⰵⰶⰵ ⰔⰔⰞⰳⰀ; ⰐⰞⰒⰵⰛⰔⰒⰬⰨⰀ ⰔⰃⰈ и пр.— или когато в думата нма по две последователни гласни — ⰜⰬⰔⰈⰀ, ⰎⰒⰈⰞⰀ, ⰔⰎⰢⰈⰒⰀⰖⰃⰀⰝⰞ, ⰃⰈⰉⰎⰞⰞ, ⰠⰔⰝⰀⰔⰔⰜⰔⰜⰞ, ⰢⰵⰬⰨⰎⰔⰞⰞ, ⰠⰔⰝⰀⰀⰨⰵ ⰎⰀ и пр.

Морфологията също разглеждаме в друга работа, но тук кратко ще отбележим някои особености. Съществнтелното име ⰵⰜⰞⰀ е с ⰀⰝ вместо ⰄⰝ и със загуба на епентетично Ⰻ (бн трябвало да бъде ⰵⰜⰋⰄⰝ, ⰵⰜⰋⰀⰄ). В местоименнето ⰜⰬⰔⰈⰀⰝ също вместо ⰄⰝ е употребена йотувана малка носовка ⰄⰝ. Любопнтен е случаят на нзползуване на задпоставен член за близък предмет ⰎⰚ (р. 5), когато става дума за църквата „Св. Четиридесет мъченици“ — ⰭⰢⰀⰜⰚ ⰎⰚ (тук този храм). И до днес е запазен задпоставен член в родопския говор. За далечен предмет се казва например нивана в смисъл онази нива, а за блнзък предмет — ннвасъ, т. е. тази ннва тук.

Надпнсът на цар Иван Асен II е нзключителен сред епнграфските паметнницн от късното средновековие. Той е въздействувал със своята монументалност, графичнн особености, тържествения си вид, съдържанне,

както и с обстановката, в която се е намирал — църквата „Св. Четиридесет мъченици" с монументална стенопис, наситена с идейно-символична атмосфера. Тя отговаряла на средновековните възгледи за съюз между държава и църква, представяла владетеля като божи избраник, подчертавала величието на царската институция. Надписът показва блестяща страница от величието и могъществото на владетеля и на държавата, свързано с победоносната битка при Клокотница и нейните сетнини, отразени по монументален начин в историческата памет на българите.

Поради историческата си документалност палеографските, стиловите и езиковите особености на Иван Асеновия надпис са богата основа за научни наблюдения и сравнения за развоя на българската надписна, а и книжовна писмовна традиция, достигнала своя втори разцвет при Иван Александър — сто години след ознаменуваното събитие.

[1] Хр. С. Даскалов. Открытия в древней столице болгарской, Тернове. Письмо к О. М. Бодянскому. — Чтений в импер. обществе истории и древностей Российских при Московском университете, II, 1859, с. 18—19; П. Р. Славейков. Четыре паметника. — Български книжици, 1859, II, с. 410—411; Г. С. Раковски. Няколко речи о Асеню Първому, великому царю Българскому и сыну му Асеню Второму. Белград, 1860, табл. на с. 8, бел. 5, с. 109; А. Гилфердинг. Собрание сочинения. I. Петроград, 1868, с. 41, бел. 2; В. Макушев. Болгария в конце XII и в первой половине XIII века. — Варшавския Университетския известия, III, 1872, с. 56—57; K. Jrecek. Geschichte der Bulgaren. Prag, 1876, p. 146 (= История на българите. С., 1978, с. 295); И. Срезневский. Сведения и заметки о малоизвестных и неизвестных памятниках. — Записки Импер. Академии наук, СПб., XXXIV, 1879, № 4, с. 10; В. Ст. Берон. Археологически и исторически изследвания. Търново, 1886, с. 44; Т. Н. Шишков. Доктор Христо Даскалов. — МСб, VIII, 1892, с. 376; Ф. И. Успенский. О древностях города Тырнова. — ИРАИК, VII, 1, 1901, с. 6—7, табл. 5; В. Н. Златарски. Търновският надпис на Иван Асен II. — БИБ, III, 1930, с. 56—64 (= История на българската държава през средните векове. III. С., 1940/1972, с. 587—596); И. Дуйчев. Из старата българска книжнина. II. С., 1944, с. 38—39; Г. Томовић. Морфологија ћириличких натписа на Балкану. Београд, 1974, с. 38—39, обр. 13; Ph. Malingoudis. Die mittelalterlichen kyrilischen Inschriften der Hämus-Halbinsel. I. Thessaloniki, 1979, p. 52—59; А. Попов. За надписа на цар Иван Асен II в църквата „Св. Четиридисет мъченици" във Велико Търново. — Исторически преглед, 1981, кн. 1, с. 62—72.

[2] С. М. Кульбакин. Охридская рукопись апостола конца XII века. — Български старини, III, 1907, с. 122.

[3] Ф. И. Успенский. Цит. съч., табл. 5; В. Н. Златарски. Цит. съч., с. 592—593.

[4] Г. Томовић. Цит. съч., с. 39.

[5] Ph. Malingoudis. Op. cit., p. 53—54.

[6] Супрасълски сборник, Охридски апостол, Добрейшово евангелие, Евангелие от XIV в. СНБ 1139, Иван Александров песнивец (псалтир) от 1337 г. БАН 2, Слова на Григорий Богослов СНБ 674 и др. Също и в подписите в грамотите на българските царе, вж. факсимилетата у: Г. А. Ильинский. Грамоты болгарских царей. М., 1911.

[7] Ф. И. Успенский. Цит. съч., с. 7.

[8] В. Н. Златарски. Цит. съч., с. 593.

[9] Г. А. Ильинский. Цит. съч., факс. 3 и 4.

[10] Й. Заимов. Битолски надпис на Иван Владислав самодържец български. С., 1970, с. 60.

[11] Равноосновна малка носовка се среща в Супрасълския сборник, Боянския надпис, надписа на Тудора от Преслав, върху керамични плочки и в кирилските графити от Кръглата църква в Преслав.

Particularités paléographiques-linguistiques de l'inscription de Tărnovo du tsar Ivan Asen II

AT. POPOV

(Résumé)

L'auteur publie pour la première fois en photographies documentaires le texte intégral de l'inscription du tsar Ivan Asen de 1230. Sur la base de nouvelles observations et études est faite la caractéristique paléographique-linguistique et sont soulignées les particularités essentielles de ce monument épigraphique exceptionnel du Moyen âge bulgare. Une attention spéciale est réservée au dessin des lettres, aux combinaisons de ligature et à certains traits phonétiques.

Списание АРХЕОЛОГИЯ I—XXV

БИБЛИОГРАФСКИ УКАЗАТЕЛ 1959—1983

СЪСТАВИЛА ЛЮБА СТЕФАНОВА

СЪДЪРЖАНИЕ

25 години списание „Археология“ 27
Съдържание на рубриките 33
Уводни статии 33
Статии 34
Материали и съобщения 45
Музейно дело и консервации 64
Лекции и консултации 65
Критика и рецензии 65
Преглед 74
Показалец на авторите 85

25 години списание „Археология“

Списание „Археология“ започна да излиза като издание на Археологическия институт и музей при Българската академия на науките през 1959 г. и има зад себе си вече четвъртвековен живот. Списанието се появи в момент, когато организационното и идеологическо преустройство на археологическия фронт, започнало след 9. IX. 1944 г., се намираше на задоволително равнище и бе назряла нуждата от периодичен орган, в който да намират отражение резултатите от плодотворната теренна и научноизследователска работа на българските археолози и който да чертае перспективите за по-нататъшната им дейност.

Пръв и дългогодишен главен редактор на „Археология“ бе чл.-кор. Д. П. Димитров, който заедно с редакционната колегия (в първоначален състав: чл.-кор. Ал. Бурмов и научните сътрудници Ст. Станчев, Т. Иванов, Н. Джамбазов, Ст. Михайлов от Археологическия институт и музей, и Ат. Милчев от Софийския университет) даде правилна насока на новосъздаденото списание. То започва да излиза в 4 книжки годишно с няколко рубрики *(Статии, Публикации, Музейно дело и консервации, Лекции и консултации, Критика и рецензии* и *Преглед)*, като запазва до днес тази периодичност и 4 установени рубрики: *Статии, Материали и съобщения, Критика и рецензии* и *Преглед* (табл. I).

Още от създаването си списание „Археология“ се ориентира към твърде широк хронологически диапазон и си поставя задачата да отразява и насочва развитието на различните дялове на археологическата наука, отнасящи се до всички исторически периоди — от палеолита до османското владичество. Тази своя линия списанието продължава и сега. В XXV годишнини са поместени 1295 публикации (вкл. неозаглавените кратки информации в рубрика *Преглед* — 83 бр.).

Количественият анализ (табл. II, III) сочи, че през изтеклите 25 години най-голям е броят на публикациите по средновековна археология. Отделени са много страници за изясняването на въпроси, свързани със заселването на славяни и прабългари, с техния бит, особеностите на материалната и духовната им култура. Значително място са намерили проблемите, отнасящи се до облика и развитието на средновековните български крепости и градове и най-вече на трите столици — Плиска, Преслав и Търновград. Обнародвани са и са подложени на анализ разнообразни находки (сечива, накити, оръжия и пр.), изясняващи важни страни от развитието на стопанския, обществения и културния живот през Първото и Второто българско царство. Проучванията на българското средновековие бяха особено засилени във връзка с честването на 1300-годишнината от създаването на българската държава. И не е случайно, че от 1977 г. насам броят на статиите и научните съобщения по средновековна археология нараства твърде много. Наред с публикациите с чисто археологическа насоченост на страниците на „Археология“ има статии с по-широка проблематика (за изясняване на етногенетичния процес при взаимоотношенията между славяни и прабългари, за делото на Кирил и Методий, за зараждането на научната мисъл в средновековна България, за поселищната мрежа, за облика и развитието на средновековната българска култура и пр.). Заедно с археолозите тук дават своя принос историци, изкуствоведи, езиковеди, литератори и др.

Отдавайки дължимото на средновековния период като най-пряко свързан с родната история и култура, „Археология“ разтваря широко страниците си и за праисторическата и античната тематика. Немалък е броят на проучванията на траките — произход, език, бит,

Табл. I.

Публикациите в год. I—XXV по рубрики

Година \ Рубрика	Уводни статии	Статии	Материали и съобщ.	Муз. дело и конс.	Лекции и конс.	Крит. и рецензии	Преглед	всичко
I 1959	2	11	20	5	2	4	7	51
1960	2	8	23	4	1	8	6	52
1961	1	10	36	4		4	4	59
1962	2	11	33	5		5	4	60
1963	2	19	28			6	10	65
1964		18	27			3	7	55
1965		9	34			7	7	57
1966	1	10	23			3	11	48
1967	3	8	23			6	13	53
X 1968	3	9	17			6	14	49
1969	2	9	21			3	11	46
1970	1	9	20			4	10	44
1971	1	7	20			3	8	39
1972	1	10	22			3	12	48
1973		12	21			3	4	40
1974	2	16	9			3	8	38
1975		10	21			5	8	44
1976	1	12	19			7	10	49
1977		14	9			4	8	35
XX 1978		10	17			6	15	48
1979		12	15			10	11	48
1980		8	19			7	14	48
1981	2	12	15			8	14	51
1982	1	10	13			9	13	46
XXV 1983		13	8			9	9	39
							+ 238	+ 1212
неозагл.							+ 83	+ 83
1959—1983	27	277	513	18	3	136	321	1295

религия, погребални обичаи и пр. Наред със специалисти-археолози тук са привличани като сътрудници и езиковеди и изкуствоведи. В „Археология“ са отразени и интересните и важни резултати от изследването на палеолита, неолита, халколита, бронзовата епоха. Нарасна броят на публикациите по праистория след 1969 г., времето, през което се извършиха най-големите открития на праисторически обекти в различни краища на страната и се направи коренна преоценка на съществуващи дотогава схващания по основни въпроси, свързани със същината, хронологията и периодизацията на праисторическите култури в българските земи.

Съществено е мястото, което отделя сп. „Археология“ на богатото и разнообразно културно наследство от римската и ранновизантийската епоха, чийто приемник и продължител в голяма степен е българската държава и българският народ през епохата на средновековието. Много са материалите, посветени на различни въпроси, свързани с развитието на големите римски и ранновизантийски градски центрове като Ескус, Абритус, Филипопол, Августа Траяна, Никополис ад Иструм, Сердика и др. Проблемите на античната култура като цялостен комплекс от явления, свързани тясно с облика и развитието на средновековната българска култура, са стояли винаги като важна задача пред българската археологическа наука.

Боравейки с веществените паметници като главен извор за информация, археологията има помощта на нумизматиката и сфрагистиката и на епиграфиката, които предоставят обилен материал за исторически наблюдения и изводи. Немалък е броят на публикациите в списанието от областта на тези твърде необходими дисциплини на археологическата наука. „Археология“ обнародва от 1977 г. в рубрика *Преглед* нумизматичен б ю л е т и н за новооткривани в България монетни находки — пряко продължение на публикувания до 1970 г. в „Известия на Археологическия институт“.

Табл. II.

Публикациите в год. I—XXV по дялове на археологията

Годиина \ Дял	Общи	Праист.	Трак. археол.	Ант. археол.	Средн. археол.	Осм. пер.	Нумизм.	Епигр.	Други науки	всичко
I 1959	7	6	5	12	17		2	1	1	51
1960	13	5	9	7	16		1		1	52
1961	5	7	6	20	16		4		1	59
1962	9	8	4	12	20	1	3	2	1	60
1963	5	4	2	12	36	2	3	1		65
1964	7	4	4	16	19	1	3		1	55
1965	5	4	5	22	16	1	3	1		57
1966	9	4	6	10	17				2	48
1967	10	5	4	15	12		4	2	1	53
X 1968	16	4	3	10	15		1			49
1969	10	6		13	12		1	3	1	46
1970	8	7	2	15	8		2	1	1	44
1971	3	10	7	11	5		2		1	39
1972	10	9	7	9	7		4	1	1	48
1973	4	8	8	10	8		2			40
1974	7	5	7	6	9		3	1		38
1975	7	6	2	9	11		3	3	3	44
1976	6	4	2	12	15		5	3	2	49
1977	4	4	1	8	12		3	3		35
XX 1978	6	8	3	12	13		4	2		48
1979	6	6	3	10	12		3	4	2	48
1980	6	3	4	11	15		5	4	2	48
1981	9	6	4	10	14		1	6	1	51
1982	11	4	5	5	8		4	8	1	46
XXV 1983	8	3	1	5	13		2	6	1	39
	191									1212
+ неозагл.	83									83
1959—1983	274	140	104	282	346	5	68	52	24	1295

Табл. III.

Публикации в рубриките по дялове, год. I—XXV

Дял \ Рубрика	Статии (вкл. уводни)	Мат. и съобщ. (вкл. Муз. дело и конс. и Лекц. и консултац.)	Крит. и рец.	Преглед	всичко
Общи	35	36	5	198	274
Праистория	28	66	14	32	140
Трак. археол.	29	59	8	8	104
Ант. археол.	58	154	33	37	282
Средн. археол.	120	141	58	27	346
Осм. период	1	3	1		5
Нумизматика	17	28	10	13	68
Епиграфика	12	30	6	4	52
Други науки	4	17	1	2	24
всичко	304	534	136	321	1295

Освен пряката информация за нови археологически открития списанието се е стремяло да насочва читателя към внедряванията на нови методи при археологическото проучване. Част от публикациите (главно в рубрика *Материали и съобщения*) представляват резултати от изследванията на археологически паметници с методите на някои естествени науки — антропология, химия, геофизика, математика, физика, геология, ботаника.

Наред с големия брой статии и научни съобщения върху отделни обекти от различните периоди списанието по повод 20-годишнината и 30-годишнината от социалистическата революция в год. VI и XVI—XVII обнародва обобщаващи статии-прегледи, в които са отразени основните линии на развитие на отделните дялове на археологическата наука и главните й постижения и задачи: „Българската археология през периода 1944—1964 г." (Д. П. Димитров), „Царевград Търнов" (К. Миятев), „Двадесет години разкопки в Преслав" (С. Станчев), „Проучвания на раннославянската култура в България и на Плиска през последните двадесет години" (А. Милчев), „Проучвания на града през римската и ранновизантийската епоха в България (1944—1964)" (Т. Иванов), „Разкопките и проблемите на нашето Черноморие" (И. Венедиков), „Проучвания на тракийската култура в България (1944—1964)" (М. Чичикова), „Проучвания на културата на селищните могили" (Г. Георгиев), „Проучвания на палеолитната и мезолитната култура в България" (Н. Джамбазов), „По-важни открития и развитието на нумизматиката в България през последните двадесет години" (Й. Юрукова), „По въпроса за културата на славяните и прабългарите в нашите земи през ранното Средновековие" (А. Милчев), „Строителните периоди в Плиска и произходът на старобългарската монументална архитектура" (С. Михайлов), „Славяните на юг от Дунава (по археологически данни)" (Ж. Вължарова), както и „Тридесет години българска археологическа наука и нейните успехи в изследването на средновековието" (Д. Ангелов), „Плиска за тридесет години" (С. Ваклинов), „Разкопки в Плиска (1954—1970)" (А. Милчев), „Тридесет години археологически разкопки в Преслав" (Т. Тотев), „Постижения и проблеми на археологическото проучване на късното средновековие (XV—XVII в.)" (М. Станчева), „Материалната култура на Втората българска държава (разкопки 1964—1974)" (С. Георгиева), „Селища и некрополи (края на VI—XI в.)" (Ж. Вължарова), „Проучванията на материалната култура през ранновизантийската епоха в българските земи (1944—1974)" (Д. Овчаров), „Постижения на римската археология в България през 1944—1974 г." (Т. Иванов), „Някои проучвания на културата и изкуството в Тракия през втората половина на I хилядолетие пр. н. е." (Л. Огненова), „Проучвания на тракийската култура през старата желязна епоха" (М. Чичикова), „Проучвания на бронзовата епоха в България (1944—1974)" (Р. Катинчаров), „Стратиграфия и периодизация на неолита и халколита в днешните български земи" (Г. Георгиев), „Палеолитната култура в България" (Н. Джамбазов), „Българската нумизматика (1944—1974)" (Й. Юрукова), „Античната епиграфика в България (1944—1974)" (В. Велков), „Първобългарски и късни гръцки и латински надписи" (В. Бешевлиев), „Средновековната българска кирилска епиграфика през последните 30 години" (И. Гълъбов). И в други годишнини на списанието има статии с обобщаващ характер, като например „Локализиране на някои изчезнали антични и средновековни селища и крепости в България" (В. Миков), „Днешното състояние на тракологията" (В. Георгиев), „Основни моменти в развитието и облика на средновековната българска култура" (Д. Ангелов) и др.

През изтеклия 25-годишен период на страниците на „Археология" са намерили място, макар и сравнително малко на брой, статии с теоретична насоченост, като например „Периодизация и характеристика на културата през бронзовата епоха в Южна България" (Р. Катинчаров), „Проучването на поселищната история на средновековна България (историография, съвременно състояние и задачи)" (В. Гюзелев), „Технология, типология на каменните изделия от палеолита и номенклатура на български език" (Н. Сираков), „История и археология" (Д. Ангелов), „Континуитет и приемственост в ранносредновековната българска култура (към постановката на въпроса)" (Д. Овчаров) и др.

Свързано тясно с политическия, идеологическия и културния живот на нашето съвремие, списание „Археология" откликва на ръководните решения на конгреси и пленуми на Българската комунистическа партия и оценката им за състоянието на обществените науки с редицата уводни статии (табл. I), в които са анализирани тези решения и са направени изводи за по-нататъшното развитие на археологическата наука.

В списанието от самото начало се отдава значение на рубриката *Критика и рецензии*, в която се разглеждат трудове на български и чужди учени по праистория, античния и средновековния период (табл. IV). Най-голям е броят на критиките и рецензиите на трудове със средновековна тематика, както е и с публикациите по този период в останалите рубрики. Немалко, в сравнение с другите, са и рецензиите по антична археология. Както сочат цифровите данни, рецензирането на трудове по праистория започва едва в последните 10 години.

Табл. IV.

Публикациите в рубрика „Критика и рецензии", год. I—XXV

Год. \ Дял	Праист.	Трак. археол.	Ант. археол.	Средн. археол.	Осман. пер.	Нумизм.	Епигр.	Общи	Други науки	всичко
I 1959			1	3						4
1960		2	1	4				1		8
1961			1	1				2		4
1962			1	3				1		5
1963			1	4		1				6
1964			1	1	1					3
1965			1	6						7
1966				3						3
1967			1	1		3	1			6
X 1968			2	4						6
1969			2	1						3
1970			2			1	1			4
1971		1	2							3
1972			2				1			3
1973						1	1	1		3
1974	1		1	1						3
1975			2	3						5
1976	1		2	3		1				7
1977	1			1			2			4
XX 1978	3	1	1	1						6
1979	1	1	3	3		1			1	10
1980	2		2	2		1				7
1981	3	1	1	3						8
1982	1	2	2	4						9
XXV 1983	1		1	6		1				9
1959—1983	14	8	33	58	1	10	6	5	1	136

Общият брой на заглавията в рубрика *Критика и рецензии* в последните 5 години е увеличен. От рецензираните 136 труда 58 са на български автори, 78 — на чужди. Една от главните задачи на редакцията е оценъчният, критичният и дискусионен елемент на страниците на списанието да добива все по-голяма роля с насочване вниманието към родната научна продукция, тъй като това е главният път за проверка на качеството ѝ и едновременно е път за изясняване на редица важни и в някои случаи все още твърде спорни проблеми.

Рубриката *Преглед* дава информация за конгреси, конференции и симпозиуми с археологическа проблематика у нас и в чужбина, за юбилейни честувания, защити на дисертации и др. събития. Ежегодно се отразява и работата на провежданите в различни краища на страната национални отчетни археологически конференции, с което се дава възможност на по-широк кръг читатели да се запознаят с последните постижения на разкопките и проучванията у нас. От год. IX (1967) в *Преглед* е поставено начало на библиографска археологическа информация под заглавие „К н и г о п и с", в последните години особено широко застъпена.

Решаваща предпоставка за успеха на едно периодично издание, каквото е „Археология", е в него да участвува дейно широк и добре подготвен кръг от автори. За изминалите 25 години авторите тук са 324, от които 285 са от страната и 39 — от чужбина. От българските автори 104 са служители на Археологическия институт и музей в София (89) и филиалите му във Велико Търново (8) и Шумен (7), а 220 са външни сътрудници от различни научни звена — музеите в страната, Софийския университет или пък с друга специалност (история, изкуствознание, езикознание, литература, антропология, геология, геофизика и пр.). Степента на участие на авторите от посочения общ брой е различна. Основният авторски кръг (с повече от две заглавия в *Статии* или *Материали и съобщения*) се състои от 164 учени. Най-активно са участвували на страниците на „Археология" 42 автори. 106 сътрудници на списанието са се изявили за пръв път и са се утвърдили като учени именно като автори в „Археология". Наред с българските сътрудници свои работи са поместили и учени от чужбина —

16 от СССР, 6 от Полша, 5 от ГДР, 3 от Румъния, 2 от Югославия, по 1 от Унгария, Чехословакия, Виетнам, Англия, Белгия, Швейцария и Сирия.

Можем да кажем, че количествено погледнато, броят на авторите, взели досега участие в списването на „Археология", е задоволителен и че този периодичен орган е действително център, обединяващ археологическия фронт в цялата страна. На страниците на „Археология" са се изявили със свои трудове през изтеклия 25-годишен период фактически три поколения учени — едно по-старо, работило още в първите години след победата на 9. IX. 1944 г. и по-късно, друго, средно, създадено и школувано в условията на народната власт, и трето, най-младо, формиращо се сега. През последните 6—7 години са издали свои първи работи в „Археология" 49 млади автори. Редакцията е била винаги особено отзивчива към новоизграждащите се научни кадри и е давала широк достъп на статии и научни съобщения, представляващи части от кандидатски дисертации. Досега тук са поместени 84 работи — части от кандидатски дисертации на археологическа тема на общо 50 аспиранти, от които 5 статии са на трима аспиранти в България от чужбина (ГДР, Сирия, Виетнам).

Имаме основание да кажем, че в течение на четвъртвековното си съществуване списание „Археология" се утвърди като авторитетен, заслужаващ доверие печатен орган на Археологическия институт и музей. Утвърди се като обединяващ център за археолозите от цялата страна, като издание, в което са намерили място най-значителните резултати от тяхната теренна и научноизследователска работа. С многобройните си публикации, разкриващи забележителното културно наследство в българските земи, завещано ни от труда на стотици и хиляди поколения, списание „Археология" съдействува за изграждането на правилен научен светоглед, за възпитаване в дух на любов към творчеството и красотата, в дух на патриотизъм и интернационализъм.

Широко известно на българската научна общественост, списание „Археология" е придобило заслужен авторитет и в чужбина. Статистиката сочи, че то е едно от най-търсените научни издания, предлагащо богата информация не само на българските, но и на чуждите специалисти, които се интересуват от многобройните и разнообразни паметници в нашата страна от различни исторически периоди. Всяка публикация в двете главни рубрики — *Статии* и *Материали и съобщения*, начиная от год. X (1968), е придружена от резюме на френски език и това улеснява ползуването им от голям брой читатели вън от пределите на страната и популяризира резултатите на българската археологическа наука.

Прекрачвайки в XXVI годишнина, считаме, че списание „Археология" трябва да върви по вече установения път, като увеличава своя кръг от сътрудници и подобрява във всяко отношение съдържанието си. Добре би било да отделя повече място за резултатите от започналите през последно време интензивни проучвания на отделни райони на страната (Добруджа, Благоевградски окръг, Родопските краища и др.). Списанието ще се старае да увеличи броя на публикациите с теоретична и дискусионна насоченост, както и на публикации, разкриващи приложението на естествените науки в археологическите изследвания, да разшири практиката да се поръчват и поместват повече работи с обобщаващ характер върху отделни страни на материалната култура (селища, жилища, оръдия на труда, предмети на изкуството и пр.), като се дава предимство на периода на българското средновековие, да поддържа тенденцията към увеличаване броя на критиките и рецензиите, както и да дава по-богата информация за научния живот у нас и в чужбина. Това са, най-кратко казано, насоките, които биха спомогнали списание „Археология" след изминатия двадесет и петгодишен път да се утвърждава все повече и повече като авторитетен научен орган на българската археологическа мисъл не само в национален, но и в международен мащаб.

Акад. Д. АНГЕЛОВ

Съдържание на рубриките

УВОДНИ СТАТИИ

	годишн.	г.	кн.	с.
1. *Академик* Кръстю Миятев на 70 години	IV	1962	2	1—4
2. *Ангелов, Димитър.* Плодотворно българо-съветско сътрудничество в археологическата наука	XXIV	1982	3—4	1—5
3. *Ангелов, Димитър.* Тридесет години българска археологическа наука и нейните успехи в изследването на средновековието	XVI	1974	3	1—8
4. *Ваклинов, Станчо.* 25 години българска археология	XI	1969	1	1—3
5. *Ваклинов, Станчо.* Десетият конгрес на БКП и българската археология	XIII	1971	3	1—2
6. *Василев, Васил Д.* Георги Димитров за историческата наука и културното наследство (по случай 90-годишнината от рождението на Георги Димитров)	XIV	1972	3	1—5
7. *Василев, Васил Д.* Февруарският пленум на ЦК на БКП и нашите задачи	XVI	1974	2	1—5
8. *Деветият* конгрес на Българската комунистическа партия и нашите задачи	IX	1967	1	1—4
9. *Димитров, Димитър П.* Българската археология и нашата съвременност	X	1968	2	1—7
10. *Димитров, Д(имитър) П.* Нашите задачи	I	1959	1—2	3—8
11. *Димитров, Димитър П.* Паметниците на културата са неизчерпаем извор за исторически знания и мощно средство за пàтриотично възпитание	II	1960	3	1—8
12. *Милчев, Ат(анас).* Акад. Димитър Петров Димитров (По случай 60 години от рождението му)	X	1968	3	1—9
13. *Милчев, Атанас.* Константин-Кирил Философ, създателят на славянската азбука и писменост (по случай 1100 години от смъртта му)	XI	1969	2	1—5
14. *Милчев, Атанас.* Ленин и културното наследство	XII	1970	2	1—6
15. *Милчев, Ат(анас).* Осмият конгрес на БКП и задачите на българската археология	V	1963	1	1—4
16. *Милчев, Атанас.* Петдесет години съветска археология	IX	1967	4	1—9
17. *Михайлов, Ст(амен).* 80 години Археологически музей в София	III	1961	1	1—3
18. *Михайлов, Стамен.* По повод на Първия конгрес на българската култура	IX	1967	3	1—5
19. *Михайлов, Ст(амен).* Решенията на XXII конгрес на КПСС и задачите на българската археология	IV	1962	1	1—4
20. *Миятев, Кръстю.* Велико Търново като исторически и туристически град	VIII	1966	1	1—6
21. *Миятев, Кръстю.* Петнадесет години българска археология	I	1959	3—4	3—11

22. *Обръщение* към българския народ по случай 1300-годишнината от основаването на българската държава	XXIII	1981	1—2	1—9
23. *Овчаров, Димитър.* XI конгрес на БКП и задачите на археологическата наука	XVIII	1976	3	1—5
24. *Постановлението* на ЦК на БКП и МС за развитието на българската наука и задачите на българската археология	II	1960	1	1—2
25. *Списание* „Археология" в десетата си годишнина	X	1968	1	1—2
26. *Станчев, Ст(анчо).* 1100 години славянска писменост	V	1963	2	1—2
27. *Щерева, Ирина.* XII конгрес на БКП и развитието на българската археологическа наука	XXIII	1981	4	1—3

СТАТИИ

28. *Азартс, П(ол), Ст(ефанка) Иванова, Св(обода) Сиракова.* Муселиевското палеолитно находище и неговата геологическа среда	XX	1978	4	1—13
29. *Ал-Хатиб, Афраа.* Палмирският надгробен портрет (I—III в.)	XIX	1977	2	1—15
30. *Аладжов, Живко.* Бронзови токи с животински изображения от ранното средновековие	XXIII	1981	4	22—27
31. *Аладжов, Живко.* За култа към Тангра в средновековна България	XXV	1983	1—2	76—85
32. *Александров, Георги.* Археологическите проучвания в Михайловградски окръг и перспективи за тяхното развитие	XXIV	1982	2	8—13
33. *Ангелов, Боню Ст.* За едно още неиздирено съчинение на Кирил Философ	XI	1969	2	6—9
34. *Ангелов, Боню Ст.* Из кирилометодиевската проблематика	V	1963	3	42—47
35. *Ангелов, Боню Ст.* Средновековни български надписи в нашия възрожденски печат	V	1963	2	20—23
36. *Ангелов, Димитър.* История и археология	XXV	1983	1—2	1—12
37. *Ангелов, Димитър.* Кирил и Методий в средновековната българска книжнина	V	1963	3	13—22
38. *Ангелов, Димитър.* Към въпроса за средновековния български град	II	1960	3	9—22
39. *Ангелов, Димитър.* Основни моменти в развитието и облика на средновековната българска култура	XXII	1980	4	13—26
40. *Ангелов, Димитър.* Славяни и прабългари до образуването на българската държава	XXI	1979	2	20—25
41. *Ангелов, Н(икола).* Златното съкровище от Хотница	I	1959	1—2	38—46
42. *Ангелов, Никола.* Към историята на скалния манастир при с. Иваново	IV	1962	3	16—20
43. *Ангелова, Стефка.* За производството на строителна керамика в Североизточна България през ранното средновековие	XIII	1971	3	3—24
44. *Ангелова, Стефка.* По въпроса за раннославянската култура на юг и на север от Дунав през VI—VII в.	XXII	1980	4	1—12
45. *Антонова, Вера.* Шуменската крепост през римската епоха (II—IV в.)	XX	1978	4	13—24
46. *Артамонов, М. И.* Гелони, агатирси и сигини	XVIII	1976	2	1—9

47. *Артамонов, М. И.* Етническата принадлежност и историческото значение на пастирската култура	XI	1969	3	1—10
48. *Берчу, Думитру.* Неолитната култура Хаманджиа в България	V	1963	1	5—7
49. *Бешевлиев, Веселин.* Първобългарски и късни гръцки и латински надписи	XVII	1975	1	15—24
50. *Биернацка-Любанска, Малгожата.* Някои проблеми върху изследванията на римските водопроводи в Долна Мизия и Северна Тракия	XIII	1971	2	1—20
51. *Бобчев, Сава Н.* По въпроса за термоперипатоса на Никополис ад Иструм	XXIII	1981	3	8—15
52. *Боев, Петър.* Антропологията и нейното отношение към историята, археологията и етнографията	VI	1964	4	17—19
53. *Боев, Петър.* Палеоантропологични проучвания в България	I	1959	3—4	46—54
54. *Божкова, Бистра.* Монетарницата в Хераклея Тракийска през IV в.	XX	1978	3	8—18
55. *Бонев, Александър Г.* Някои проблеми на златното съкровище от Вълчитрън	XXV	1983	1—2	44—50
56. *Бонев, Александър Г.* Състояние на проучванията на златното съкровище от Вълчитрън	XIX	1977	4	11—19
57. *Бонев, Чавдар.* За периодизацията на ранносредновековната материална култура в Добруджа	XXIII	1981	3	15—21
58. *Ботушарова, Лилия.* Разкопките във Филипопол и проблемите, свързани с тях	VII	1965	3	1—11
59. *Бояджиев, Стефан.* Принос към историята на крепостната стена на Сердика	I	1959	3—4	35—45
60. *Бояджиев, Стефан.* Раннохристиянска църква край с. Голямо Белово, Пазарджишки окръг	XI	1969	3	10—21
61. *Брашински, Йосиф Б.* За икономическите връзки на гръцките градове от Югозападното Черноморие в предримската епоха	XII	1970	2	7—19
62. *Бурлацкая, С. П.; Т. Б. Нечаева, Г. Н. Петрова.* Археомагнетизмът в служба на археологията	VIII	1966	4	1—5
63. *Бьотгер, Буркхард.* Домашна керамика от IV—VI в. от Ятрус (Долна Мизия)	XX	1978	2	26—32
64. *Ваклинов, Станчо.* За характера на раннобългарската селищна мрежа в Североизточна България	XIV	1972	1	9—14
65. *Ваклинов, Станчо.* Плиска за тридесет години	XVI	1974	3	28—39
66. *Ваклинова, Маргарита.* Византийска златна икона-реликвиар	XIV	1972	3	13—19
67. *Василев, Васил П.* Производство на тракийски шлемове в Родопите	XXII	1980	3	1—18
68. *Василев, Радослав.* Проучванията на славянските археологически паметници от Северна България от края на VI до края на X в.	XXI	1979	3	12—22
69. *Вачева, Красимира.* За терминологията на строителните техники през античността	XXI	1979	1	1—10
70. *Велков, Велизар.* Античната епиграфика в България (1944—1974)	XVI	1974	4	73—79
71. *Велков, В(елизар).* Принос към античната география на Мизия (Nigrinianis-Candidiana)	I	1959	1—2	24—29
72. *Велков, В(елизар), Ал(ександър) Фол.* Ролята на древните балкански народи (траки и илири) в историческото развитие на античния свят	XVIII	1976	1	1—7
73. *Венедиков, Иван.* Надписите върху тракийските фиали	XIV	1972	2	1—7

74. *Венедиков, Иван.* Новооткрито тракийско могилно погребение във Враца	VIII	1966	1	7—15
75. *Венедиков, Иван.* Разкопките и проблемите на нашето Черноморие	VI	1964	3	46—51
76. *Влахов, Кирил.* Етническата принадлежност на името *Мостич,* „чъргубиля при цар Симеон“	XI	1969	4	1—5
77. *Въжарова, Живка.* Погребалният обред като исторически източник за етническата същност на българската народност (по археологически и етнографски данни)	XIX	1977	2	30—50
78. *Въжарова, Живка.* Селища и некрополи (края на VI—XI в.)	XVI	1974	3	9—27
79. *Въжарова, Живка Н.* Славяни и прабългари (тюркобългари) в светлината на археологическите данни	XIII	1971	1	1—23
80. *Въжарова, Живка.* Славяните на юг от Дунава (по археологически данни)	VI	1964	2	23—33
81. *Въжарова, Ж(ивка).* Славянският некропол в село Букьовци, Врачанско	I	1959	1—2	20—23
82. *Вълов, Вълo.* Водоснабдяването на средновековните български градове и крепости (VII—XIV в.)	XIX	1977	1	14—30
83. *Гарашанин, Милутин.* Хронология и генезис на неолита в централната и югоизточната част на Балканския полуостров	VIII XIX	1966 1977	1 1	16—30 30—46
84. *Гатев, Пею.* Накити от погребения от XI—XII в.				
85. *Гацов, Ив(ан), Ст(ефанка) Иванова, Н(иколай) Сиракoв, Св(обода) Сиракова.* Типология на каменните оръдия от ранния и средния палеолит	XXV	1983	1—2	13—29
86. *Георгиев, Владимир.* Днешното състояние на проучванията върху тракийския език	II	1960	2	13—27
87. *Георгиев, Владимир И.* Днешното състояние на тракологията	XIV	1972	4	1—8
88. *Георгиев, Владимир.* Тълкуването на старинния тракийски надпис от с. Кьолмен, Преславско (предварително съобщение)	VII	1965	4	1—9
89. *Георгиев, Георги Ил.* Проучвания на културата на селищните могили	VI	1964	3	59—67
90. *Георгиев, Георги Илиев.* Разкопки на Дипсизката селищна могила при с. Езеро през 1964 и 1965 г.	VIII	1966	3	10—15
91. *Георгиев, Георги Ил.* Стратиграфия и периодизация на неолита и халколита в днешните български земи	XVI	1974	4	1—19
92. *Георгиев, Георги Ил.* Стратиграфия и характер на културата на праисторическото селище в с. Кремиковци, Софийско	XVII	1975	2	17—30
93. *Георгиев, Павел, Теодосий Смядовски.* Параклисът при Голямата базилика в Плиска	XXIV	1982	2	13—27
94. *Георгиева, Соня.* Археологически проучвания в Родопите през 1960 г.	III	1961	4	12—18
95. *Георгиева, С(оня).* Българските средновековни накити	III	1964	1	4—10
96. *Георгиева, Соня.* Керамиката от двореца на Царевец във Велико Търново (предварително съобщение)	VIII	1966	4	6—13
97. *Георгиева, Соня.* Материалната култура на Втората българска държава (разкопки 1964—1974)	XVI	1974	3	61—72
98. *Георгиева, Соня.* По въпроса за характера на ранносредновековната българска култура	IV	1962	3	1—5
99. *Георгиева, Соня.* Църква в родопската крепост Цепина	V	1963	3	47—54

100. *Герасимов, Тодор.* Ново тълкуване на рисунката на Велико Търново от Брашовския ръкопис	X	1968	1	32—42
101. *Герасимов, Тодор.* Съществувала ли е през IX в. златна българска монета стълазь	VII	1965	2	1—4
102. *Герасимов, Тодор.* Фалшиви печати на български царе от X, XIII и XIV в.	XII	1970	2	32—43
103. *Герасимова, Василка.* Дислокация на римските помощни войски в провинция Мизия от 44 до 86 г. на н. е.	XII	1970	4	22—33
104. *Герасимова, Василка.* Разместване на римските помощни войски през II в. в Мизия и Дакия (по епиграфски паметници)	XI	1969	4	5—11
105. *Гергова, Диана.* Произход, характер и датировка на съкровището от с. Бързица (б. Шеремет), Варненски окръг	XXIV	1982	3—4	6—17
106. *Гетов, Людмил.* За вноса на саркофази в Одесос през римската епоха	XX	1978	2	13—19
107. *Гетов, Людмил.* Погребални обичаи и гробни съоръжения у траките през римската епоха (I—IV в.)	XII	1970	1	1—12
108. *Горбанов, Петър.* Групата от три животни върху бронзовите ръце на Сабазий	XXIII	1981	4	4—9
109. *Горбанов, Петър.* За характера на фигуралните паметници на Сабазий и някои аспекти на неговия култ	XVIII	1976	4	13—19
110. *Гълъбов, Иван.* Кирило-методиевски проблеми и българската археология и епиграфика	V	1963	2	6—10
111. *Гълъбов, Иван.* Средновековната българска кирилска епиграфика през последните 30 години	XVII	1975	4	13—25
112. *Гюзелев, Васил.* Икономическо развитие, социална структура и форми на социална и политическа организация на прабългарите до образуването на българската държава (IV—VII в.)	XXI	1979	4	12—22
113. *Гюзелев, Васил.* Проучването на поселищната история на средновековна България (историография, съвременно състояние и задачи)	XIX	1977	3	1—6
114. *Данов, Христо М.* Характер и значение на гръцката колонизация по западния бряг на Черно море	XI	1969	1	13—21
115. *Делев, Петър.* Епитафията на Хреста и светилището на Зевс-Дионис в Малко Търново	XXV	1983	3	1—11
116. *Джамбазов, Николай.* Начало на късния палеолит в България	XIII	1971	4	1—17
117. *Джамбазов, Николай.* Палеолитната култура в България	XVII	1975	4	1—13
118. *Джамбазов, Николай.* Проучвания на палеолитната и мезолитната култура в България	VI	1964	3	67—76
119. *Джамбазов, Н(иколай).* Разкопки в пещерата Самуилица II	I	1959	1—2	47—53
120. *Джамбов, Христо.* Новооткрито съкровище от златни монети при с. Горнослав, Пловдивско	III	1961	4	1—5
121. *Джингов, Георги.* Древното стъкло и стъклопроизводство в България	VII	1965	4	11—20
122. *Джингов, Георги.* За производството на стъкло в средновековна България	II	1960	4	1—8
123. *Димитров, Божидар.* Българските пристанища в XIII и XIV в. според два средновековни портолана	XXI	1979	1	21—28
124. *Димитров, Божидар, Атанас Орачев.* Пристанищната				

система по Западнопонтийското крайбрежие (средата на II—I хилядолетие пр. н. е.)	XXIV	1982	1	1—12
125. *Димитров, Димитър Ил.* Археологически данни за ранната история на прабългарите по Долния Дунав	XVII	1975	4	26—32
126. *Димитров, Димитър П.* Бронзови монети на династа Адей от разкопките в Севтополис	XIV	1972	3	6—13
127. *Димитров, Димитър П.* Българската археология през периода 1944—1964 г.	VI	1964	3	1—6
128. *Димитров, Димитър П.* Градоустройство и архитектура на тракийския град Севтополис	II	1960	1	3—15
129. *Димитров, Димитър П.* За датата на стенописите от тракийската гробница при Казанлък	VIII	1966	2	1—13
130. *Димитров, Димитър П.* Стил и дата на стенописите от късноантичната гробница при Силистра	III	1961	1	10—21
131. *Димитров, Димитър П.* Троя VII b 2 и балканските тракийски и мизийски племена	X	1968	4	1—15
132. *Димитрова-Чудилова, Сесилия.* Фалшивите български монети от XIV в.	XIX	1977	3	29—41
133. *Димова, Виолета и Соня Георгиева.* Църква № 1 в средновековния град Червен	IX	1967	1	5—11
134. *Дончева-Петкова, Людмила.* Грифонът в изкуството на средновековна България	XXI	1979	4	22—40
135. *Дончева-Петкова, Л(юдмила).* Ранносредновековни ангобирани съдове	XV	1973	3	14—21
136. *Дончева-Петкова, Людмила.* Технология на раннославянската и старобългарската битова керамика (края на VI—X в.)	XI	1969	2	10—24
137. *Дончева-Петкова, Людмила.* Трапезната керамика в България през VIII—XI в.	XII	1970	1	12—25
138. *Драганов, Димитър.* Кабиле и монетосеченето на Александър III	XXIV	1982	3—4	17—24
139. *Дрангов, Борис, Лидия Квинто.* Отново за средновековното Търново в иконографията на св. Сава	XVIII	1976	4	48—57
140. *Дуйчев, Иван.* Зараждане на научната мисъл в средновековна България	V	1963	2	10—15
141. *Дуйчев, Иван.* Търново като политически и духовен център през късното средновековие	VIII	1966	3	1—9
142. *Дьоле, Бернхард.* Принципията на кастела Ятрус на долномизийския лимес	XXIV	1982	3—4	24—31
143. *Иванов, Румен.* Principales в римската войска на Горна и Долна Мизия (в дн. Северна България) през Принципата	XXV	1983	1—2	50—62
144. *Иванов, Теофил.* Академик Владимир Георгиев на шестдесет години	X	1968	1	3—6
145. *Иванов, Теофил.* Археологически проучвания в кастела Ятрус	III	1961	3	18—26
146. *Иванов, Теофил.* Водоснабдяване и канализация на градовете от римската и късноантичната епоха в България	IX	1967	2	15—26
147. *Иванов, Теофил.* Върху някои аспекти на архитектурата на агората в Никополис ад Иструм	XXI	1979	3	1—12
148. *Иванов, Теофил.* Градоустройството през римската и късноантичната епоха в България	XI	1967	4	10—29
149. *Иванов, Теофил.* Градският площад на Никополис ад Иструм според новите проучвания	XIX	1977	2	16—30

150. *Иванов, Теофил.* За някои преустройства на укрепителната система през ранновизантийската епоха (V—VI в.)	XV	1973	4	24—34
151. *Иванов, Теофил.* Образи на Константин I и синовете му върху луковични фибули от България	XIV	1972	4	9—29
152. *Иванов, Теофил.* Поселищната приемственост в тракийските земи през римската епоха	XIV	1972	2	7—16
153. *Иванов, Теофил.* Постижения на римската археология в България през 1944—1974 г.	XVI	1974	4	38—51
154. *Иванов, Теофил.* Проучвания върху топографията и градоустройството на Ескус	XVII	1975	1	1—14
155. *Иванов, Теофил.* Проучвания върху хипокауста от римската и ранновизантийската епоха в България	XIII	1971	1	23—44
156. *Иванов, Теофил.* Проучвания на града през римската и ранновизантийската епоха в България (1944—1964)	VI	1964	3	35—45
157. *Иванов, Теофил.* Разкопки в кастела Ятрум през 1962 г.	V	1963	4	9—18
158. *Иванов, Теофил.* Старохристиянските базилики в Ятрус (IV—VI в.)	XVIII	1976	3	6—22
159. *Иванов, Теофил.* Термоперйпатът в Никополис ад Иструм	XXII	1980	2	1—15
160. *Иванов, Теофил.* Укрепителната система на Абритус	VIII	1966	4	18—32
161. *Иванов, Теофил, Румен Иванов.* Aedes thensaurorum на Филипопол	XXIII	1981	1—2	20—28
162. *Иванова, Вера.* Ктиторският образ в Иполитовия сборник на Историческия музей в Москва	I	1959	3—4	13—23
163. *Иванова, Стефанка.* Диференциране на среднопалеолитните култури на Балканския полуостров	XXI	1979	2	1—12
164. *Игнатов, Борис.* Към въпроса за българска архитектурна школа във византийския стил	V	1963	3	55—64
165. *Игнатов, Борис.* Манастирът „Св. Илия“ при гр. Тетевен	VII	1965	2	4—15
166. *Йорданов, Иван.* Монетната реформа на Алексий I Комнин (1081—1118) в светлината на нумизматичните находки от Източна България	XX	1978	1	7—12
167. *Йорданов, Иван.* Печати на Леон Саракинопул от Велики Преслав	XXIV	1982	1	12—23
168. *Кабакчиева, Гергана.* Типология и хронология на глинените червенолакови паници от Тракия (I—IV в.)	XXV	1983	4	1—12
169. *Катинчаров, Румен.* Периодизация и характеристика на културата през бронзовата епоха в Южна България	XVI	1974	1	1—24
170. *Катинчаров, Румен.* Проучвания на бронзовата епоха в България (1944—1974)	XVII	1975	2	1—17
171. *Кацарова, Гина.* Принос към проучването на маронейските и тасоските тетрадрахми от II период	IV	1962	1	17—30
172. *Квинто, Лидия, Йордан Ал. Йорданов.* Църква от XII в. при с. Леденик, Великотърновски окръг	XXIV	1982	1	24—32
173. *Кесякова, Елена.* Акведуктите и водоснабдяването на Филипопол	XXV	1983	1—2	63—76
174. *Китов, Георги.* Тракийски символични секири и амулети с изображения на животни	XXI	1979	2	13—19
175. *Кожухаров, Георги.* Бележки към строителната история на Боянската църква	V	1963	2	28—34

176. *Кожухаров, Георги.* Предназначението на коридорите в основите на някои римски сгради	VI	1964	1	1—6
177. *Кол, Г., и Х. Квита.* Радиовъглеродът (С-14) като средство за датиране в археологическата наука	IV	1962	3	10—15
178. *Константинов, Казимир.* Два старобългарски надписа от скалния манастир при с. Крепча, Търговищки окръг	XIX	1977	3	19—29
179. *Кузманов, Георги.* За производството на глинени лампи в Долна Мизия и Тракия (I—IV в.) (по данни от Националния археологически музей, София)	XXIII	1981	1—2	10—20
180. *Кузманов, Георги.* Проучвания по крайбрежието на римския Картаген	XVIII	1976	4	19—33
181. *Кузманов, Георги.* Ранновизантийска керамика от кастела на нос Калиакра	XX	1978	2	20—26
182. *Кузманов, Георги.* Типология и хронология на ранновизантийските амфори (IV—VI в.)	XV	1973	1	14—21
183. *Кънчев, Кънчо.* За някои способи за определяне на функционалното предназначение на каменните оръдия	XIV	1972	1	14—21
184. *Кънчев, Кънчо.* За обработката и използването на костта през неолита, енеолита и бронзовата епоха	XV	1973	2	7—15
185. *Лордкипанидзе, Отар.* Към проблема за гръцката колонизация по Източното Черноморие (Колхида)	XXII	1980	1	1—6
186. *Маджаров, Константин.* Археологически проучвания на античния град при Хисар през последните двадесет години	VII	1965	3	21—31
187. *Манова, Екатерина.* Битът в композицията „Деизис“ от манастирската църква „Свети Димитър“ до с. Бобошево	IV	1962	1	6—11
188. *Манова, Екатерина.* Върху някои иконографски черти на св. Георги в български стенописи от XV век	IV	1962	3	6—10
189. *Манова, Екатерина.* Облекла и тъкани в живописта на Земенската църква	III	1961	2	1—7
190. *Маразов, Иван.* За датата и произхода на полтавския ритон с протоме на кон от Ермитажа	XV	1973	4	1—11
191. *Маразов, Иван.* За сюжета и произхода на босфорския ритон от колекцията на Ермитажа	XVI	1974	1	32—40
192. *Маразов, Иван.* Сюжетът „лов на глиган“ в колана от с. Ловец	XVII	1975	2	30—42
193. *Маразов, Иван.* Хиерогамията от Летница	XVIII	1976	4	1—13
194. *Маргос, Ара.* Надписът на Иво Граматик	XXIII	1981	1—2	36—41
195. *Маслев, Стоян.* Бележки към някои буквени знаци и съкращения върху монетите на Палеолозите	II	1960	4	8—13
196. *Маслев, Стоян.* Едно неизвестно у нас изображение на Царевец във Велико Търновс от XIV в.	IX	1967	2	1—15
197. *Маслев, Стоян.* Още веднъж за Мадарския конник	V	1963	1	7—12
198. *Маслев, Стоян.* По някои въпроси относно Мадарския конник	IV	1962	1	12—16
199. *Маслев, Стоян.* Пустинножителска Мадара	I	1959	3—4	24—34
200. *Миков, Васил.* Локализиране на някои изчезнали антични и средновековни селища и крепости в България	X	1968	4	28—48
201. *Милчев, Атанас.* Кирил и Методий в древноруската книжнина и изкуство	V	1963	2	16—19

202. *Милчев, Атанас.* Новооткрито сребърно тракийско съкровище от с. Якимово III, Михайловградско	XV	1973	1	1—14
203. *Милчев, Атанас.* По въпроса за културата на славяните и прабългарите в нашите земи през ранното Средновековие	VI	1964	2	1—12
204. *Милчев, Атанас.* Проучвания на раннославянската култура в България и на Плиска през последните двадесет години	VI	1964	3	23—35
205. *Милчев, Атанас.* Разкопки в Плиска (1954—1970)	XVI	1974	3	39—48
206. *Милчев, Атанас.* Ранносредновековни български накити и кръстове-енколпиони от Северозападна България	V	1963	3	22—37
207. *Михайлов, Стамен.* Археологически проучвания на крепостта Баба Вида във Видин	III	1961	3	1—8
208. *Михайлов, Стамен.* Бележки за Климентовата църква „Св. Пантелеймон“ в Охрид и нейния ктиторски надпис	XVII	1975	3	11—22
209. *Михайлов, Стамен.* Боянската църква — бележит паметник на средновековното българско изкуство	II	1960	2	1—13
210. *Михайлов, Ст(амен).* Един мним надпис от крепостта „Баба Вида“ във Видин	I	1959	1—2	17—19
211. *Михайлов, Стамен.* За архитектурата и живописта на манастирската църква „Св. Андрей“ на р. Треска	X	1968	1	7—20
212. *Михайлов, Стамен.* За аулите и пренасянето на българската столица от Плиска в Преслав	XIV	1972	1	1—8
213. *Михайлов, Стамен.* За произхода на античните материали от Плиска	II	1960	1	15—22
214. *Михайлов, Стамен.* Константин Иречек и българската археология	X	1968	2	8—12
215. *Михайлов, Стамен.* Ктиторският портрет в Кремиковската манастирска църква в светлината на българо-румънските културни връзки през XV в.	II	1960	3	23—29
216. *Михайлов, Стамен.* Нови данни за девташларите около Плиска	IV	1962	2	11—16
217. *Михайлов, Стамен.* Новооткрит старобългарски надпис от Плиска	XII	1970	4	1—8
218. *Михайлов, Стамен.* Относно произхода на ранносредновековната чернолъскава керамика в България	III	1961	4	5—11
219. *Михайлов, Стамен.* Разкопки на градището при с. Стърмен	V	1963	3	5—13
220. *Михайлов, Стамен.* Строителните периоди в Плиска и произходът на старобългарската монументална архитектура	VI	1964	2	13—23
221. *Миятев, Кръстю.* Византийска сграфито керамика в царския дворец в Търново	IX	1967	3	6—9
222. *Миятев, Кръстю.* Где се е намирала Главиница	IV	1962	1	5—6
223. *Миятев, Кр(ъстю).* Два поетически фрагмента у Йоан Екзарх като исторически извори	I	1959	1—2	9—16
224. *Миятев, Кръстю.* Няколко нови данни и мисли за историята на Боянската църква	V	1963	2	23—28
225. *Миятев, Кръстю.* Царевград Търнов	VI	1964	3	7—17
226. *Морфова, Златка.* Римски частни и императорски тухли и керемиди с печати от Североизточна България	XIII	1971	3	25—33
227. *Надписът* върху кръглия печат от Караново — най-древната писменост в Европа	XI	1969	1	4—13

I. ***Миков, Васил.*** Данните на праисторията				4—7
II. *Георгиев, Георги Ил.* Датировка и сравнение с други подобни печати				8—10
III. *Георгиев, Владимир И.* Писмените знаци върху печата от Карановo				10—13
228. *Начева, Веселина.* Технологично изследване на червения фирнис от римските керамични центрове в с. Бутово, с. Хотница и Павликени, Великотърновски окръг	XXIII	1981	3	1—7
229. *Наченки* на писменост през халколитната епоха в нашите земи	XII	1970	3	1—9
I. *Николов, Богдан.* Глинена плочка с писмени знаци от с. Градешница, Врачански окръг				1—7
II. *Георгиев, Владимир И.* Писмеността върху глинената плочка от с. Градешница				7—9
230. *Нешева, Виолета.* Приноси към проучването на облеклото през Втората българска държава	XVIII	1976	2	23—39
231. *Николов, Богдан.* Гробница III от Могиланската могила във Враца	IX	1967	1	11—20
232. *Николов, Васил.* Неолитната революция в Предна Азия и нейните резултати	XIX	1977	4	1—11
233. *Николов, Васил.* Орнаментация на раннонеолитната рисувана керамика: систематизация и характеристика	XXV	1983	1—2	29—43
234. *Николов, Димитър.* Августа Траяна — Верея (II—VI в.)	VII	1965	3	11—21
235. *Николов, Димитър.* Археологически разкопки и проучвания в Старозагорски окръг	IX	1967	4	30—39
236. *Николов, Димитър.* Тракийски колесници край Стара Загора	III	1961	3	8—17
237. *Николов, Димитър и Христо Буюклиев.* Нови тракийски могилни погребения от Чаталка, Старозагорско	IX	1967	3	10—25
238. *Овчаров, Димитър.* Архитектура и декорация на старохристиянските гробници в нашите земи (IV—VI в.)	XIX	1977	4	20—29
239. *Овчаров, Димитър.* Базилика № 2 в крепостта „Крумово кале“ до Търговище	XVIII	1976	3	22—37
240. *Овчаров, Димитър.* Две ранновизантийски крепости от Североизточна България	XIII	1971	4	18—31
241. *Овчаров, Димитър.* За характера и принадлежността на средновековните рисунки от Басараб (Мурфатлар)	XVII	1975	3	1—10
242. *Овчаров, Димитър.* Континуитет и приемственост в ранносредновековната българска култура (към постановката на въпроса)	XXV	1983	3	16—25
243. *Овчаров, Димитър.* Протейхизмата в системата на ранновизантийските укрепления по нашите земи	XV	1973	4	11—23
244. *Овчаров, Димитър.* Проучванията на материалната култура през ранновизантийската епоха в българските земи (1944—1974)	XVI	1974	4	51—65
245. *Огненова-Маринова, Л(юба).* Някои проучвания на културата и изкуството в Тракия през втората половина на I хилядолетие пр. н. е.	XVI	1974	4	28—37
246. *Огненова, Л(юба).* Ризници на траки от V—III в. пр. н. е.	I	1959	1—2	30—37

247. *Оперман, Манфред.* За оброчните плочи на ловуващия Тракийски конник от римската епоха в България	XII	1970	2	19—32
248. *Оперман, Манфред.* Към хронологията и класификацията на паметниците на Тракийския конник от тип А	XV	1973	3	1—14
249. *Панайотова, Дора.* Икона св. Георги на трон	VIII	1966	4	14—17
250. *Панайотова, Дора.* Старата църква в с. Марица	VII	1965	4	20—30
251. *Парницки-Пуделко, Стефан.* Крепостните порти на Нове	XXIII	1981	4	9—21
252. *Пеев, Димитър.* Някои нови проучвания на долмените в Югоизточна България	XVI	1974	1	24—31
253. *Пейков, Атанас Ал.* За основните проблеми на неолитната революция	XV	1973	2	1—7
254. *Перничева, Лиляна.* Глинени модели на жилища от халколита в българските земи	XX	1978	2	1—13
255. *Плетньова, Светлана А.* Номадски поселища през VII—IX в. в Приазовието и басейна на река Дон	VI	1964	4	1—8
256. *Попконстантинов, Казимир.* Още веднъж за надписа на Иво граматик	XXV	1983	1—2	98—105
257. *Попконстантинов, Казимир, Албина Мединцева.* За глаголическите надписи от X в.	XXIV	1982	2	27—37
258. *Попов, Димитър.* Копенхагенският релеф	XIX	1977	1	1—13
259. *Пуцко, Василий.* Преславската матрица и въпросът за иконографските образци в изкуството на древния Киев	XXV	1983	1—2	86—97
260. *Радков, Ради.* Възможности за прилагане на геофизичните методи в археологията	VIII	1966	2	14—20
261. *Раев, Борис А.* Ковани кани от римските провинции и техните италийски прототипове	XX	1978	3	1—8
262. *Рашев, Рашо.* Валовете в Добруджа (към въпроса за хронологията и предназначението им)	XXI	1979	1	11—20
263. *Рашев, Рашо.* Прабългарски култов паметник от Мадара	XV	1973	2	29—38
264. *Силогава, Валерий И.* Нови данни за историята на грузино-българските отношения	XXII	1980	2	15—26
265. *Сираков, Николай.* Технология, типология на каменните изделия от палеолита и номенклатура на български език	XIV	1972	3	20—32
266. *Славчев, Петър, Иван Йорданов.* Златни медальони на хан Омуртаг (814—831)	XXI	1979	2	25—32
267. *Смядовски, Стефан.* Няколко езикови бележки за надписа на Иво Граматик	XXIII	1981	1—2	41—44
268. *Смядовски, Теодосий.* За преславския дворцово-църковен церемониал	XXII	1980	1	7—17
269. *Смядовски, Теодосий.* За произхода на преславските ниши	XVIII	1976	4	33—47
270. *Смядовски, Теодосий.* За старохристиянските черти на преславската култура	XXV	1983	3	11—16
271. *Смядовски, Теодосий.* Опит за семантично-богослужебен анализ на базиликата на Делидушка в Преслав	XXIII	1981	3	22—29
272. *Снегаров, Иван.* Къде се намирал средновековният град Главиница (Главеница)	V	1963	3	1—5
273. *Сотиров, Иван.* Златарското изкуство в Чипровци през XVI и XVII в.	XIX	1977	3	42—55

274. ***Станилов, Станислав.*** Проучванията върху етническия състав на населението на Първата българска държава (по археологически данни)	XVIII	1976	2	10—22
275. *Станилов, Станислав.* Семантиката на лъка и стрелата в изображенията от ранносредновековна България (VII—X в.)	XXIII	1981	1—2	28—36
276. *Станчев, Станчо.* България и славянската писменост в IX век	V	1963	2	3—6
277. *Станчев, Станчо.* Двадесет години разкопки в Преслав	VI	1964	3	18—23
278. *Станчев, Станчо.* Писмените паметници от Преслав	V	1963	3	37—42
279. *Станчев, Станчо.* Славяни и прабългари в старобългарската култура	IV	1962	4	1—6
280. *Станчев, Станчо.* Стара традиция в един народен накит	IV	1962	2	5—11
281. *Станчева, Магдалина.* Постижения и проблеми на археологическото проучване на късното средновековие (XV—XVII в.)	XVI	1974	3	73—81
282. *Тодорова, Хенриета, Димитър Златарски.* Антропоморфната идолна пластика от неолитното селище Усое I	XX	1978	1	1—7
283. *Тончева, Горана.* Сюжетът „погребално угощение“ върху паметници от Одесос	III	1961	4	18—23
284. *Тотев, Тотю.* Каменна тракийска гробница при с. Кьолмен	VII	1965	4	9—11
285. *Тотев, Тотю.* Манастирът в „Тузлалъка“ — център на рисувана керамика в Преслав през IX—X в.	XVIII	1976	1	8—15
286. *Тотев, Тотю.* Тридесет години археологически разкопки в Преслав	XVI	1974	3	48—61
287. *Фехер, Геза младши* (Будапеща). Проблеми на занаятчийството през турското владичество в унгарската археология	V	1963	4	1—9
288. *Халиков, А. Х.* Столицата на Волжска България от домонголско време	XV	1973	1	21—37
289. *Хан Ван Кхан.* Технология на керамиката от халколита от Североизточна България: суровини и формуване	XXI	1979	4	1—12
290. *Ходинот, Р. Ф.* Западни влияния върху Кръглата църква в Преслав	X	1968	1	20—32
291. *Хошек, Радислав.* Живот и научно дело на Вацлав Добруски	VI	1964	4	9—17
292. *Цанова, Гергана, Людмил Гетов.* Тракийската гробница при Мъглиж	XV	1973	2	15—29
293. *Чанева, Нели.* Старохристиянската и ранновизантийската базилика от IV—VI в. в България	X	1968	2	13—26
294. *Чанева-Дечевска, Нели.* Триконхалните църкви от IX—XIV в. по българските земи	XII	1970	4	8—21
295. *Чичикова, Мария.* Керамиката от старата желязна епоха в Тракия	X	1968	4	15—27
296. *Чичикова, Мария.* Проучвания на тракийската култура в България (1944—1964)	VI	1964	3	52—59
297. *Чичикова, Мария.* Проучвания на тракийската култура през старата желязна епоха	XVI	1974	4	19—27
298. *Щерева, Ирина.* Принос към проучването на средновековната керамика в България (XI—XII в.)	XIX	1977	3	6—18
299. *Юрукова, Йорданка.* Амфората от Панагюрското съ-				

кровище и монетосеченето от първата половина на IV в. пр. н. е.	XXII	1980	3	19—26
300. *Юрукова, Йорданка.* Българската нумизматика (1944—1974)	XVI	1974	4	65—73
301. *Юрукова, Йорданка.* Дейността на картагенската монетарница и циркулацията на картагенски монети в нашите земи през VI век	VI	1964	1	7—9
302. *Юрукова, Йорданка.* По-важни открития и развитието на нумизматиката в България през последните двадесет години	VI	1964	3	77—81
303. *Юрукова, Йорданка.* Политическата обстановка в Югоизточна Тракия около средата на III в. пр. н. е. (по нумизматични данни)	XXIV	1982	2	1—8
304. *Юрукова, Йорданка.* Характер и развитие на византийското монетосечене (VI—X в.)	XI	1969	3	21—31
МАТЕРИАЛИ И СЪОБЩЕНИЯ				
305. *Абдула, Емел.* Османски епиграфски паметници в Археологическия музей във Варна	VII	1965	4	73—79
306. *Аладжов, Димчо.* Колективна находка на късноримски селскостопански оръдия в село Българин, Хасковски окръг	VII	1965	1	43—45
307. *Аладжов, Димитър.* Късноримски водни съоръжения при с. Долно Ботево, Хасковско	III	1961	3	43—47
308. *Аладжов, Димитър.* Накити от могилно погребение при с. Овчарово	I	1959	3—4	69
309. *Аладжов, Димчо.* Находки от бронзовата епоха в Хасковския музей	XI	1969	4	63—68
310. *Аладжов, Димчо.* Нови находки от деценалията на император Лициний	III	1961	1	47—50
311. *Аладжов, Димчо.* Тракийска гробница в с. Войводово	VIII	1966	4	52—56
312. *Аладжов, Д(имчо), А(настасия) Китанова.* Разкопки на могила I в Хасково	XX	1978	3	70—83
313. *Аладжов, Живко.* Символ на света в някои прабългарски паметници	XXII	1980	1	41—47
314. *Аладжов, Живко.* Старобългарски мраморен релеф от Велики Преслав	XXII	1980	4	36—44
315. *Александреску-Виану, Мария.* За датировката на надгробната плоча на Квинтус Филипикус	XXI	1979	1	34—37
316. *Александров, Георги.* Антични надписи и други находки от Монтана (Долна Мизия)	XXII	1980	1	34—41
317. *Александров, Георги.* Антични паметници от Монтана (Михайловград)	XII	1970	3	43—48
318. *Алексиев, Йордан.* Бронзов кръст-енколпион от Търновград	XXIII	1981	1—2	87—89
319. *Алексиев, Йордан.* Грънчарски пещи и жилища-полуземлянки от IX—X в. край с. Хотница, Великотърновски окръг	XIX	1977	4	55—60
320. *Алексиев, Йордан.* Средновековна църква и некропол при с. Хотница, Великотърновски окръг	XXII	1980	4	44—56
321. *Алексиев, Йордан.* Църква № 21 на хълма Царевец във Велико Търново	XVIII	1976	2	53—62
322. *Ангелов, Боню Ст.* Археологически вести в сръбски пътеписи през XVII—XVIII в.	VIII	1966	3	57—59

378. *Буюклиев, Христо и Людмил Гетов.* Два нови епиграфски паметника за укрепителната дейност на Антонин Пий в Тракия	VI	1964	1	29—33
379. *Ваклинова, Маргарита.* Паметник на средновековната дребна пластика	XII	1970	2	44—51
380. *Василев, Васил П.* Проучвания върху технологията на старобългарската живопис	V	1963	2	41—48
381. *Василев, Васил П.* Радиовъглероден метод за датиране на археологически находки	III	1961	1	62—67
382. *Василев, Васил П.* Технологически проучвания на тракийското въоръжение от с. Плетена, Благоевградски окръг	XVII	1975	4	51—61
383. *Василев, Радослав.* Рисунки-графити от двуетажната църква-гробница в средновековен Перник	XXIII	1981	1—2	96—109
384. *Василева, Дафина.* Два паметника на римската архитектура	XV	1973	3	51—57
385. *Велков, Велизар.* Ἐμπόριον Θουιδας — новооткрито селище в провинция Тракия	XXIV	1982	3—4	40—43
386. *Велков, Велизар.* Към въпроса за аграрните отношения в Мизия през II в. на н. е.	IV	1962	1	31—34
387. *Велков, Велизар, Златозара Гочева.* Тракийската крепост „Чертиград“ в Стара планина (предварително съобщение)	XIII	1971	4	52—62
388. *Витлянов, Стоян.* Ковашки инструменти и съоръжения през средновековието в България	XXIII	1981	3	54—63
389. *Владимиров, Владимир.* Нови данни за римския път Ескус—Сердика през IV в.	V	1963	1	33—34
390. *Възжарова, Живка.* Златни накити от гроб 27 в Плиска	XXII	1980	1	52—56
391. *Възжарова, Живка.* Раннославянско и славянобългарско селище в м. Стареца край с. Гарван, Силистренско	VIII	1966	2	21—31
392. *Възжарова, Ж(ивка) Н. и Вера Чачева.* Средновековен некропол при с. Абланица, Благоевградски окръг	X	1968	2	27—36
393. *Възжарова, Живка и Димитър Златарски.* Средновековно селище и некрополи в гр. Дългопол, Варненски окръг	XI	1969	3	49—58
394. *Вълева, Юлия.* Средновековни кръстове-енколпиони от Националната художествена галерия	XXIII	1981	1—2	72—86
395. *Вълов, Вело.* Антични некрополи в Свищовско	VII	1965	1	27—34
396. *Вълов, Вело.* Надгробни паметници от римската епоха в Свищовския музей	X	1968	1	48—56
397. *Вълов, Вело.* Новите разкопки на църквата „Св. Четиридесет мъченици“ във Велико Търново (предварително съобщение)	XVI	1974	2	37—54
398. *Вълов, Вело.* Пещ за строителна керамика от Нове	VIII	1966	1	46—51
399. *Вълов, Вело.* Разкопки на Калето в гр. Свищов	IV	1962	4	7—15
400. *Вълов, Вело.* Три каменни фигури от музея в Свищов	VIII	1966	4	36—39
401. *Генова, Евелина.* Две находки от римски републикански денари от Плевенски окръг	IX	1967	4	53—59
402. *Генова, Евелина.* Съкровище от римски монети от Плевен	VI	1964	4	52—57
403. *Генова, Евелина.* Тракийска гробна находка от с. Вълчитрън, Плевенски окръг	XV	1973	2	45—49
404. *Генова, Евелина.* Фигурен глинен съд от с. Байкал, Плевенски окръг	XI	1969	4	54—56

405. *Георгиев, Георги Ил.* Азмашката селищна могила край Стара Загора	IV	1962	1	59—65
406. *Георгиев, Павел П.* Глинен съд с изображения на орли и знак от Плиска	XX	1978	3	30—39
407. *Георгиев, Павел П.* Старобългарски писала от Плиска и Преслав	XXII	1980	3	43—50
408. *Георгиев, Петко.* Бронзова пластика от Римските терми във Варна	XX	1978	2	33—39
409. *Георгиева, Соня.* Археологически проучвания на късносредновековната църква „Св. Никола" в Мелник	XVI	1974	2	28—37
410. *Георгиева, Соня.* Колонни украси от двореца на Царевец в Търново	VI	1964	2	38—41
411. *Георгиева, Соня.* Нови данни за църквата „Св. Петка" и за джамията на Царевец във Велико Търново	IX	1967	2	27—31
412. *Георгиева, Соня.* Средновековна керамика от Мелнишката крепост (предварително съобщение)	XXII	1980	2	47—54
413. *Герасимов, Тодор.* Гробница с живопис от Сердика (VI в. на н. е.)	XVIII	1976	2	51—53
414. *Герасимов, Т(одор).* Домонетни форми на пари у тракийското племе асти	I	1959	1—2	85—87
415. *Герасимов, Тодор.* Медни монети на деспот Добротица — владетел на Карвунската земя	X	1968	3	10—12
416. *Герасимов, Тодор.* Нови монети на Константин Асен (1257—1277)	IX	1967	3	26—29
417. *Герасимов, Тодор.* Образи на тракийския певец Евмолп по монети на Филипопол	XIV	1972	2	42—45
418. *Герасимов, Тодор.* Ранновизантийски екзагии от България	XV	1973	2	54—58
419. *Герасимова-Томова, Василка.* Военна диплома от Nicopolis ad Istrum от 162 г.	XVIII	1976	1	50—54
420. *Герасимова-Томова, Василка.* За култа към Бендида в Тракия и за тракийското женско облекло	XXII	1980	3	27—34
421. *Герасимова-Томова, В(асилка).* Карабизия — тракийско селище при с. Галата, Варненски окръг	XIV	1972	4	29—32
422. *Герасимова-Томова, Василка.* Тракийското мъжко облекло от долината на Средна Струма през римската епоха	XXIII	1981	4	28—36
423. *Гетов, Людмил.* Могилно погребение от халщатската епоха при с. Долно Сахране, Старозагорско	V	1963	1	51—53
424. *Гетов, Людмил.* Нови данни за въоръжението у нас през латенската епоха	IV	1962	3	41—43
425. *Гетов, Людмил.* Новооткрита тракийска тухлена гробница при язовир „Г. Димитров"	III	1961	4	58—60
426. *Гетов, Людмил.* Тракоримски могилни погребения от Казанлъшко	XI	1969	1	36—47
427. *Гетов, Людмил, Желязко Попов.* Гробни находки от Ямболско	XIV	1972	3	42—52
428. *Гечев, Минко.* Каменен надпис от Ловнидол	VI	1964	4	28—30
429. *Гиздова, Недялка.* Новооткрит паметник на Митра от с. Ветрен, Пазарджишко	III	1961	1	50—52
430. *Гинтер, Болеслав, Николай Сираков.* Резултати от разкопките в пещерата „Бачо Киро" през 1973 г.	XVI	1974	2	6—12
431. *Горбанов Петър.* Каменни съдове от Хисаря, Пловдивско	VI	1964	2	64—68

432. *Горбанов, Петър.* Принос към култа и иконографията на Деметра в Тракия през римската епоха	I	1959	3—4	76—79
433. *Гочева, Златозара.* Култът на Аполон по Долнодунавския лимес	XVII	1975	2	48—55
434. *Гочева, Златозара.* Оброчен надпис на Асклепий от с. Градец, Софийско	IX	1967	1	57—60
435. *Гълъбов, Иван.* Български надпис от Царевец от началните години на турското владичество	IX	1967	2	32—35
436. *Дамянов, Стефан.* Надгробна могила при с. Староселка, Шуменски окръг	XI	1969	4	57—63
437. *Детев, Петър.* Две мраморни фигурки на жени от Пловдив	XIV	1972	3	68—71
438. *Детев, Петър.* Две тракийски брадви от Южна България	VIII	1966	3	54—56
439. *Детев, Петър.* Има ли „калъпест тип" неолитни брадви	V	1963	4	43—47
440. *Детев, Петър.* Колективна находка от глинени съдове в Пловдив	VI	1964	4	66—70
441. *Детев, Петър.* Модели за украса от каменно-медната епоха	VII	1965	4	65—73
442. *Детев, Петър.* Праисторическо селище в с. Хисаря, Пловдивско	IV	1962	2	53—55
443. *Детев, Петър.* Разкопки на могилното селище при с. Леново, Пловдивско	IV	1962	3	49—53
444. *Детев, Петър.* Селища от бронзовата и желязната епоха в Пловдив	II	1960	2	49—52
445. *Детев, П(етър).* Селищната могила „Хисаря" при с. Малко Тръново, Старозагорско	II	1960	1	34—36
446. *Детев, Петър и Росица Бачкова-Морева.* Разкопки на праисторическото селище при с. Руен, Пловдивски окръг	XI	1969	1	48—57
447. *Джамбазов, Николай.* Гробни находки от с. Крушуна, Ловешко	IV	1962	1	56—58
448. *Джамбазов, Николай.* Ново палеолитно находище по долината на Вит	II	1960	1	36—42
449. *Джамбазов, Николай.* Палеолитни находки в пещерата Пешкето при с. Лиляче, Врачански окръг	XII	1970	1	58—66
450. *Джамбазов, Николай.* Палеолитни находки, открити до пещерата Орлова чука при с. Пепелина, Русенски окръг	XXI	1979	2	33—37
451. *Джамбазов, Николай.* Палеолитно находище при с. Муселиево, Плевенски окръг	X	1968	2	54—64
452. *Джамбазов, Николай.* Пещерата Парника при с. Бежаново, Ловешко	II	1960	4	54—58
453. *Джамбазов, Николай.* Разкопки в Голямата пещера при с. Микре, Ловешко	II	1960	3	54—61
454. *Джамбазов, Николай.* Разкопки на палеолитното находище при с. Белослав, Варненско	IV	1962	3	53—60
455. *Джамбазов, Николай.* Раннопалеолитни находки край гр. Никопол	XI	1969	2	55—67
456. *Джамбазов, Николай.* Раннопалеолитни находки при гр. Свищов	IX	1967	1	60—70
457. *Джамбазов, Николай и Николай Шишков.* Едно праисторическо селище в Плевен	IV	1962	2	49—53
458. *Джамбазов, Николай и Румен Катинчаров.* Археологически находки от пещерата Магура	III	1961	3	56—64
459. *Джамбов, Иван.* Средновековни накити от Хисар (X—XI в.)	XIX	1977	3	56—59

460. *Джамбов, Христо.* Тракийски некропол край рудник в Родопите	II	1960	3	50—52
461. *Джамбов, Христо, Матей Матеев.* Форумният комплекс на Филипопол	XXI	1979	3	47—56
462. *Джингов, Георги.* Водоснабдяването на средновековен Преслав	III	1961	3	30—36
463. *Джингов, Георги.* Към проучването на укрепителната система около средновековен Преслав	IV	1962	4	16—20
464. *Джингов, Георги.* Принос към материалната култура на Преслав и неговата околност	VIII	1966	2	42—56
465. *Джингов, Георги.* Средновековната винарница в Патлейна	III	1961	4	24—26
466. *Джингов, Георги.* Църква в „Хърцовец“ край Велики Преслав	V	1963	3	73—75
467. *Джонова, Димитрина.* Могилни погребения от Видинско	IV	1962	3	30—37
468. *Димитров, Божидар.* За стрелите-пари от Западното и Северното Черноморско крайбрежие	XVII	1975	2	43—48
469. *Димитров, Димитър Ил.* Ранновизантийско златно съкровище от Варна	V	1963	2	35—40
470. *Димитров, Димитър Ил.* Ранносредновековен некропол при гара Разделна (Предварително съобщение)	I	1959	3—4	55—60
471. *Димитров, Димитър И.* Раннохристиянски релефи от Варненско	III	1961	2	17—21
472. *Димитров, Марин П.* Два паметника на бронзовата пластика от Дионисопол	XXIII	1981	1—2	48—52
473. *Димитров, Минчо.* Костена човешка фигурка от с. Ловец, Старозагорско	IV	1962	1	65—68
474. *Димитров, Страшимир и Борис Недков.* Надписът на моста при Свиленград	V	1963	1	46—51
475. *Димитрова, Александра.* Геми-амулети с гностически изображения	X	1968	3	24—28
476. *Димитрова, Александра.* Грили от Националния археологически музей в София	XIV	1972	1	39—46
477. *Димитрова, Александра.* Епиграфски данни за стоата на античния град при Сандански (III в. на н. е.)	XXIV	1982	1	53—57
478. *Димитрова, Александра.* За производството на terra sigillata в нашите земи	III	1961	4	27—33
479. *Димитрова, Александра.* Камеи с женски портретни изображения от първата половина на III в. на н. е.	XI	1969	2	43—50
480. *Димитрова, Ал(ександра).* Мраморна глава на Полифем от Софийско	V	1963	2	69—71
481. *Димитрова, Александра.* Тракийско могилно погребение от късноелинистическата епоха в с. Кабиле, Ямболски окръг	XIII	1971	2	36—45
482. *Димитрова-Чудилова, С(есилия).* Контрамаркирани римски републикански монети от с. Оходен, Врачански окръг	XIV	1972	4	41—50
483. *Димитрова-Чудилова, Сесилия.* Съкровище от римски републикански монети от с. Оходен, Врачански окръг	XIV	1972	2	23—32
484. *Димов, Тодор.* Землянка от неолитното селище при с. Дуранкулак, Толбухински окръг	XXIV	1982	1	33—48

485. *Димова, В(иолета).* Колективна находка на монети от I и II македонска област	I	1959	1—2	81—84
486. *Долмова-Лукановска, Мария.* За производството на средновековни накити в Царевград Търнов	XXI	1979	4	45—52
487. *Долмова-Лукановска, Мария, Константин Дочев.* Колективна находка византийски монети от северозападния склон на Царевец	XXII	1980	3	50—56
488. *Домусчиев, Николай.* За датата на основаването на първото археологическо дружество в България	IX	1967	2	60—61
	XVIII	1976	4	61—64
489. *Доневски, Пети.* Латински надписи от Дуросторум	XXV	1983	3	34—39
490. *Дончев, Петър, Нено Ненов, Димитър Иванов.* Ефективност на геолого-геофизичните методи при проучване на надгробни могили	XVII	1975	2	60—65
491. *Дончева-Петкова, Людмила.* Бронзов кръст от Враца	XXII	1980	4	27—36
492. *Дончева-Петкова, Людмила.* За металодобива и металообработването в Плиска	XIII	1971	4	32—38
493. *Дончева-Петкова, Людмила.* Средновековни глинени съдове с вътрешни уши	XX	1978	4	37—48
494. *Дончева-Петкова, Л(юдмила), Ж(ивка) Златинова.* Стъкларска работилница край западната крепостна стена в Плиска	III	1961	3	27—29
495. *Драгомиров, Живко.* Подпорни стени от средновековни строежи на Царевец	III	1961	1	27—32
496. *Драгомиров, Живко.* Средновековна българска аркада на Царевец	VII	1965	4	54—65
497. *Дремсизова-Нелчинова, Цветана.* Могилен некропол при с. Друмево, Коларовградско	VII	1965	2	42—47
498. *Дремсизова-Нелчинова, Цветана.* Непубликувани паметници на Асклепий от Археологическия музей в София	I	1959	1—2	74—78
499. *Дремсизова, Цв(етана).* Проучване в местността „Аргатово", Преславско	XIII	1971	2	21—30
500. *Дремсизова-Нелчинова, Цветана.* Сивочерна керамика от римската вила край с. Мадара, Шуменски окръг	III	1961	3	48—51
501. *Дремсизова, Цветана.* Теракоти от Археологическия музей в София	XXII	1980	1	18—27
502. *Дремсизова-Нелчинова, Цветана.* Тракийски могилен некропол (II—III в.) край с. Вишеград, Кърджалийски окръг	VIII	1966	4	40—51
503. *Дремсизова-Нелчинова, Цв(етана).* Тракийски некропол в с. Кюлевча, Шуменско	IX	1967	3	30—42
504. *Дремсизова, Цветана и Вера Антонова.* Разкопки на градището при с. Войвода, Шуменско	VI	1964	4	30—36
505. *Дремсизова, Цветана и Вера Антонова.* Склад за храни в Мадара	XV	1973	3	58—69
506. *Дремсизова-Нелчинова, Цв(етана), Ив(ан) Балкански.* Надгробна могила край с. Гледка, Кърджалийски окръг	V	1963	1	41—42
507. *Дякону, Петре.* Една неизвестна монета на Георги Тертер	VII	1965	4	38—43
508. *Жуглев, Кирил.* Антични археологически находки от Асеновградско	VIII	1966	4	57—61
509. *Жуглев, Кирил И.* Проучване на археологически находки от Пловдивско	IV	1962	1	35—43
510. *Жуглев, К(ирил) и Й(орданка) Калудова.* Към историята на античното селище при Асеновград				

511. *Жуглев, Кирил и Йорданка Калудова.* Могилни находки от с. Садово, Асеновградско	V	1963	4	33—39
512. *Залеская, Вера Н.* Български амулет преславски тип в Държавния Ермитаж	XXII	1980	1	48—51
513. *Запрянов, Ангел.* Средновековни паметници на културата от Хисар	IX	1967	1	40—49
514. *Зарева, Лидия.* Два надписа от античния град при с. Мулетарово, Благоевградски окръг	XXV	1983	3	29—34
515. *Захариев, Иван.* Средновековен некропол в м. Калето при с. Дебнево, Ловешки окръг	XX	1978	1	37—47
516. *Захариева, Екатерина Ив.* Дендрохронологическите изследвания като метод на датиране в археологията	XVII	1975	3	55—58
517. *Змеев, Рачо.* Кастелът Трансмариска	XI	1969	4	45—54
518. *Змеев, Рачо.* Палеолитни находки по Долния Дунав от Силистренски окръг	XVI	1972	1	67—76
519. *Золотович, Г(еорги) и Ас(ен) Попов.* Изследвания върху съдържанието на съдовете от женско погребение от с. Тулово	XI	1969	4	41—45
520. *Иванов, Димитър.* Колективна находка на антични бронзови шлемове от Русенско	XIV	1972	4	51—56
521. *Иванов, Румен.* Тегули и тухли с печати на I италийски и XI Клавдиев легион от Улпия Ескус	XXIII	1981	3	42—48
522. *Иванов, Теофил.* Един нов паметник, датиран по актийската ера от долината на Средна Струма	VII	1965	2	16—20
523. *Иванов, Т(еофил).* Източната граница на Сердикийската градска територия през III в. на н. е.	I	1959	1—2	64—67
524. *Иванов, Теофил.* Към въпроса за лагеруването на cohors II Lucensium в град Германия	VI	1964	1	20—23
525. *Иванов, Теофил.* Към култа на Сабазий в Сердикийската област	III	1961	4	40—43
526. *Иванов, Теофил.* Милиарна колона с името на Абритус	XXIII	1981	3	48—54
527. *Иванов, Теофил.* Новооткрит старохристиянски некропол при с. Горна Бешовица, Врачанско	IV	1962	2	38—48
528. *Иванов, Теофил.* Основни принципи за изработване на Картата на Римската империя	VII	1965	1	24—27
529. *Иванов, Теофил.* Перфокартотеката — метод за научна обработка на археологически материали и литература	XI	1969	3	63—71
530. *Иванов, Теофил.* Тракийско могилно погребение при с. Скалица, Ямболско	II	1960	2	40—47
531. *Илчева, Вълка, Марко Цочев.* Колективна находка колониални бронзови монети от с. Пчелище, Великотърновски окръг	XXI	1979	1	42—56
532. *Йовчев, Иван.* Зърносмилането в античния град при Хисар	XII	1970	4	34—46
533. *Йорданов, Иван.* Колективна находка на византийски корубести монети от с. Овчарци, Сливенски окръг	XVII	1975	1	61—68
534. *Йорданов, Иван.* Колективна находка от корубести монети от с. Кортен, Новозагорско	XVIII	1976	3	61—70
535. *Йосифова, Мария.* Средновековна керамика от Калиакра	XXIV	1982	3—4	58—71
536. *Йосифова, Мария.* Средновековни релефи от Калиакра	XX	1978	3	50—58
537. *Калудова, Йорданка.* Селищната могила Куртепе при с. Руен, Пловдивско	VIII	1966	1	52—59

538. *Карайотов, Иван.* Бронзова монета с изображения на статуята на Аполон от Каламис	XVIII	1976	4	58—61
539. *Катинчаров, Румен.* Неолитна мраморна фигурка от гр. Казанлък	XI	1969	2	51—55
540. *Катинчаров, Румен.* Относно датировката и интерпретацията на мраморната фигурка от гр. Казанлък	XV	1973	3	22—30
541. *Кацарова, Гина.* Колективна находка от тасоски тетрадрахми при с. Куклен, Асеновградско	III	1961	4	53—58
542. *Квинто, Лидия.* Средновековни тухли с клейма и знаци от църквата „Св. Димитър" във Велико Търново	XX	1978	2	40—57
543. *Кесякова, Елена.* За градоустройството на Филипопол през римската епоха	XIX	1977	2	51—60
544. *Ковачева, Мери.* Нови археологически обекти, изследвани по археомагнитния метод	XII	1970	4	70—72
545. *Ковачева-Ножарова, Мери.* Резултати от археомагнитните изследвания на археологически материали от България	XI	1969	1	58—61
546. *Ковачева, Мери, Душан Вельович.* Нови резултати от археомагнитни изследвания на образци от НРБ и СФРЮ	XVIII	1976	2	63—65
547. *Ковачева, Теодора.* Нова колективна находка от бронзовата епоха при с. Върбица, Плевенски окръг	IX	1967	2	51—59
548. *Ковачева, Теодора.* Новооткрити гробове от Ескус	X	1968	4	67—71
549. *Ковачева, Теодора.* Погребение от гр. Плевен (III в.)	XV	1973	2	49—54
550. *Козловски, Януш К., Николай Сираков.* Резултати от разкопките в пещерата „Бачо Киро" през 1974 г.	XVII	1975	4	33—41
551. *Койчев, Н(икола).* Необнародвани паметници от Новозагорско	I	1959	1—2	93—95
552. *Колев, Камен.* Два новопостъпили медалиона в Пловдивския музей	IX	1967	3	43—45
553. *Колев, Камен.* Надгробна плоча от Филипопол	VIII	1966	2	57—59
554. *Константинова, Величка.* Няколко бележки за противобогомилския надпис от Ескус	XXIV	1982	3—4	50—55
555. *Кузев, Александър.* Грошове на Стефан Душан с контрамарки	III	1961	2	14—17
556. *Кузев, Александър.* Мадарската крепост през XV век	VI	1964	1	19—20
557. *Кузев, Александър.* Пътеписни бележки за българските земи от 1385 г.	XII	1970	4	68—70
558. *Кузманов, Георги.* Византийска иконка-медалион с рядък образ на св. София	XVII	1975	3	51—54
559. *Кузманов, Георги.* Късноантичен некропол в Сандански	XX	1978	1	13—21
560. *Кънчев, Кънчо.* Земеделски оръдия от неолита и енеолита в българските земи	IX	1967	3	50—64
561. *Кънчев, Кънчо.* Използуването на спектралния анализ в проучването на кремъчните артефакти (някои предварителни резултати)	XVIII	1976	1	16—23
562. *Кънчев, Кънчо.* Каменни оръдия от неолитното селище край с. Чавдар, Софийски окръг	XII	1970	4	46—55
563. *Кънчев, Кънчо.* Кремъчни върхове за стрели и копия от Археологическия музей в София	XIII	1971	4	69—75
564. *Кънчев, Митьо.* Културната група Караново IV в Новозагорско	XV	1973	3	42—51
565. *Лазаров, Михаил.* Находка от сребърни тетрадрахми от с. Съдиево, Бургаско	VII	1965	2	52—62

566. *Лазаров, Михаил.* Некропол от IV в. на н. е. в Бургас	IX	1967	4	48—53
567. *Лазаров, Михаил.* Тракийската гробница край с. Руен, Бургаски окръг	XIII	1971	4	63—68
568. *Лазаров, Михаил.* Тракийско могилно погребение при с. Просеник, Бургаско	IV	1962	1	44—49
569. *Любенова, Венеция.* Римска бронзова лампа от с. Дрен, Пернишки окръг	XII	1970	1	48—51
570. *Любенова, Венеция.* Римска военна диплома от Перник	XXI	1979	4	41—44
571. *Любенова, Венеция, Николай Илиев.* Паметници на соларния култ в Трънско	XXIV	1982	3—4	35—37
572. *Маджаров, Константин.* Базилика № 9 в Хисар	XIII	1971	3	34—39
573. *Маджаров, Константин.* Късноримска перистилна сграда в Хисар	IX	1967	1	50—56
574. *Маджаров, Константин.* Северната порта на Хисарската крепост	XVI	1974	1	57—66
575. *Манова, Екатерина.* Археологически проучвания в района на Златоград	VI	1964	4	20—26
576. *Манова, Екатерина.* Разкопки на средновековна църква в Кърджали	V	1963	3	75—83
577. *Манова, Екатерина.* Реалистични моменти в облеклата на боянската живопис	II	1960	1	22—25
578. *Манова, Екатерина.* Хигиенно съоръжение при средновековната крепост в Никопол,	XX	1978	1	47—50
579. *Маргос, Ара.* За новооткрития старобългарски надпис от Шуменската крепост	XI	1969	1	22—26
580. *Маргос, Ара.* За „тракийското фиале“ от с. Кръвеник, Севлиевско, и за надписа върху него	XV	1973	2	65—67
581. *Маргос, Ара.* Към четенето и тълкуването на два средновековни български надписа	XXIV	1982	3—4	55—58
582. *Маргос, Ара.* Нови находки от наколното селище при с. Страшимирово, Варненско	VII	1965	1	57—65
583. *Маргос, Ара.* Тракийски погребения при с. Баново, Варненско	III	1961	3	54—55
584. *Маринов, Васил.* Антропоморфни надгробни паметници в Лудогорието	II	1960	4	19—23
585. *Машов, Спас.* Епиграфски паметници от Врачански окръг	XVII	1975	3	36—43
586. *Машов, Спас.* Ранносредновековни фибули от Августа при с. Хърлец, Врачански окръг	XVIII	1976	1	35—39
587. *Машов, Спас.* Римска военна диплома от с. Сохаче, Врачански окръг	XIII	1971	1	48—55
588. *Машов, Спас.* Тракийски некропол от римската епоха при с. Драшан, Врачански окръг	XVII	1975	1	41—50
589. *Меламед, Андрей.* Две оброчни плочки от Тракия (III в. на н. е.)	XXV	1983	3	26—28
590. *Миков, Васил.* Материали от последния период на бронзовата епоха от Северозападна България	XIII	1970	3	48—63
591. *Милчев, Атанас.* Култът на Актеон по долината на Средна Струма	III	1961	1	41—47
592. *Милчев, Ат(анас).* Към култа на тракийския конник в долината на Средна Струма	I	1959	1—2	68—73
593. *Милчев, Атанас.* Оброчната плочка на Сабазий от Пловдив	XX	1978	3	19—24
594. *Милчев, Ат(анас).* Разкопки в Плиска, западно от вътрешния град, през 1959 г.	II	1960	3	30—43
595. *Милчев, Ат(анас), Г(еорги) Китов.* Тракийски могили край с. Градница, Габровски окръг	XIV	1972	1	46—61

596. *Милчев, Атанас и Димитър Пеков.* Нов паметник на Диана и Актеон	IV	1962	4	35—39
597. *Милчев, Атанас и Димитър Пеков.* Новооткрити находки от Михайловград (Монтана)	VII	1965	3	43—52
598. *Милчев, Атанас, Кина Койчева.* Ранновизантийска базилика в м. Градище край Габрово	XX	1978	4	25—33
599. *Милчев, Атанас, Никола Ковачев.* Материали за археологическа карта на Севлиевско	XIII	1971	2	45—57
600. *Милчев, Атанас и Никола Ковачев.* Необнародвани паметници от Севлиевско	IX	1967	2	39—46
601. *Милчев, Ат(анас) и Ст(ефка) Ангелова.* Разкопки и проучвания в м. Калето край с. Нова Черна, Силистренски окръг, през 1968 г.	XII	1970	1	26—38
602. *Милчев, Атанас и Стефка Ангелова.* Разкопки и проучвания в м. „Калето" при с. Нова Черна, Силистренски окръг, през 1967 г.	XI	1969	3	31—48
603. *Милчев, Атанас и Трайко Филипов.* Византийска колективна монетна находка от гр. Лом	IX	1967	1	32—39
604. *Милчев, Атанас и Трайко Филипов.* Новооткрити римски гробници в гр. Лом	VIII	1966	3	16—20
605. *Минчев, Александър.* Сребърна статуетка на актьор от Одесос	XXIII	1981	1—2	45—48
606. *Мирчев, Милко.* Раннотракийският некропол при Равна, Варненско	II	1960	1	29—33
607. *Митова-Джонова, Д(имитрина).* Пещ за керамични произведения от Ново село, Видинско	I	1959	1—2	79—80
608. *Митова-Джонова, Димитрина.* Пещи за керамика и керемиди от Нове	VIII	1966	1	38—45
609. *Митова-Джонова, Димитрина.* Ранновизантийско жилищно строителство в кастела Ятрус	X	1968	3	13—23
610. *Митова-Джонова, Димитрина.* Раннохристиянската базилика Б от „Калето" в Берковица	XIX	1977	4	47—54
611. *Митова-Джонова, Д(имитрина).* Светилище на Дионис край Свищов	III	1961	2	21—24
612. *Митова-Джонова, Димитрина.* Средновековното селище над античния кастел Ятрус	XII	1970	3	10—16
613. *Михайлов, Стамен.* Към разчитането на надписа на Димитър Хоматиан върху една охридска икона	XX	1978	3	47—49
614. *Михайлов, Стамен.* Късносредновековна църква при с. Пчелинци	XV	1973	2	59—65
615. *Михайлов, Ст(амен), Л(юдмила) Дончева-Петкова, Д(имитър) Топтанов.* Разкопки на градището при с. Одърци, Толбухински окръг (1971—1973)	XVII	1975	4	62—71
616. *Мичев, Михаил.* Скални надписи и рисунки при с. Царевец, Врачанско	VI	1964	2	34—38
617. *Миятев, Кръстю.* Една българска икона във Франция	VII	1965	3	32—38
618. *Миятев, Петър.* Епиграфски проучвания на паметници с арабско писмо в България	IV	1962	1	68—72
619. *Миятев, Петър.* Паметници на материалната култура в нашите земи от турско време	IV	1962	3	61—66
620. *Младенова, Янка.* Дървени римски тоалетни принадлежности	III	1961	4	46—50
621. *Младенова, Янка.* Към култа на Зевс и Хера в нашите земи	VIII	1966	3	34—38
622. *Младенова, Янка.* Надгробна могила при Ивайловград	XIII	1971	4	38—52

623. *Младенова, Янка.* Необнародвани паметници на Хермес	IX	1967	4	40—48
624. *Младенова, Янка.* Новопостъпили оброчни паметници в Археологическия музей в София	V	1963	4	27—33
625. *Младенова, Янка.* Паметници на Хеката от нашите земи	III	1961	3	36—43
626. *Младенова, Янка.* Разкопките на вилата при Ивайловград през 1964 г.	VII	1965	2	20—33
627. *Морева, Росица.* Старохристиянска базилика и средновековна църква при с. Долни Воден, Пловдивски окръг	XXV	1983	4	13—19
628. *Морева, Росица и Пенка Ангелова.* Могилни гробни находки от Асеновградско	X	1968	3	29—38
629. *Морфова, Златка.* Римски тухли и керемиди с печати от Северна България	V	1963	1	27—33
630. *Мънзова, Людмила.* Дръжки и апликации на касетки от римската епоха в Археологическия музей в София	VII	1965	1	38—43
631. *Мънзова, Людмила.* Ключалки на касетки от римската епоха в Археологическия музей — София	V	1963	1	17—24
632. *Мънзова, Людмила.* Недовършени антични скулптури в Археологическия музей в София	IX	1967	2	47—51
633. *Найденова, Върбинка.* Античен фигурен съд от Пловдив	VII	1965	2	47—49
634. *Найденова, Върбинка.* Нов митраистичен паметник от Нове	XV	1973	4	45—50
635. *Нешева, Виолета.* Средновековен некропол във Вътрешния град на Преслав	XXI	1979	2	47—60
636. *Нешева, Виолета, Георги Стоянов.* Средновековна църква в кв. Чатала в Мелник	XXV	1983	3	61—70
637. *Николов, Богдан.* Грънчарска пещ при с. Алтимир	III	1961	4	51—53
638. *Николов, Богдан.* Идолната пластика от с. Градешница	XII	1970	4	56—68
639. *Николов, Богдан.* Колективна находка от железни предмети от халщатската епоха до гр. Криводол, Врачански окръг	XII	1970	1	51—58
640. *Николов, Богдан.* Колективна находка от края на бронзовата епоха от с. Лесура, Врачански окръг	VIII	1966	3	48—53
641. *Николов, Богдан.* Колективна находка от монети и сребърни накити от Враца	VII	1965	1	14—16
642. *Николов, Богдан.* Могилни погребения от ранната бронзовата епоха при Търнава и Кнежа, Врачански окръг	XVIII	1976	3	38—51
643. *Николов, Богдан.* Находки от края на бронзовата епоха във Врачанско	XVI	1974	1	41—50
644. *Николов, Богдан.* Праисторически селища във Врачанско	IV	1962	4	65—71
645. *Николов, Богдан.* Праисторическото селище при с. Оходен, Врачански окръг	X	1968	1	65—75
646. *Николов, Богдан.* Раннобългарски находки край Островския окоп	IV	1962	2	33—37
647. *Николов, Богдан.* Селища и некрополи от бронзовата епоха във Врачанско	VI	1964	2	69—77
648. *Николов, Богдан.* Селище от стария неолит при с. Градешница, Врачански окръг	XVII	1975	1	25—40
649. *Николов, Богдан.* Тракийски гробни находки от Врачанско	XIV	1972	3	53—68

650. *Николов, Богдан.* Тракийски погребения при с. Софрониево, Врачански окръг	XXIII	1981	3	30—41
651. *Николов, Димитър.* Две колективни находки от бронзови монети при Ново село, Старозагорско	III	1961	2	31—34
652. *Николов, Димитър.* Монетна находка от с. Свобода, Старозагорско	IV	1962	3	21—29
653. *Николов, Д(имитър).* Нови данни за миналото на Стара Загора	I	1959	1—2	59—63
654. *Николов, Димитър.* Нови колективни находки от монети на Парион, Тракийски Херсонес и Аполония Понтика	V	1963	4	39—42
655. *Николов, Димитър.* Строителен надпис от римска баня край Стара Загора	X	1968	1	43—48
656. *Николов, Димитър, Христо Буюклиев.* Нови посветителни надписи на Долихен от Стара Загора	XIII	1971	1	45—48
657. *Николов, Д(имитър) и Хр(исто) Буюклиев.* Разкопки на могилен некропол при „Чаталка" през 1967 г.	XII	1970	2	52—64
658. *Николов, Димитър и Христо Буюклиев.* Тракийски могилни гробове от Чаталка, Старозагорско	IX	1967	1	19—31
659. *Николова, Бистра Н.* Свещник с изображение от с. Овчарово, Търговищки окръг (IX в.)	XX	1978	4	33—36
660. *Николова, Янка.* Нови данни за плана на средновековния град Велико Търново	VI	1964	1	10—15
661. *Николова, Янка.* Принос към средновековната българска пластика	II	1960	4	14—18
662. *Николова, Янка.* Разкопки на Килифаревския манастир (1974—1975)	XX	1978	1	21—35
663. *Николова, Янка и Никола Ангелов.* Средновековен квартал на хълма Момина крепост във В. Търново	V	1963	1	34—41
664. *Ножаров, Петър и Мери Ковачева-Ножарова.* Датиране на археологически обекти по археомагнитен метод	IX	1967	2	62—64
665. *Овчаров, Димитър.* Базилика № 1 при крепостта „Крумово кале" край Търговище	XII	1970	3	16—22
666. *Овчаров, Димитър.* Вила рустика до с. Могилец, Търговищко	XI	1969	1	26—35
667. *Овчаров, Димитър.* Енеолитен некропол до с. Лиляк, Търговищко	V	1963	1	53—56
668. *Овчаров, Димитър.* Могилни погребения при с. Д. Росица, Търговищко	III	1961	4	61—67
669. *Овчаров, Димитър.* Нови енеолитни човешки фигурки от Търговищки окръг	X	1968	3	38—45
670. *Овчаров, Димитър.* Паметници на бронзовата пластика от римската епоха	VIII	1966	3	39—43
671. *Овчаров, Димитър.* Средновековно тухларско селище край с. Кралево, Търговищко	VI	1964	4	26—28
672. *Овчаров, Димитър.* Тракийска надгробна могила и светилище от III в. на н. е. при с. Люблен, Търговищки окръг	XXI	1979	3	33—46
673. *Овчаров, Димитър.* Трако-римски некропол до Търговище	VII	1965	1	34—43
674. *Овчаров, Димитър.* Трако-римско селище и светилище на Аполон при с. Горско Абланово, Търговищко	XIV	1972	2	46—55
675. *Овчаров, Димитър.* Църквата в крепостта „Урвич" при с. Кокаляне, Софийски окръг	XXIII	1981	4	50—60
676. *Овчаров, Николай.* Два медни пандантива с изображения на архангели от Преслав	XXIII	1981	1—2	89—96

677. *Овчаров, Николай.* Към иконографията на някои светци през X—XIV в.	XXIV	1982	2	43—50
678. *Овчаров, Тодор.* Вила рустика край с. Крън, Старозагорски окръг	XIX	1977	1	47—53
679. *Овчаров, Тодор.* Крепостта „Калето“ при с. Крън, Старозагорски окръг	XX	1978	3	40—47
680. *Панайотов, Иван, Тотьо Иванов.* Две бронзови оръжия от Разградски окръг	XXI	1979	1	29—33
681. *Панайотова, Дора.* Икона Одигитрия от XVI в.	VI	1964	1	15—18
682. *Панайотова, Дора.* Скални стенописи при Червен	VII	1965	1	8—13
683. *Панайотова, Дора.* Три икони от Църковния музей в София	V	1963	1	43—46
684. *Пейков, Атанас Ал., К(унка) Лаутлиева.* За бялото вещество върху неолитна и енеолитна керамика	XIII	1971	3	58—62
685. *Пенчев, Владимир.* Колективна находка от сребърни монети на цар Михаил Шишман	XXII	1980	4	65—70
686. *Петков, Неделчо.* Грънчарска пещ от енеолитното селище при с. Гълъбовци, Софийско	VI	1964	1	48—59
687. *Петков, Неделчо.* Едно символично погребение при с. Пеклюк, Софийски окръг	III	1961	4	67—70
688. *Петков, Н(еделчо).* Неолитно селище при село Слатина (Предварително съобщение)	I	1959	1—2	100—105
689. *Петков, Неделчо.* Нови данни за неолитната култура край София	III	1961	3	64—73
690. *Петков, Неделчо.* Праисторически плетки и тъкани от Софийското поле и близките му околности	VII	1965	1	45—57
691. *Петков, Неделчо.* Принос към проучванията на праисторията на Софийското поле	II	1960	4	44—54
692. *Петков, Неделчо.* Рисуваният орнамент през неолита в Софийското поле и близките му околности	IV	1962	3	43—49
693. *Петков, Христо.* Новооткрито сребърно съкровище от с. Голяма Брестница, Плевенско	II	1960	1	25—28
694. *Петкова, Аника.* Оброчни плочки на Тракийския конник в Народния археологически музей в Пловдив	VIII	1966	3	44—47
695. *Петров, Петър.* Кръговидни паметници в Западна България	IV	1962	2	17—24
696. *Петров, Тома.* Градежът на новооткрити елинистически гробници от Месамбрия	VIII	1966	3	29—33
697. *Петров, Тома.* Презвитерият на църквата „Св. Климент“ в Месемврия	XI	1969	3	59—62
698. *Петрова, Марта.* Архитектониката и пространствените образи на три църкви в Шуменската крепост	XIX	1977	2	60—65
699. *Писарев, Атанас.* Оловна ампула от хълма „Царевец“ във Велико Търново	XVIII	1976	1	46—50
700. *Попконстантинов, Казимир.* За четенето и тълкуването на надписа от с. Цар Асен, Силистренски окръг	XXIV	1982	3—4	43—49
701. *Попконстантинов, Казимир.* Старобългарски ктиторски надпис от с. Троица, Шуменски окръг	XXII	1980	4	56—65
702. *Попов, Атанас.* Палеографско-езикови особености на Търновския надпис на цар Иван Асен II	XXV	1983	4	19—24
703. *Попов, Желязко.* Амфорни печати от античния град Кабиле	IX	1967	3	46—49

704. *Прес, Людвика и Мария Чичикова.* Българо-полски разкопки в Нове през 1960 и 1961 г.	V	1963	2	59—68
705. *Радонов, Здравко.* Два средновековни паметника от Пернишко	V	1963	2	57—59
706. *Радонов, Здравко.* Култови паметници в Окръжния музей в Перник	VII	1965	4	47—53
707. *Радунчева, Ана.* За някои видове амулети от енеолита	XIII	1971	3	52—58
708. *Радунчева, Ана.* За предназначението на някои глинени енеолитни животински фигурки	XIII	1971	2	58—66
709. *Радунчева, Ана.* Към въпроса за направата на глинени съдове през праисторическата епоха	X	1968	4	72—77
710. *Радунчева, Ана.* Мраморна статуетка на жена от Южна България	IX	1967	3	64—67
711. *Радунчева, Ана.* Отново за мраморната човешка фигурка от гр. Казанлък	XIV	1972	3	72—78
712. *Радунчева, Ана.* Разкопки на селищната могила Кли-седжик при с. Виница, Шуменско	VIII	1966	4	62—68
713. *Разбойников, Анастас.* За крепостта Ефрем (Ефраим)	VII	1965	3	39—42
714. *Ракева-Морфова, Златка.* Римските частни и императорски тухли с печати от Дунавското и Черноморското крайбрежие	XII	1970	3	33—43
715. *Рашев, Рашо.* За тибетските успоредици на Мадарския конник	XX	1978	3	24—30
716. *Рашев, Рашо.* Модел на юрта от Девня	XVIII	1976	1	39—46
717. *Робов, Мирко.* Знаци върху тухли от църквата „Св. Димитър Солунски" във Велико Търново	XXV	1983	3	53—61
718. *Рогалски, Адолф.* За двата медалиона на Гордиан III, сечени в Адрианопол	XVIII	1976	1	54—57
719. *Рогалски, Адолф.* Изображение върху щита на богиня Атина при гръцките монети	XVII	1975	1	57—60
720. *Рогалски, Адолф.* Към въпроса за монетите с легенда ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΟΤΥΣ	XIV	1972	2	39—42
721. *Русев, Руси.* Върху технологията на някои железни предмети от XII—XIII в.	III	1961	2	8—14
722. *Русева-Слокоска, Людмила.* Едно погребение от Пауталия	VII	1965	4	43—46
723. *Русева-Слокоска, Л(юдмила).* Към въпроса за градоустройството на Пауталия	XIX	1977	4	30—38
724. *Русева-Слокоска, Людмила.* Римска обществена сграда в Пауталия	VI	1964	1	33—44
725. *Сарновски, Тадеуш.* Мраморна глава на Каракала от Нове	XXII	1980	3	35—43
726. *Скакун, Наталия Н.* Оръдията на труда от неолитното селище при с. Дуранкулак, Толбухински окръг (типологично-трасологически анализ)	XXIV	1982	1	49—53
727. *Славчев, Петър.* За керамичното производство в средновековния Царевец	XX	1978	4	49—54
728. *Славчев, Петър.* Икона на светец-воин от Царевец (XII—XIII в.)	XIX	1977	3	60—65
729. *Смядовски, Стефан.* Епиграфско-текстологични добавки върху три старобългарски надписа	XXIV	1982	2	38—43
730. *Станилов, Станислав, Георги Александров.* Средновековно езическо светилище в развалините на Монтана	XXV	1983	3	40—52
731. *Станчев, Станчо.* Триконхална църква в с. Крупник, Благоевградско	II	1960	3	40—49

732. *Станчев, Станчо.* Църквата в Ботево, Видинско	I	1959	3—4	70—75
733. *Станчев, Ст(анчо), Й(орданка) Чангова и Хр(исто) Петков.* Некрополът в местността „Кайлъка" при Плевен	III	1961	1	32—41
734. *Станчева, Магдалина.* Вила рустика в кв. Обеля в София	XXIII	1981	1—2	52—71
735. *Станчева, Магдалина.* Втори надпис за крепостната стена на Сердика	XVII	1975	3	30—36
736. *Станчева, Магдалина.* Каменни калъпи за сфероконуси от София	III	1961	1	22—27
737. *Станчева, Магдалина.* Ранносредновековна керамика от София	I	1959	3—4	61—68
738. *Станчева, Магдалина.* Средновековна църква при с. Герман, Софийско	VIII	1966	3	21—28
739. *Станчева, Магдалина.* Тракийски златоносни рудни разработки край София	XV	1973	1	53—59
740. *Станчева, Магдалина и Мария Гаврилова.* Човешки глинени фигурки от неолитното селище в София	III	1961	3	73—76
741. *Станчева, Магдалина, Людмила Дончева-Петкова.* Средновековна битова керамика от Ескус при с. Гиген	XIV	1972	1	22—32
742. *Станчева, Магдалина, Станислав Станилов.* Ранносредновековни жилища в Средец	XXI	1979	1	56—64
743. *Стоянов, Тотко.* Митът за Артемида и Актеон в оброчни релефи от Тракия (II—III в.)	XXII	1980	1	27—33
744. *Стоянова-Серафимова, Димка.* Въоръжение на тракиец от с. Плетена, Благоевградски окръг	XVII	1975	4	41—50
745. *Стоянова-Серафимова, Димка.* Праисторически селища край Благоевград	XII	1970	2	69—81
746. *Стоянова-Серафимова, Димка.* Разкопки на крепостта при с. Долно Церово, Благоевградско	V	1963	4	9—27
747. *Стоянова-Серафимова, Димка.* Римска военна диплома от с. Лешко, Благоевградско	IV	1962	4	52—54
748. *Султов, Богдан.* Антична ръчна мелница	II	1960	4	34—35
749. *Султов, Богдан.* Един занаятчийски център в Долна Мизия	IV	1962	4	30—34
750. *Султов, Богдан.* Новооткрит керамичен център при с. Хотница от римската и старобългарската епоха	XI	1969	4	12—24
751. *Табакова-Цанова, Г(ергана).* Антична керамика от Казанлъшкия музей	III	1961	1	52—61
752. *Табакова-Цанова, Гергана.* Нови находки в Плевенския музей	VI	1964	4	46—52
753. *Табакова-Цанова, Гергана.* Римски надгробни плочи от Плевенски окръг	XII	1970	1	38—47
754. *Табакова, Гергана.* Халщатски фибули от Казанлък и околностите му	I	1959	3—4	87—88
755. *Табакова-Цанова, Гергана и Людмил Гетов.* Могилни погребения от с. Тулово, Старозагорски окръг	XI	1969	4	29—40
756. *Табакова-Цанова, Г(ергана), Т(одор) Овчаров.* Ранновизантийска базилика при с. Крън, Старозагорски окръг	XVII	1975	3	43—51
757. *Танкова, Валентина.* Късноантична мозайка от Филипопол	XXII	1980	2	27—35
758. *Танчева, Нели.* Печати и графити върху амфори от Кабиле	XVII	1975	3	23—30
759. *Тачева-Хитова, Маргарита.* За бронзовата ръка на Долихен от Бизоне	XVI	1974	2	23—27

760. *Тачева, Маргарита.* Печатите на Първи италийски легион в Свищовския музей	VI	1964	1	44—48
761. *Тодорова, Хенриета.* Ново находище от прехода между неолита и енеолита в Североизточна България	XV	1973	1	59—64
762. *Тодорова, Хенриета.* Раннохалщатски селища по поречието на р. Камчия	XIV	1972	2	17—23
763. *Тодорова, Хенриета, Васил Ставрев.* Опит за приложение на съвременната изчислителна техника в археологията	XIII	1971	3	63—69
764. *Тодорова-Симеонова, Хенриета, Веселина Начева.* Псевдофирнисова керамика от енеолитното наколно селище при с. Езерово, Варненски окръг	XIII	1971	2	66—75
765. *Тончева, Горана.* Гроб на тракийка от Одесос	III	1961	2	24—30
766. *Тончева, Горана.* За сюжета на една теракота от Одесос	I	1959	3—4	80—82
767. *Тончева, Горанка.* Калъпи за отливане на сечива и украшения от с. Есеница	XV	1973	2	39—45
768. *Тончева, Горанка.* Кинжал кимерийски тип от с. Белоградец, Варненски окръг	XVIII	1976	3	52—56
769. *Тончева, Горана.* Римски некрополи от Толбухинско и Варненско	IV	1962	4	55—60
770. *Тончева, Горана.* Хронологическо развитие на плочите с „погребално угощение“ от Одесос	VI	1964	4	37—46
771. *Тончева, Г(орана) и А(ра) Маргос.* Праисторическото наколно селище при с. Езерово, Варненско	I	1959	1—2	96—99
772. *Тотев, Тотю.* Един бронзов медалион със знаци от Преслав	IX	1967	2	36—39
773. *Тотев, Тотю.* За един паралел на чашата на Сивин жупан от Преслав	VIII	1966	1	31—37
774. *Тотев, Тотю.* За една игра в средновековна България	XIV	1972	3	33—41
775. *Тотев, Тотю.* За обработка на кост в средновековна България	V	1963	3	83—92
776. *Тотев, Тотю.* Керамични пещи в чашата на язовир „Виница“ край Преслав	XV	1973	4	58—68
777. *Тотев, Тотю.* Колективна находка от средновековни оръдия на труда от с. Златар	VIII	1966	4	33—35
778. *Тотев, Тотю.* Неизвестен стратег на Йоанопол и Доростол	X	1968	4	49—51
779. *Тотев, Тотю.* Новооткрит мост на Тича във Върбишкия проход	XI	1969	4	25—28
780. *Тотев, Тотю.* Части от бронзови свещници от Преслав и Силистра	XVII	1975	1	50—56
781. *Тракийско* могилно погребение край с. Староселка, Шуменски окръг	XIII	1971	3	39—51
I. *Василева, Дафина.* Архитектура на гробницата				39—42
II. *Тачева-Хитова, Маргарита.* Инвентар, ритуал и датировка на погребението от могилната гробница				42—51
782. *Филипов, Трайко.* Керамика и идолна пластика от къснобронзовия некропол при с. Орсоя, Михайловградски окръг	XVI	1974	2	12—23
783. *Хаджиев, Георги.* Минералого-петрографски изследвания върху разкритата част на амфитеатъра на Филипопол	XVII	1975	4	74—77
784. *Хан Ван Кхан.* Към технологията на керамиката от				

	халколита в България в светлината на експеримента	XXI	1979	2	37—41
785.	*Хараланов, Васил.* Бронзова матрица за печат с изображение на двуглав орел	XVII	1975	4	72—73
786.	*Холенщайн, Лоренц.* За две милиарни колони от Долна Мизия	XXI	1979	2	42—46
787.	*Христов, Христо Ив.* Батошевският надпис	XVIII	1976	4	65—70
788.	*Христова, Евгения.* Съкровище от римски монети от с. Съдийско поле, Новозагорско	VI*	1964	2	59—64
789.	*Цанкова-Петкова, Геновева.* Археологически данни в една географска карта на Калофер от 1874 г.	II	1960	1	43—46
790.	*Цанкова, Геновева и Петър Тивчев.* Нови данни за бита и материалната култура на населението в западните български земи през XII в.	VI	1964	2	41—45
791.	*Цветков, Борис.* Водоснабдяване на Мелнишката крепост	XXII	1980	2	39—46
792.	*Цончев, Димитър.* Археологическите разкопки в чашата на язовир „Батак"	I	1959	3—4	83—86
793.	*Цончев, Димитър.* Новооткрити паметници от с. Стрелча	III	1961	4	44—46
794.	*Цончев, Димитър.* Старините в землището на с. Царацово, Пловдивско	V	1963	1	25—27
795.	*Цончев, Димитър.* Тракийско могилно погребение в Родопите от старожелязната епоха	II	1960	3	52—53
796.	*Цончев, Димитър и Анцка Саркисян.* Некрополите на стария град при Хисарските топломинерални извори	II	1960	4	36—43
797.	*Цончев, Димитър и Костадин Маджаров.* Две новооткрити базилики в Хисар	VII	1965	1	16—21
798.	*Чангова, Йорданка.* Базиликата в Ловешката крепост	X	1968	2	36—43
799.	*Чангова, Йорданка.* Към проучването на преславската рисувана керамика	XIV	1972	1	33—39
800.	*Чангова, Йорданка.* Към проучването на сграфито керамика в България от XII—XIV в.	IV	1962	2	25—33
801.	*Чангова, Йорданка.* Проучвания на крепостта Перник	V	1963	3	65—73
802.	*Чангова, Йорданка.* Разкопки на Ловешката крепост	VIII	1966	2	32—41
803.	*Чангова, Йорданка.* Тракийското селище на хълма „Кракра" в гр. Перник	XIV	1972	4	33—41
804.	*Черних, Евгений Н.* Спектрален анализ на металните находки от праисторическото селище до с. Езеро (предварителни данни)	XIII	1971	1	55—61
805.	*Черних, Е. Н., А(на) Радунчева.* Старите медни рудници около гр. Стара Загора (предварителен отчет)	XIV	1972	1	61—67
806.	*Чимбулева, Жана.* Антична статуя на жена от Месамбрия	XXIV	1982	3—4	37—40
807.	*Чимбулева, Жана.* Две новооткрити бронзови хидрии от Несебър	IV	1962	3	38—41
808.	*Чимбулева, Жана.* Новооткрита елинистическа гробница от Несебър	VI	1964	4	57—61
809.	*Чичикова, Мария.* Гръцката керамика от Севтополис	VII	1965	2	34—42
810.	*Щерева, Ирина.* Колективна находка от средновековни накити от София	XV	1973	1	38—41
811.	*Щерева, Ирина.* Към въпроса за мечовете в средновековна България	XVII	1975	2	55—60

812. *Юрукова, Йорданка.* Варварски подражания на византийски бронзови монети от VI в.	VII	1965	1	21—23
813. *Юрукова, Йорданка.* Монети и печати от Пернишката крепост	IV	1962	4	39—45
814. *Юрукова, Йорданка.* Принос към проучване циркулацията на римските бронзови монети в нашите земи	VII	1965	3	55—61
815. *Юрукова, Йорданка.* Принос към тракийската нумизматика	XIV	1972	2	32—38
816. *Юрукова, Йорданка.* Сребърни слитъци и съд от Констанций II	XV	1973	4	50—57
817. *Янев, В(еселин), Ил(иан) Катевски.* Възможности на геоелектричните методи при изследванията на Велики Преслав	XIV	1972	4	56—62

МУЗЕЙНО ДЕЛО И КОНСЕРВАЦИИ

818. *Венедиков, Иван.* Античният отдел на Археологическия музей при БАН	III	1961	2	39—45
819. *Георгиев, Г(еорги И).* Изложба „2500 години изкуство в българските земи“	I	1959	1—2	111—116
820. *Георгиев, Георги Ил.* Първобитната култура, отразена в експозицията на Археологическия музей в София	III	1961	1	68—72
821. *Джингов, Г(еорги).* Археологическият музей „Велики Преслав“	I	1959	1—2	107—110
822. *Димитрова, Ал(ександра).* Руски общественици за създаването на археологически институт в България	I	1959	1—2	117—123
823. *Игнатов, Б(орис).* Проучвания и консервации на дворцовия комплекс на крепостта Царевец в Търново	I	1959	1—2	124—134
824. *Игнатов, Борис.* Разрушаване и унищожаване на старините от човека	II	1960	2	54—65
825. *Игнатов, Борис.* Сто години от първото проучване на църквата „Св. четиридесет мъченици“ в Търново	IV	1962	2	56—63
826. *Николов, Димитър.* Археологическият отдел в Старозагорския музей	II	1960	2	66—69
827. *Овчаров, Димитър.* Към историята на първото археологическо дружество в България	IV	1962	3	69—71
828. *Петров, Тома.* Възстановителни работи по църквата „Пантократор“ в Несебър	II	1960	1	51—56
829. *Петров, Тома.* Старинната чешма в Никопол	III	1961	2	45—47
830. *Рачев, Рачо.* За някои проблеми на консервационната дейност в Abritus	I	1959	3—4	89—95
831. *Рачев, Рачо.* Някои съвременни възгледи и понятия за консервацията като наука	IV	1962	2	64—70
832. *Табакова, Гергана и Евелина Генова.* Експозицията на Окръжния музей в Плевен	IV	1962	3	67—68
833. *Христова, Евгения.* Археологическата експозиция в Новозагорския музей	IV	1962	4	72—75
834. *Цанков, Стефан.* За работата на Археологическия музей в София с учащите се	II	1960	1	47—50
835. *Чичикова, М(ария).* Изложбата „2500 години изкуство в българските земи“ в Париж	III	1961	1	73—76

ЛЕКЦИИ И КОНСУЛТАЦИИ

836. *Бръчкова, Мария.* Детските играчки в древността — II 1960 1 57—59
837. *Иванов, Теофил.* Организация и методика на спасителните разкопки — I 1959 3—4 97—103
838. *Чангова, Й(орданка).* Средновековна битова керамика от България (VIII—XI в.) — I 1959 1—2 135—141

КРИТИКА И РЕЦЕНЗИИ

839. *Аладжов, Живко.* Я. Р. Дашкевич, Е. Трыярски. Каменные бабы причерноморских степей. Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Łódź, 1982. 231 с., 68 илл. — XXV 1983 1—2 110—111
840. *Алексиев, Йордан.* Н. Ангелов. Патриаршеският комплекс на Царевец през XII—XIV век. (=Царевград Търнов. III) С., БАН, 1980. 233 с. — XXIII 1981 4 63—67
841. *Алексиев, Йордан.* Царевград Търнов. Дворецът на българските царе през Втората българска държава. Т. 2. Керамика, битови предмети и въоръжение, накити и тъкани. С., БАН, 1974. 417 с. — XVIII 1976 1 58—62
842. *Ангелов, Димитър.* А. Н. Москаленко. Славяне на Дону (Боршевская культура). Воронеж, 1981. 160 с. — XXIV 1982 3—4 80—81
843. *Артамонов, М. И.* Живка Н. Въжарова, Славянски и славянобългарски селища в българските земи от края на VI—XI в., Българска академия на науките, Археологически институт и музей, София, 1965. — VII 1965 2 63—66
844. *Балканска, А(на).* М. Мирчев. Амфорните печати от музея във Варна. София, БАН, 1958, 34 с., 40 табл. (рез. рус., фр.) (Епиграфска поредица, Археологически институт, БАН, № 4). — I 1959 3—4 106—108
845. *Балканска, Ана.* Melinda Kaba. Die römische Orgel von Aquincum (3. Jahrhundert). Mit einem Beitrag von Ernö Gegüs, Spectralanalytische Untersuchung der Bestandteile der Orgel von Aquincum. = Musicologia Hungarica (neue Folge). 6. Veröffentlichungen des Musikwissenschaftlichen Instituts in Budapest. (Red. Zoltan Falvy). Budapest, Akadémiai Kiadó, 1976. 144 p. Zeichnungen 1—26, Tafeln I—LV, Tabelle 1—5, Register. — XXI 1979 1 66
846. *Балканска, Ана.* Nessèbre. Deuxième volume. Sofia, Editions de l'Académie bulgare des sciences. Institut archéologique, 1980. 258 p., ill. — XXIII 1981 1—2 114—115
847. *Бешевлиев, Веселин.* E. Popescu. Inscripţiile din secolele IV—XIII descoperite în România (= Inscriptiones intra fines Dacoromaniae repertae Graecae et Latinae anno CCLXXXIV recentiores). Bucureşti, 1976. 438 p. — XIX 1977 2 69—72
848. *Бешевлиев, Веселин.* István Fodor. Altungarn, Bulgarotürken und Ostslawen in Südrussland (Archäologische Beiträge). Mit einem Vorwort von Samuel Szádeczky-Kardoss. Szeged, 1977, 136 p., 15 tab. — XXI 1979 2 64—66
849. *Бобчев, Сава Н.* Nessèbre. Premier volume. Editions

de l'Académie bulgare des sciences. Institut d'archéologie. Sofia, 1969.	XVI	1974	2	56—59
850. *Боев, Петър.* Върху една критика на Сборника за Мостич	IV	1962	1	75—76
851. *Божилов, Иван.* V. Laurent. Le corpus des sceaux de l'Empire byzantin. T. V, 1. L'Église. Première partie: I. L'Église de Constantinople. A. La Hiérarchie. Paris, 1963, LI+805 p.; T. V, 2. L'Église. Première partie (suite): I. L'Église de Constantinople: Le Clergé et les moines; II. Les Archevêchés autocéphales (Chypre et Bulgarie. Deuxième partie: Les patriarcats orientaux (Alexandrie, Antioche, Jérusalem). II. Supplément. Paris, 1965, XXI+538 p.; T. V. L'Église. Planches. Paris, 1965, X+197 Pl.	XVIII	1976	3	74—76
852. *Бонев, Александър Г.* Е. Н. Черных. Горное дело и металлургия в древнейшей Болгарии. С., БАН, 1978. 387 с.	XXIV	1982	2	51—54
853. *Бонев, Александър Г.* Трайко Филипов. Некропол от късната бронзова епоха при с. Орсоя, Ломско. Албум. София, 1976.	XXI	1979	3	57—58
854. *Бонев, Александър Г.* Tibor Kovács. L'âge du bronze en Hongrie. Budapest, Editions Corvina, 1977.	XXIII	1981	1—2	112—114
855. *Бонев, Чавдар.* Валентин В. Седов. Происхождение и ранняя история славян. М., Наука, 1979. 154 с., 30 илл.	XXV	1983	1—2	107—110
856. *Бонев, Чавдар.* Ioan Mitrea. Regiunea centrala a Moldovei dintre Carpaţi şi Siret în secolele VI—IX e. n. — Carpica, XII, 1980, p. 55—191, 50 tab.	XXV	1983	3	75—77
857. *Бояджиев, Живко.* Нова книга за френската археология	IV	1962	3	72—73
858. *Вайсов, Иван.* Siedlungen der Kultur mit Linearkeramik in Europa. Nitra, 1982. 324 p., 145 fig.	XXV	1983	3	71—72
859. *Василев, Васил П.* Известия на Националния исторически музей. I. Въпроси на консервацията и реставрацията на музейни ценности. София, Наука и изкуство, 1976.	XXI	1979	3	64—67
860. *Велков, Велизар.* Древняя Греция и Древний Рим. Библиографический указатель изданий, вышедших в СССР (1895—1959). Составитель А. И. Воронков. Академия наук СССР, Институт истории, Москва, 1961, 524 стр.	IV	1962	2	71—72
861. *Велков, Велизар.* Советская археологическая литература. Библиография. 1941—1957. Составили Н. А. Винберг, Т. Н. Заднепровская и А. А. Любимова. Същото заглавие и на френски език. Издательство АН СССР, Москва—Ленинград, 1959, 773 стр.	III	1961	1	78—79
862. *Велков, Велизар.* Christo M. Danov. Altthrakien. Walter de Gruyter (Berlin), New York, 1976. 400 p., 68 tab.	XX	1978	2	61—62
863. *Велков, Велизар.* D. Hoffmann. Das spätrömische Bewegungsheer und die Notitia Dignitatum. Rheinland-Verlag, Düsseldorf. I. 1969, 532 p.; II. 1970, 328 p. Karten (Epigraphische Studien 7/I, II).	XVIII	1976	2	67

864. *Велков, Велизар.* J. Jurukova. Die Münzprägung von Bizye. Berlin, Akademie Verlag, 1981. Textband. 90 p., Tafelband mit 29 Tafeln (=Schriften zur Geschichte und Kultur der Antike, 18).	XXV	1983	3	72—73
865. *Велков, Велизар.* P. Oliva, Pannonia and the Onset of Crisis in the Roman Empire, Nakladatelství CSAV, Praha, 1962, 420 p., 60 illustr. 2 maps.	VI	1964	4	71—72
866. *Велков, Велизар.* R. F. Hoddinot. Bulgaria in Antiquity. An archaeological introduction. Ernest Benn Limited, London & Tonbridge, 1975. 368 p., 202 Plates, 105 Fig., 2 Maps.	XVII	1975	3	59
867. *Велков, Велизар.* Tabula Imperii Romani. K-34 Sofia. Naissus—Serdica—Thessalonike. Ljubljana, Slovenska Akademia Znanosti i Umetnosti, 1976. 158 p., 2 cartes.	XXI	1979	1	65
868. *Венедиков, Иван.* М. И. Артамонов. Сокровища сакков. М., Искусство, 1973.	XVII	1975	2	66—67
869. *Влахов, Кирил.* Отново за името Vellico	XV	1973	3	94—96
870. *Въжарова, Ж(ивка).* Отговор на рецензиите на Ст. Михайлов и Ат. Милчев, публикувани в сп. Археология, кн. 2 и 3, 1965 г.	VIII	1966	2	65—68
871. *Въжарова, Живка Н.* С. А. Плетнева, „От кочевий к городам (Салтово-маяцкая культура)", Материалы и исследования по археологии СССР, № 142, Москва, 1967, 198 стр., ил.	X	1968	3	46—50
872. *Георгиев, Георги Ил.* Богдан Цветков Николов. Градешница. Праисторически селища от VI—IV хилядолетие пр. н. е. Албум. Снимки Роза Георгиева Станева. С., Наука и изкуство, 1974.	XVIII	1976	2	66
873. *Георгиева, Соня.* Ж. Н. Въжарова. Славяни и прабългари (по данни на некрополите от VI—XI в. на територията на България). С., Изд. на БАН, 1976. 448 с. с ил.	XIX	1977	3	66—67
874. *Георгиева, Соня.* A. Grabar, Byzanz. Die byzantinische Kunst des Mittelalters (vom VIII zum XV Jahrhundert). Holle Verlag, Baden-Baden, 1964, 238 стр. с илюстр. (Превод от френски).	X	1968	1	76—78
875. *Георгиева, Соня.* A. Grabar. Les revêtements en or et en argent des icônes byzantines du Moyen âge. — Bibliothèque de l'Institut hellénique d'études byzantines et post-byzantines de Venise. 7. Venise, 1975. 90 p., LXII pl.	XVIII	1976	4	72—74
876. *Герасимов, Тодор.* А. В. Банк, Византийское искусство в собраниях Советского Союза, Ленинград—Москва, 1963, 391 стр.+302 обр.	X	1968	2	69—70
877. *Герасимов, Т(одор).* А. В. Банк. Искусство Византии в собрании государственного Эрмитажа. Ленинград, 1960, 27 стр.+110 таблици.	V	1963	2	79
878. *Герасимов, Т(одор).* Асен Василиев и Ирина Василиева, Образи на Климент Охридски, София, 1967, 40 стр. и 38 таблици.	X	1968	4	78—79
879. *Герасимов, Тодор.* Сборник Преслав, I, София, 1968, 181 стр.	XI	1969	2	68—69
880. *Герасимов, Т(одор).* Ст. Маслев. По някои въпроси относно Мадарския конник, сп. Археология, IV, 1962, кн. 1, стр. 12—16.	V	1963	1	57

881. *Герасимов, Тодор.* Т. Силяновска-Новикова, Нови данни за развитието на скулптурата в България през епохата на феодализма (XII—XIV в.), ИИИИ, VI, 1963, стр. 67 и сл.	VII	1965	1	67—71
882. *Герасимов, Т(одор).* Dr H. Longuet, Introduction à la numismatique byzantine, London, 1961, 158 стр. + XXIV таблици.	V	1963	2	79
883. *Герасимов, Тодор.* Ed. Schönert-Geiss, Die Münzprägung von Byzantion, Teil I, Autonome Zeit, Berlin, 1970, 174 стр., 62 табл.	XIII	1971	2	77
884. *Герасимов, Тодор.* Nekriman Olkay et H. Seyrig, Le trésor de Mektepini en Phrygie, Paris, 1965, 31 стр. и 33 табл.	IX	1967	4	70
885. *Герасимова-Томова, В(асилка).* П. Петровић. Палеографија римских натписа у Горњој Мезији. Београд, 1975. 171 с., 23 табл., 63 обр. (=Посебна издања, Археолошки институт, кн. 14).	XIX	1977	2	68—69
886. *Горбанов, Петър.* А. С. Амальрик — А. Л. Монгайт. В поисках исчезнувших цивилизаций. Очерки археологии, Москва, 1959, 311 стр.	II	1960	1	61—63
887. *Горбанов, Петър.* Д. А. Авдусин, Археологические разведки и раскопки, Москва, 1959, Издательство Московского университета, 311 стр.	III	1961	1	78—79
888. *Горбанов, Петър.* Съветски научно-популярни книги и очерци по история на древногръцкото изкуство, отпечатани през 1961—1962 г.	V	1963	1	60—62
889. *Горбанов, П(етър).* E. Simon. Der Goldschatz von Panagürište eine Schöpfung der Alexanderzeit. Mit einem Beitrag von Herbert A. Kahn. Antike Kunst. 1960. H. N. I. 29 стр., 7 табл., 6 фиг.	III	1961	2	48—50
890. *Гочева, Златозара.* Б. Н. Аракелян. Очерки по истории искусства древней Армении (VI в. до н. э. до III в. н. э.). Ереван, 1976, 123 с.	XX	1978	1	52—53
891. *Гочева, Златозара.* В. Д. Блаватский, Античная полевая археология, изд. „Наука“, Москва, 1966 г., 106 стр. и 91 илюстр.	XI	1969	1	63—65
892. *Гочева, Златозара.* Кабиле. I. С., БАН, 1982. 167 с. с ил.	XXIV	1982	3—4	72—74
893. *Гочева, Златозара.* Надписи Ольвии (1917—1965). [Введ. Е. И. Леви]. Л., Наука, 1968, 133 стр., 33 л. ил. (АН СССР, И-т археологии).	XII	1970	2	82—84
894. *Гочева, Златозара.* M. Hampartumian. Moesia Inferior (Roman Section) and Dacia (= Corpus cultus equitis Thracii, IV). Leiden, E. J. Brill, 1979. 128 p., 123 plates and 1 map (= Études préliminaires aux religions orientales dans l'Empire Romain, publiées par M. J. Vermaseren, 74).	XXIII	1981	3	64—66
895. *Гюзелев, Васил.* Два нови труда в областта на византийската сигилография	XXI	1979	3	60—63
896. *Данчева-Василева, Анка.* Христоматия по история на България. I, II. С., Наука и изкуство, 1978. 486 с., 480 с. Съст. проф. П. Петров, доц. В. Гюзелев.	XXII	1980	1	59—61
897. *Делев, Петър.* A. Thom and A. S. Thom. Megalithic Remains in Britain and Brittany. Oxford, Clarendon Press, 1978.	XXII	1980	2	55—56

898. *Джамбов, Иван.* A. Khatchatrian. Origine et typologie des baptistères paléochrétiens. Mulhouse, 1982. 130 p.	XXV	1983	1—2	106—107
899. *Димитров, Димитър П.* Теофил Иванов. Антична керамика от некропола на Аполония. Аполония. Разкопките в некропола на Аполония през 1947—1949 г., Българска академия на науките, Археологически институт, София, 1963, стр. 65—274.	X	1968	2	65—67
900. *Димитров, Марин.* Любка Бобчева. Археологическа карта на Толбухински окръг. С., Софияпрес, 1973. 80 с.+91 ил.	XV	1973	4	69—70
901. *Димитрова, Александра.* О. Неверов. Античные камеи в собрании Государственного Эрмитажа. Л., 1971. 60 табл. със 107 ил.	XIV	1972	4	63—64
902. *Димитрова, Александра.* Принос в изучаването на античната бронзова пластика от България	XVIII	1976	4	71—72
903. *Димитрова, Александра.* V. Scherf, P. Gercke und P. Zazoff. Antike Gemmen in deutschen Sammlungen. III. Braunschweig, Göttingen, Kassel. Franz Steiner Verlag GMBH, Wiesbaden, 1970. 272 p. и отделен каталог със 118 таблици.	XIV	1972	1	77—78
904. *Дончева-Петкова, Людмила.* А. А. Бобринский. Гончарство Восточной Европы. Источники и методы изучения. М., 1978, 269 с., 108 обр., 33 табл.	XXI	1979	3	58—60
905. *Дуриданов, Иван.* Мнимо славянско име в римска военна диплома	XIV	1972	3	79
906. *Иванов, Теофил.* Д. Цончев. Сивата тракийска керамика в България. ГНАМП, III, 1959, стр. 93—133, обр. 1—89.	II	1960	1	63—66
907. *Иванов, Теофил.* Al. Barnea, Ion Barnea, Ioana Bogdan Cătăniciu, Monică Margineanu-Cărstoiu şi G. Papuc. Tropaeum Traiani. I. Cetatea. Bucureşti, 1979, 252 p. с фотоснимки, чертежи и самолетни снимки.	XXII	1980	3	57—59
908. *Иванов, Теофил.* Corpus vasorum antiquorum, Roumanie 1, Bucarest 1, par Suzana Dimitriu et Petre Alexandrescu avec la collaboration de Vladimir Dumitrescu, préface de Em. Condurachi, Bucarest, 1965, 54 стр. и 45 табл., издание на Археологическия институт и Националния музей на старините в Букурещ със сътрудничеството на Международния академически съюз.	X	1968	2	67—69
909. *Иванов, Т(еофил).* Edit B. Thomas, Römische Villen in Pannonien. Beiträge zur pannonischen Siedlungsgeschichte, Будапеща, 1964, 418 стр. с рисунки-реконструкции, 117 рисунки, 234 образа, отчасти цветни и една карта.	VII	1965	3	71—73
910. *Иванов, Т(еофил).* J. D. Beazley, Attic red-figure Vase-Painters, Second Edition, Oxford, At the Clarendon Press, 1963, I—III.	IX	1967	2	65—67
911. *Иванов, Теофил.* K. Majewski, Kultura rzymska w Bułgarii. Wrocław—Warszawa—Kraków, Ossolineum, 1969, 236 стр., 246 ил. — Instytut historii kultury materialnej Polskiej akademii nauk.	XII	1970	3	64—65
912. *Иванов, Теофил.* P. Alexandrescu et S. Dimitriu, CVA, Roumanie 2, Bucarest 2, Букурещ, 1968, 41 стр. с три графически таблици и 43 фототаблици.				

Издание на Археологическия институт при Академията на Социалистическа република Румъния и Международния академически съюз. XIII 1971 2 76

913. *Иванов, Теофил.* Tabula Imperii Romani, Aquincum—Sarmizegetusa—Sirmium, auf dem Grunde der Weltkarte 1 : 1 000 000 — Blatt L 34 Budapest. Verlag der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, Budapest, 1968, 123 стр. и 1 цветна географска карта в мащаб 1 : 1 000 000. XI 1969 1 62—63

914. *Иванов, Теофил.* Tabula Imperii Romani, Romula—Durostorum—Tomis. Sur la base de la carte internationale du monde à l'échelle de 1 : 1 000 000. Издание на Международния академически съюз и на Академията на Румънската социалистическа република. Букурещ, 1969, 80 стр. и една карта в мащаб 1 : 1 000 000. XII 1970 4 73—74

915. *Катинчаров, Румен, Емилия Фотакиева.* Г. Н. Лисицына. Становление и развитие орошаемого земледелия в Южной Туркмении. М., 1978, 239 с. с 18 обр. и 25 (13+12) табл. XXI 1979 2 61—64

916. *Кузев, Ал(ександър).* М. Станчева, Средновековна сграфито керамика от София, Сб. Сердика, Археологически материали и проучвания, т. I, София, 1964, стр. 169—186, табл. I—IX и фр. резюме. VIII 1966 1 60—63

917. *Кузманов, Георги.* Д. Овчаров, М. Ваклинова. Ранновизантийски паметници от България IV—VII в. С., ДИ Септември, 1978. 73 с., рез. на рус., нем. и англ. ез., 147 ил. XXI 1979 4 53—55

918. *Кънчев, Кънчо.* Х. Тодорова, Ст. Иванов, В. Василев, М. Хопф, Х. Квита, Г. Кол. Селищната могила при Голямо Делчево. С., 1975 (Разкопки и проучвания, V). XX 1978 3 59—61

919. *Кънчев, Кънчо.* J. Štelcl, J. Malina. Základy Petroarcheologie. Brno, 1974. XX 1978 1 51—52

920. *Манова, Ек(атерина).* Икони от Балканите, София и Белград, 1966. IX 1967 3 68—69

921. *Манова, Екатерина.* М. В. Седова. Ювелирные изделия древнего Новгорода (X—XV вв.). М., Наука, 1981. 194 с., 81 рис. XXIV 1982 2 56—57

922. *Манова, Екатерина.* Овчинникова, Е. С. Церковь Троицы в Никитниках. М., 1970. 193 с., 178 илл., рез. на англ., фр. и нем. XVII 1975 3 60—61

923. *Манова, Ек(атерина).* С. Георгиева и Д. Бучински. Старото златарство във Враца, БАН, София, 1959, 65 стр. III 1961 3 77—78

924. *Милчев, Ат(анас).* Живка Н. Въжарова, Славянски и славянобългарски селища в българските земи VI—XI в., София, 1965, 225 стр. VII 1965 3 67—70

925. *Милчев, Атанас.* Отговор на рецензията на Й. Юрукова на статията на Атанас Милчев и Трайко Филипов „Византийска колективна монетна находка от гр. Лом", сп. Археология, кн. 1, 1967, стр. 32—39. IX 1967 4 63—68

926. *Милчев, Атанас.* Ст. Бояджиев. Портите на прабългарските крепостни стени. — В: Плиска—Преслав. II. С., 1981, с. 138—145. XXV 1983 3 78—80

927. *Милчев, Атанас.* В. Hänsel, Plastik der jungeren Bronzezeit und der älteren Eisenzeit, Germania, 47, 1969, 1—2 Halbband, с. 62—86, обр. 1—13.	XIII	1971	3	70—75
928. *Михайлов, Стамен.* В. Бешевлиев, Из късноантичната и средновековната география на Североизточна България, ИАИ, XXV, 1962, с. 1—18.	VI	1964	1	60—63
929. *Михайлов, Стамен.* В. Бешевлиев. Нов възпоменателен първобългарски надпис. — Сб. в памет на проф. Ал. Бурмов. С., 1973, с. 412—418.	XVI	1974	1	73—75
930. *Михайлов, Стамен.* Г. Стойков. Архитектурни проблеми на Боянската църква, София, 1965, стр. 147.	VII	1965	4	80—82
931. *Михайлов, Ст(амен).* Ж. Въжарова, Славянски и славяно-български селища в българските земи от края на VI—XI век, София, 1965, 225 стр.	VII	1965	2	66—70
932. *Михайлов, Стамен.* За първоначалните поселища на Аспарух в Южна Бесарабия и Северна Добруджа	XVIII	1976	3	71—73
933. *Михайлов, Ст(амен).* Кр. Миятев, Архитектурата в Средновековна България, София, 1965, 250 с.	VIII	1966	2	60—65
934. *Михайлов, Ст(амен).* Кр. Миятев. Предварителни проучвания на Кадъкьойското градище. Известия на Археологическия институт, т. XVIII, 1952, стр. 243—258.	I	1959	3—4	105—106
935. *Михайлов, Стамен.* Първично ли е погребението на Мостич?	IV	1962	1	76—77
936. *Михайлов, Стамен.* Ст. Станчев, В. Иванова, М. Балан — П. Боев, Надписът на чъргубиля Мостич, София, БАН, 1955, 161 стр.	II	1960	4	61—63
937. *Михайлов, Стамен.* Bulgarie, Peintures murales du Moyen Âge. Préface André Grabar, introduction Krsto Mijatev. Publié par la New York graphic Society en accord avec L'UNESCO. Paris, 1961, с. 26, табл. 32 — голям формат.	V	1963	1	58—60
938. *Михайлов, Стамен.* H. Bach — S. Dušek. Slawen in Türingien. Nach den Ausgrabungen bei Espenfeld. Weimar, 1971. 265 p., 65 fig., XLVII tab.	XVII	1975	1	69—70
939. *Михайлов, Стамен.* I. Barnea şi Virg. Bilciurescu. Şantierul arheologic Basarabi (Археологически разкопки в Басараби). Materiale şi cercetări arheologice, vol. VI, 1959, стр. 541—566.	II	1960	2	70—71
940. *Михайлов, Стамен.* M. Comşa. Cultura materială veche românească (asezările din secolele VIII—X de la Bucov—Ploieşti). Bucureşti, 1978. 181 p., 108 fig., XXVIII tab.	XXI	1979	4	55—57
941. *Михайлов, Стамен.* Zofia Kurnatowska. Słowiańszczyzna południowa. Polska Akademia Nauk. Instytut Historii Kultury Materialnej. Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk. Zakład narodowy imienia Ossolińskich, 1977. 256 p., X tab.	XXII	1980	3	59—62
942. *Миятев, Кр(ъстю).* Кирил Кръстев — Васил Захариев. Стара българска живопис, София, 1960, Издателство „Български художник", 44 стр. текст и 91 таблици, от които 16 цветни.	II	1960	4	59—60
943. *Миятев, Петър.* Türk San'atı Tarihi. Araştırma Ve Incelemeleri. I. Istanbul. Güzel Sanatlar Akademisi Türk San'atı Enstitüsü Yayınları: 1. Istanbul, 1963, 789 s.	VI	1964	2	78—79

944. *Морфова, Зл(атка).* Anna et Jaro Šašel, Inscriptiones Latinae quae in Jugoslavija inter annos MCMXL et MCMLX repertae et editae sunt. Accedunt corrigenda ad volumen I operis V. Hoffiler et B. Saria, Antike Inschriften aus Jugoslavien, Zagreb, 1938, indices, tabulae geographicae duae. — Situla. Rosprave narodnego muzeja v Ljubljani, Ljubljana, 1963, 174+52 стр., 2 карти.	IX	1967	4	68—69
945. *Морфова, Златка.* Antonio Frova, Antichi monumenti religiosi di Oescus (Bulgaria), Studi in onore di Federico M. Mistorigo, Comune di Vicenza, 1957, 20 стр.	II	1960	4	60—61
946. *Найденова, Върбинка.* Ал. Димитрова-Милчева. Антични геми и камеи от Националния археологически музей в София. С., Септември, 1980. 185 с., 326 черно-бели ил., 27 цветни ил.	XXIV	1981	1	58—60
947. *Найденова, Върбинка.* Zl. Gočeva und M. Oppermann. Monumenta orae Ponti Euxini Bulgariae (=Corpus cultus Equitis Thracii, I). Leiden, E. J. Brill, 1979. 122p., 72 Tafeln und einer Karte (=Études préliminaires aux religions orientales dans l'Empire Romain, publiées par M. J. Vermaseren, 74). Zl. Gočeva und M. Oppermann. Monumenta inter Danubium et Haemum reperta. I. Durostorum et vicinia, regio oppidi Tolbuhin, Marcianopolis et vicinia, regio oppidi Šumen (= Corpus cultus Equitis Thracii, II, 1). Leiden, E. J. Brill, 1981. 176 p., 84 Tafeln und einer Karte (= Études préliminaires aux religions orientales dans l'Empire Romain, publiées par M. J. Vermaseren, 74).	XXIV	1982	2	54—56
948. *Николов, Васил.* Проблеми на буго-днестровската култура (по повод монографията на В. И. Маркевич. Буго-днестровская культура на территории Молдавии. Кишинев, 1974. 175 с.).	XX	1978	2	58—61
949. *Николов, Васил.* E. Hanschmann, Vl. Milojčic. Die deutschen Ausgrabungen auf der Argissa-Magula in Thessalien. III, Die frühe und beginnende Mittlere Bronzezeit. Teil I (Text). Bonn, 1976; Teil II (Kataloge, Tafeln und Beilagen). Bonn, 1976.	XXII	1980	2	56—57
950. *Николов, Димитър.* В. И. Кадеев. Херсонес Таврический в первых веках нашей эры. Харьков, 1981. 144 с. с илл.	XXV	1983	3	73—75
951. *Николов, Димитър.* Някои бележки по интерпретацията и датировката на вилата в кв. Обеля в София	XXIV	1982	3—4	74—76
952. *Овчаров, Димитър.* С. А. Плетнева. Кочевники средневековья. Поиски исторических закономерностей. М., 1982. 187 с.	XXIV	1982	3—4	76—78
953. *Овчаров, Димитър.* Теофил Иванов. Абритус. Римски кастел и ранновизантийски град в Долна Мизия. I. Топография и укрепителна система на Абритус. София, 1980. 253 с. (рез. на англ. ез.).	XXII	1980	4	71—72
954. *Овчаров, Димитър.* P. Diaconu, S. Baraschi. Păcuiul lui Soare. Așezarea medievală (secolele XIII—XV). II. București, 1977.	XX	1978	4	55—56
955. *Овчаров, Николай.* Т. Тотев. Манастирът при Тузла-				

лъка — център на рисувана керамика в Преслав през IX—X в. С., БАН, 1982. 79 с., 69 ил., 10 цв. табл., рез. на фр. ез.	XXV	1983	3	77—78
956. *Панайотов, Иван.* James Mellaart. The Neolithic of the Near East. London, Thames and Hudson, 1975. 300 p., 164 ill.	XIX	1977	2	66—67
957. *Перничева, Лиляна.* Х. Тодорова. Енеолит България. С., София-Пресс, 1979. 104 с., 80 илл., 21 табл., 9 к.	XXIII	1981	1—2	110—112
958. *Сирадзе, Реваз.* Исследвания върху стенописите в Костницата на Бачковския манастир	XVII	1975	1	71—72
959. *Станилов, Станислав.* Д. Овчаров, Т. Тотев, Ат. Попов. Стари български столици. Плиска, Велики Преслав, Търновград. С., Септември, 1980. 195 с., 242 ил.	XXIII	1981	3	66—68
960. *Станилов, Станислав.* Л. Дончева-Петкова. Знаци върху археологически паметници от ранносредновековна България. София, БАН, 1980. 187 с., 19 обр., 42 табл.	XXIII	1981	1—2	116—117
961. *Станчев, Станчо.* За датирането на гроба и надписа на Мостич	IV	1962	1	73—75
962. *Станчев, Ст(анчо).* И. И. Ляпушкин. Городище Новотроицкое. О культуре восточных славян в период сложения Киевского государства. Материалы и исследования по археологии СССР, № 74, М.—Л., 1958.	I	1959	1—2	145—146
963. *Станчев, Станчо.* М. И. Артамонов. История хазар. Ленинград, 1962.	V	1963	3	93—95
964. *Станчев, Ст(анчо).* Труды Волго-Донской археологической экспедиции. Т. I. Материалы и исследования по археологии СССР, № 62, Москва—Ленинград, 1958.	I	1959	1—2	143—145
965. *Станчев, Ст(анчо).* Veselin Beševliev. Die protobulgarischen Inschriften. Akademie-Verlag, Berlin, 1963.	VII	1965	1	66—67
966. *Тодорова, Х(енриета), Ст(ефан) Сахно.* Numerický kód Moravské malované keramiky (Problémy deskripce v archeologii). Brno, 1977.	XXIII	1981	4	61—63
967. *Торбов, Ц(еко).* Hans-Wilhelm Haussig, Kulturgeschichte von Byzanz, XVI, 628 Seiten, 31 Abbildungen, 2 Karten und eine Zeittafel. Alfred Kröner Verlag, Stuttgart.	II	1960	3	62—65
968. *Трендафилов, Тончо.* За правилно разбиране диалектиката на историческия процес	XVI	1974	2	55—56
969. *Цончев, Димитър.* I. Venedikov. Sur la date et l'origine du trésor de Panaguriště. Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae, t. VI, fasc. 1—2, 1958, стр. 67—86, обр. 1—32.	II	1960	1	60—61
970. *Щерева, Ирина.* Ст. Ваклинов, Ст. Станилов. Кладенци. Ранносредновековно българско селище. Варна, Георги Бакалов, 1981. 86 с., 68 обр.	XXIV	1982	3—4	78—79
971. *Юрукова, Й(орданка).* Атанас Милчев и Трайко Филипов, Византийска колективна монетна находка от гр. Лом, сп. Археология, кн. 1, 1967, стр. 32—39.	IX	1967	4	60—63
972. *Юрукова, Йорданка.* D. M. Metcalf. The Origins of				

the Anastasian currency reform, Amsterdam, 1969, 105 стр., 12 табл.	XII	1970	2	84—85
973. *Юрукова, Йорданка.* E. Schönert-Geiss. Die Münzprägung von Byzantion. Teil II. Kaiserzeit. Akademie-Verlag, Berlin, 1972.	XV	1973	2	68—69
974. *Юрукова, Йорданка.* Georges le Rider. Le monnayage d'argent et d'or de Philippe II frappé en Macédoine de 359 à 294. Paris, 1977. 484 p., 95 tab.	XXII	1980	1	57—59

ПРЕГЛЕД

975. *Аврамова, М(ая), Г(ергана) Кабакчиева, Д(имитър) Топтанов.* XXI национална археологическа конференция	XIX	1977	1	56—65
976. (*Акад.* Д. П. Димитров посмъртно избран за действителен член на ГАИ, ФРГ; Проф. В. Велков — действителен член на Австрийския археологически институт)	XVIII	1976	1	76
977. *А(крабова)-Ж(андова), И(ванка).* (Гостуване на проф. Д. Талбот Райс)	IX	1967	3	77
978. *Ангелов, Димитър.* Акад. проф. Димитър П. Димитров	XVII	1975	4	78—79
979. *Ангелов, Д(имитър).* IV международен конгрес по славянска археология	XXII	1980	4	77—79
980. *Ангелова, Ст(ефка).* Любка Стефанова Бобчева (1927—1983)	XXV	1983	1—2	118—119
981. *Балканска, А(на).* Акад. Гаврил Илиев Кацаров и българската археология. По случай 100 години от рождението му	XVI	1974	2	67—69
982. *Балканска, Ана.* (Гостуване на проф. Ал. Гардавски)	XII	1970	1	70
983. *Балканска, А(на).* (Гостуване на проф. д-р Дж. Грифит)	X	1968	4	87
984. *Балканска, А(на).* Книгопис	IX	1967	2	77—79
985. *Балканска, А(на).* Книгопис	IX	1967	4	71—73
986. *Балканска, А(на).* Книгопис	X	1968	1	85—88
987. *Балканска, А(на).* Книгопис	X	1968	2	72—74
988. *Балканска, А(на).* Книгопис	X	1968	3	59—62
989. *Балканска, Ана.* Книгопис	XI	1969	1	73—76
990. *Балканска, А(на).* Книгопис	XI	1969	2	72—74
991. *Балканска, А(на).* Книгопис	XII	1970	1	71—74
992. *Балканска, Ана.* Книгопис	XII	1970	2	89—90
993. *Балканска, А(на).* Книгопис	XII	1970	4	76—78
994. *Балканска, Ана.* Книгопис	XIV	1972	2	61—63
995. *Балканска, А(на).* Книгопис	XIV	1972	4	81—84
996. *Балканска, Ана.* Международен семинар „Антична балканска керамика“ във Велико Търново	XVII	1976	2	71—73
997. *Балканска, Ана.* Международен симпозиум в Благоевград по случай 2050 години от въстанието на Спартак	XX	1978	2	71
998. *Балканска, А(на).* Научно съвещание във Велико Търново	X	1968	1	81—82
999. *Балканска, А(на).* Седемдесет години музейно дело в Кюстендил	X	1968	1	82—83

1000. *Б(алканска), А(на).* (Ст. н. с. Т. Иванов гостувал във Великобритания)	XV	1973	2	71
1001. *Балканска, А(на).* XIII национална конференция на археолозите в България	X	1968	3	51—54
1002. *Балканска, А(на).* Честуване по случай 60-годишнината на акад. проф. Димитър П. Димитров	X	1968	3	58
1003. *Благова, Ст(оянка).* Книгопис	XVI	1974	2	72—77
1004. *Благова-Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XVII	1975	1	73—77
1005. *Благова-Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XVII	1975	2	70—74
1006. *Благова-Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XVII	1975	3	70—73
1007. *Благова-Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XVIII	1976	1	77—79
1008. *Бобчев, С(ава) Н.* Арх. Борис Игнатов (1904—1978)	XXI	1979	2	70
1009. *Бобчев, С(ава).* (Гостуване на Д. Тудор и М. Матей)	I	1959	3—4	116—117
1010. *Божилова, В(иолета).* Двадесет години археологически проучвания на римския и ранновизантийски град Нове	XXI	1979	4	58—59
1011. *Божкова, Б(истра).* Девети световен конгрес по нумизматика в Берн	XXII	1980	1	63—64
1012. *Бонев, Ал(ександър).* Гръцки археолог в България	XVII	1975	4	82
1013. *Бонев, Ал(ександър), Зл(атозара) Гочева, Л(юдмила) Дончева-Петкова.* XVII национална археологическа конференция	XIV	1972	4	69—76
1014. *Бояджиев, Ст(ефан).* (Гостуване на арх. Н. И. Кресальный)	I	1959	3—4	116
1015. *Васил* Вълов Миков	XII	1970	4	75—76
1016. *Василев, В(асил П).* Конференция по проблемите на консервацията на камъка в архитектурата, скулптурата и резбата	IX	1967	2	73—75
1017. *Велков, В(елизар).* Акад. Димитър Косев на 80 години	XXV	1983	3	81—82
1018. *Велков, Велизар.* Академик Антонин Салач (1885—1960)	II	1960	4	65
1019. *Велков, Велизар.* Втори международен семинар по латинска епиграфика в Унгария	X	1968	4	83—84
1020. *Велков, В(елизар).* Изложбата „Изкуството в българските земи от древността до наши дни“ във Варшава	V	1963	4	52—55
1021. *Велков, В(елизар).* Конференция по антични студии в Унгария	VIII	1966	1	68—69
1022. *Велков, Велизар.* Международен семинар по латинска епиграфика в Прага	VII	1965	3	74
1023. *Велков, В(елизар).* VIII международен конгрес по гръцка и римска епиграфика	XXIV	1982	3—4	86
1024. *Велков, В(елизар).* Сто години Корпус на латинските надписи	VI	1964	1	70—71
1025. *Велков, В(елизар).* III международен конгрес по тракология	XXII	1980	4	74—76
1026. *Въжарова, Живка.* Михаил Артамонов	XIV	1972	4	78—80
1027. *Въжарова, Живка Н.* III международен конгрес по славянска археология в Братислава	XVIII	1976	2	69—71
1028. *Вълкова-Нешева, Виолета, Виолета Божилова.* XVI национална археологическа конференция	XIII	1971	4	76—82
1029. *Гатев, Пею.* XV национална археологическа конференция	XII	1970	3	76—82

1030. *Гацов, Ив(ан), Св(обода) Сиракова.* Николай Джамбазов (1919—1982)	XXIV	1982	3—4	86
1031. *Г(еоргиев), Г(еорги).* (Гостуване на д-р М. Гимбутас)	II	1960	4	63
1032. *Г(еоргиев), Г(еорги).* (Гостуване на ст. н. с. Е. Комша)	II	1960	4	64
1033. *Георгиев, Георги Ил.* IX международен конгрес по праистория и протоистория	XIX	1977	4	61—62
1034. *Георгиев, Георги Ил.* Заседание на Постоянния съвет на Международния съюз за праистория и протоистория в Будапеща	XII	1970	2	86
1035. *Георгиев, Георги Ил.* Международен колоквиум по праисторически изследвания в Гърция	XIII	1971	4	82—84
1036. *Георгиев, Георги Ил.* Международен симпозиум „Варненският некропол и проблемите на халколита“	XIX	1977	1	54—56
1037. *Георгиев, Георги Ил.* Международен симпозиум по методология и теория в археологическата интерпретация	XI	1969	2	70—71
1038. *Георгиев, Г(еорги) Ил.* Международен симпозиум по скално изкуство в Норвегия	XV	1973	2	70—71
1039. *Георгиев, Г(еорги) И.* Научна среща на полски и български археолози по палеолита в Краков	XV	1973	4	71—72
1040. *Георгиев, Георги Ил.* Никола Стефанов Койчев	II	1960	1	70—76
1041. *Георгиев, Г(еорги) Ил.* Норвежки праисторик в България	XVI	1974	2	71
1042. *Георгиев, Георги Ил.* VIII международен конгрес по праистория и протоистория	XIV	1972	2	57—59
1043. *Георгиев, Георги Ил.* VII международен конгрес по праистория и протоистория	IX	1967	1	71—72
1044. *Георгиев, Г(еорги) Ил.* Симпозиум по проблеми на европейския енеолит	I	1959	3—4	115—116
1045. *Георгиев, Георги И.* Съвещание за погребалните обичаи през металните епохи в Югоизточна Европа	XX	1978	1	54
1046. *Георгиев, Георги И.* IV международен колоквиум по егейска праистория	XX	1978	3	62—63
1047. *Георгиев, Г(еорги) И., Г(оранка) Тончева.* V международен колоквиум по егейска праистория	XXIII	1981	1—2	118—119
1048. *Георгиева, С(оня).* Пети международен славистичен конгрес в София	VI	1964	1	66—67
1049. *Георгиева, Соня.* Проучвания на ранносредновековната култура в Чехословакия	VII	1965	1	72—77
1050. *Гергова, Диана.* Българо-съветски семинар „Тракоскитски взаимоотношения през I хил. пр. н. е.	XVIII	1976	4	75
1051. *Геров, Борис.* Осемдесет години „L'Année épigraphique“	XI	1969	1	72—74
1052. *Гетов, Людмил.* Гергана Табакова-Цанова	XX	1978	3	65—66
1053. *Гладичева, Ив(анка), Д(иана) Гергова, П(етър) Теодосиев, Р(адослав) Василев.* XX национална археологическа конференция	XVIII	1976	1	63—76
1054. (*Гостуване* на асист. К. Колодейчук)	II	1960	1	68
1055. (*Гостуване* на н. с. Ал. Вонсовичовна)	II	1960	1	68
1056. (*Гостуване* на Т. Д. Златковска(я))	VIII	1966	2	70
1057. *Гочева, Зл(атозара).* Десет години разкопки в Кабиле	XXIV	1982	3—4	84—85
1058. *Гочева, Зл(атозара).* (Честуване 100-годишнината от рождението на проф. Й. Иванов)	XIV	1972	4	80

1059. *Гочева, Зл(атозара).* Янка Младенова (1923—1981)	XXIII	1981	4	71—72
1060. *Данов, Христо М.* Трима турски учени — гости на България	X	1968	2	71
1061. *XXIII* национална археологическа конференция във Видин	XXI	1979	2	67
1062. *XXIV* национална археологическа конференция в Пазарджик	XXII	1980	2	60—61
1063. *XXV* национална археологическа конференция в Хасково	XXIII	1981	3	69—70
1064. *XXVI* национална археологическа конференция в Преслав	XXIII	1981	4	68—69
1065. *XXVII* национална археологическа конференция в Михайловград	XXIV	1982	1	61
1066. *XXVIII* национална археологическа конференция в Плевен	XXV	1983	1—2	112—113
1067. *Делев, П(етър).* Българо-индийски симпозиум в Делхи	XXIII	1981	1—2	121
1068. *Д(еянова), М(аргарита).* (Гостуване на д-р Л. Окулич и Л. Гаевский)	IX	1967	2	76
1069. *Деянова, Маргарита.* XV курс по равенско и византийско изкуство	X	1968	4	80—83
1070. *Д(жамбазов), Н(иколай).* (Гостуване на д-р Б. Гедига)	VIII	1966	1	70
1071. *Д(жамбазов), Н(иколай).* (Гостуване на д-р Дж. де Жибарн Сивкинг)	X	1968	3	58
1072. *Д(жамбазов), Н(иколай).* (Гостуване на д-р Ю. Барта)	X	1968	1	84
1073. *Д(жамбазов), Н(иколай).* (Гостуване на доц. д-р Я. Козловски и д-р Б. Гинтер)	XIII	1971	4	85
1074. *Д(жамбазов), Н(иколай).* (Гостуване на ст. н. с. К. Матееску)	IX	1967	2	76
1075. *Д(жамбазов), Н(иколай).* (Гостуване на чл.-кор. С. Н. Бибиков)	X	1968	1	84
1076. *Д(жамбазов), Н(иколай).* (Изследвания у нас на асист. Р. Деннел)	XIII	1971	4	85
1077. *Джамбазов, Николай.* Международен симпозиум по проблемите на археологическите култури и подразделянето на ранния вюрм в Централна Европа	XIII	1971	1	75—77
1078. *Джамбазов, Н(иколай).* Международна конференция по проблемите на селетската култура в Будапеща през 1966 г.	IX	1967	1	75—77
1079. *Джамбазов, Н(иколай).* Неделчо Петков (1893—1965)	VIII	1966	1	72
1080. *Джамбазов, Н(иколай).* Осма отчетна конференция на Археологическия институт при БАН за 1962 г.	V	1963	3	96—99
1081. *Джамбазов, Н(иколай).* Симпозиум по въпросите на стратиграфията и периодизацията на полеолита в Москва през 1963 г.	VI	1964	1	68—70
1082. *Джамбов, Хр(исто).* Димитър Цончев Минчев	V	1963	1	76
1083. *Джингов, Г(еорги).* Единадесета археологическа отчетна конференция	VIII	1966	3	60—63
1084. *Джингов, Георги.* Изследванията на Плиска и Преслав и предстоящи задачи (Разширен пленум на Отделението за исторически и педагогически науки при БАН)	V	1963	1	63—65
1085. *Джингов, Г(еорги).* Международна изложба на сла-				

вянската култура през ранното средновековие във Варшава	VIII	1966	1	65—68
1086. *Д(жингов), Г(еорги).* (Наградени с медал „1000 години полска държава“ български археолози във връзка с българо-полски разкопки в Стърмен)	X	1968	2	71
1087. *Джингов, Г(еорги).* Научна сесия в Преслав, посветена на 1100-годишнината на славянската писменост и култура	V	1963	4	48
1088. *Джингов, Георги.* Трети конгрес на Международните дни на стъклото в Дамаск	VII	1965	1	78—79
1089. *Димитров, Димитър П.* Българската археология през последните пет години	XII	1970	3	66—71
1090. *Димитров, Д(имитър) П.* Подготовка на второто издание на том III на „Корпуса на латинските надписи“	I	1959	3—4	112—113
1091. *Димитров, Д(имитър) П.* Списание „Археология“ през своето осемгодишно съществуване	IX	1967	2	68—72
1092. *Д(имитрова), А(лександра).* (Гостуване на д-р Г. Борденаке)	VI	1964	1	73—74
1093. *Димитрова, А(лександра).* (Гостуване на доц. д-р Б. Свобода)	VI	1964	3	85
1094. *Д(имитрова), А(лександра).* (Гостуване на к. и. н. Ир. Саверкина)	XIV	1972	4	81
1095. *Д(имитрова), А(лександра).* (Гостуване на М. Величкович)	VI	1964	1	73
1096. *Димитрова, Ал(ександра).* XI международен конгрес по проблемите на римската керамика в Мец—Нанси, Франция	XX	1978	3	63—64
1097. *Димитрова, Ал(ександра).* Организация и дейност на нумизматичния кабинет на Румънската академия на науките	XIII	1971	3	76—77
1098. *Д(имитрова), А(лександра).* (Поето шефство на производствена бригада)	VI	1964	1	74
1099. *Димитрова, Ал(ександра).* Проучвания на античната култура в Грузия и Армения	X	1968	4	84—86
1100. *Димитрова, А(лександра).* Седма отчетна конференция на Археологическия институт при БАН за 1961 г.	IV	1962	3	74—76
1101. *Димитрова-Милчева, Ал(ександра).* XIII международен конгрес по римска керамика в Мюнхен	XXIV	1982	3—4	82—83
1102. *Дойчинова, Елена.* Проучванията на античната култура в Южна Франция	XX	1978	2	68—70
1103. *Дончева-Петкова, Людмила.* Международен симпозиум по славянска археология	XII	1970	3	72—76
1104. *Д-р* Теодосий Смядовски	XXV	1983	1—2	120
1105. *З(анева), В(иолета).* (Ст. н. с. Г. Ил. Георгиев гостувал в Швейцария)	XV	1973	2	71
1106. *Захариева, Екатерина Ив.* XII международен ботанически конгрес	XVIII	1976	2	68—69
1107. (*Защитена* кандидатска дисертация от Ек. Манова)	I	1959	3—4	116—117
1108. (*Защитена* кандидатска дисертация от Ст. Бояджиев)	I	1959	3—4	116—117
1109. *Иванов, Рашко.* Петдесет години от закона за създаването на Българския археологически институт	XIV	1972	1	79—80
1110. *Иванов, Р(умен).* 80 години от първите разкопки в Никополис ад Иструм	XXIII	1981	1—2	125—126

1111.	*Иванов, Т(еофил)*. Археологически проучвания в Панония	V	1963	4	48—52
1112.	*Иванов, Теофил*. Архитект Сава Н. Бобчев на 80 години	XIV	1972	4	77—78
1113.	*Иванов, Т(еофил)*. Богдан Желев Султов (1930—1982)	XXIV	1982	2	60—62
1114.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Втора кампания на разкопки в Ятрус)	II	1960	2	79
1115.	*Иванов, Т(еофил)*. Втори международен семинар по антична балканска керамика	XXII	1980	1	65
1116.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Гостуване на акад. К. Дайкович)	II	1960	4	64
1117.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Гостуване на д-р Фл. Б. Флореску)	VIII	1966	1	70
1118.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Гостуване на доц. Н. Гостар и н. с. Ем. Доруцу-Боила)	X	1968	1	83
1119.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Гостуване на проф. В. Д. Блаватски и ст. н. с. Д. Б. Шелов)	II	1960	1	68—69
1120.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Гостуване на проф. Г. Н. Петрова)	VIII	1966	2	70
1121.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Гостуване на проф. д-р Е. Пашалич)	VII	1965	2	79
1122.	*Иванов, Т(еофил)*. (Гостуване на проф. д-р Ш. Фрир)	XX	1978	2	71—72
1123.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Гостуване на проф. Й. Нестор и н. с. П. Дякону)	III	1961	4	76
1124.	*Иванов, Т(еофил)*. XII международен конгрес по изследване на римския лимес	XXII	1980	1	62—63
1125.	*И(ванов), Т(еофил) К*. Колоквиум по проблемите на Нове във Варшава	XXI	1979	3	69—71
1126.	*Иванов, Теофил*. Международен археологически семинар и проучвания на античната култура в Тунис	XI	1969	4	69—74
1127.	*Иванов, Т(еофил)*. Международен симпозиум по археология и ранна история на България в Нотингам	XXIII	1981	4	69—70
1128.	*Иванов, Т(еофил)*. Организация на археологическата и музейната дейност в Италия	X	1968	3	55—56
1129.	*Иванов, Теофил*. Осми международен конгрес по проучванията на римския лимес	XII	1970	1	67—70
1130.	*Иванов, Теофил*. Пета международна конференция по изследванията на класическата древност в Ефорие (Румъния)	III	1961	1	80—81
1131.	*Иванов, Т(еофил)*. XV международна конференция по класически студии на учени от социалистическите страни „Ейрене“	XXI	1979	2	68—70
1132.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Подновена докторска диплома на акад. Кр. Миятев)	VIII	1966	3	70
1133.	*Иванов, Т(еофил)*. Постижения на археологическата наука в НР Румъния	IV	1962	3	78
1134.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Почетни членове на Археологическото дружество в Югославия акад. Кр. Миятев, чл.-кор. Д. П. Димитров, ст. н. с. В. Миков)	VIII	1966	3	70
1135.	*И(ванов), Т(еофил)*. (Пребивавали германски археолози в България)	III	1961	4	76

1136. *И(ванов), Т(еофил).* (Продължават разкопките на Ятрус)	II	1960	4	63—64
1137. *Иванов, Теофил.* Работно съвещание на комисията за Карта на Римската империя в Рим	VII	1965	1	78
1138. *Иванов, Т(еофил).* Работно съвещание на комисията за Табула Империи Романи в Рим	IX	1967	3	76—77
1139. *Иванов, Теофил.* Работно съвещание на Комисията за Табула империи романи (в Рим)	XI	1969	1	69—70
1140. *Иванов, Теофил.* Работно съвещание на Комисията за Табула империи романи в Атина	XIV	1972	2	60
1141. *Иванов, Т(еофил).* Работно съвещание по Табула империи романи в Рим	VIII	1966	3	64
1142. *Иванов, Теофил.* Седма международна конференция по изучаване на проблемите на античността	VI	1964	4	73—75
1143. *Иванов, Т(еофил).* Седми международен конгрес по изследванията на римския лимес	IX	1967	3	74—76
1144. *Иванов, Теофил.* Симпозиум върху кастела Ятрус в Берлин	XVIII	1976	1	76
1145. *Иванов, Т(еофил).* Трети международен симпозиум по римска археология в Аугст, Швейцария	XXII	1980	3	67—68
1146. *Иванов, Т(еофил).* XIII международен конгрес по римския лимес в гр. Аален, ФРГ	XXV	1983	3	84—86
1147. *Иванов, Т(еофил).* Четвърти международен конгрес по проучване на римските граници	I	1959	3—4	113—115
1148. *И(ванов), Т(еофил).* (Чл.-кор. проф. Д. П. Димитров избран за редовен член на БАН; Ст. н. с. Т. Герасимов — почетен член на Загребското нумизматично дружество)	IX	1967	1	81
1149. *Иванов, Т(еофил).* VI международна конференция по класическите изследвания в Пловдив	III	1962	2	73—78
1150. *Иванов, Теофил.* Шести международен конгрес по проучванията на римския лимес	VII	1965	1	77
1151. *Иванов, Т(еофил).* Японски археолог в България	XXI	1979	1	68
1152. *Йорданов, Кирил.* Конференция по проблемите на прехода от античността към средновековието	XIV	1972	4	68—69
1153. *Йоцова, А(на), В(ърбинка) Найденова, В(иолета) Нешева.* XXII национална конференция по археология	XX	1978	1	54—67
1154. *К(атинчаров), Р(умен).* (Гостуване на доц. д-р Г. Газда Пустай)	VI	1964	1	73
1155. *К(атинчаров), Р(умен).* (Гостуване на н. с. д-р А. Можолич)	IX	1967	3	77
1156. *К(атинчаров), Р(умен).* (Гостуване на н. с. С. Моринц)	IX	1967	2	76
1157. *К(атинчаров), Р(умен).* (Гостуване на югославските археолози В. Трбухович, Й. Тодорович, Й. Глишич)	VI	1964	1	73
1158. *Катинчаров, Р(умен).* Деветата отчетна конференция на Археологическия институт и музей при БАН за 1963 г.	VI	1964	3	82—85
1159. *К(атинчаров), Р(умен).* (Начало на българо-съветски разкопки на Дипсизката могила)	III	1961	4	75
1160. *Катинчаров, Р(умен).* (Ст. н. с. Г. Ил. Георгиев на 50 години)	X	1968	1	83
1161. *К(ацарова), Г(ина).* (Гостуване на н. с. Е. И. Леви)	II	1960	4	63
1162. *Кисьов, Иван.* Седмица на музеите и паметниците на културата	II	1960	3	66—67

1163. *Китов, Г(еорги)*. Международен симпозиум „Механизация на теренните археологически работи“	XXI	1979	3	68—69
1164. *Китов, Г(еорги)*. Симпозиум „Панагюрското съкровище и торевтиката в Тракия“	XXII	1980	3	65—67
1165. *Кънчев, К(ънчо)*. II международен семинар по петроархеология във Вроцлав и Соботка, Полша	XXIII	1981	1—2	120—121
1166. *Кънчев, К(ънчо)*. I международен семинар по петроархеология в гр. Бърно (Чехословакия)	XVII	1975	4	80—81
1167. *Кънчев, Кънчо*. XIV национална археологическа конференция в гр. Силистра	XI	1969	3	78—81
1168. *Кънчев, М(итьо)*. Елена Бацова-Костова	XVI	1974	2	70
1169. *Манова, Ек(атерина)*. XII международен конгрес по византология	III	1961	4	73—75
1170. *Манова, Ек(атерина)*. Проучване и опазване на паметници на средновековната живопис в Грузинската ССР	X	1968	3	57—58
1171. *Манова, Ек(атерина)*. Честуване на 70-годишнината на акад. Кръстю Миятев	IV	1962	1	78
1172. *Манова, Екатерина*. XIV международен конгрес по византология	XIV	1972	2	56—57
1173. *Манова, Ек(атерина), А(на) Балканска*. Десета отчетна конференция на Археологическия институт и музей при БАН за 1964 г.	VII	1965	3	75—78
1174. *Манчев, К*. (Некролог на д-р Петър Т. Кържиев)	IV	1962	3	77
1175. *Милчев, Ат(анас)*. Академик Алексей Павлович Окладников	XXIV	1982	2	59—60
1176. *Милчев, Атанас*. Втори международен конгрес по славянска археология в гр. Берлин, ГДР	XIII	1971	1	68—71
1177. *Милчев, Атанас*. Второ национално съвещание на историците в България	VI	1964	1	71—73
1178. *Милчев, Ат(анас)*. Първи румъно-български семинар по въпроса за славяните в Долнодунавския басейн и за балкано-дунавската култура в ранно-феодалния период	V	1963	1	67—72
1179. *Милчев, Атанас*. Симпозиум на Международния съюз по славянска археология в гр. Майсен, ГДР	XI	1969	1	70—72
1180. *Мирчев, М(илко), Хр(исто) Джамбов*. Археологическото богатство на Китайската народна република	I	1959	3—4	109—112
1181. *Михайлов, Ст(амен)*. Акад. Кръстю Миятев (1892—1966)	VIII	1966	3	69—70
1182. *Михайлов, Ст(амен)*. Академик Иван Иванов Гошев (1886—1965)	VIII	1966	1	71
1183. *Михайлов, Стамен*. Археологически извори на европейската цивилизация	XI	1969	1	66—69
1184. *Михайлов, Ст(амен)*. Бележки за една археологическа експедиция в Монголия	VII	1965	2	71—78
1185. *Михайлов, Стамен*. II конгрес на монголистите в Улан Батор	XIII	1971	1	71—73
1186. *Михайлов, Стамен*. II международен конгрес по славянска история в Залцбург	X	1968	1	79—81
1187. *М(ихайлов), Ст(амен)*. (Гостуване на проф. д-р Дж. Божкович)	VIII	1966	1	70
1188. *Михайлов, Стамен*. Научна сесия, посветена на 700-годишнината от изписването на Боянската църква	III	1961	1	81—84

1189. *Михайлов, Ст(амен).* Симпозиум по проучване на славянската култура в Германия	IX	1967	1	77—78
1190. *Михайлов, Ст(амен).* XIII международен конгрес по византология	IX	1967	1	73—75
1191. *Мишковска, Бояна.* Книгопис	XV	1973	1	65—69
1192. *Мишковска, Бояна.* Книгопис	XV	1973	4	72—75
1193. *Мишковска, Б(ояна).* Книгопис	XVI	1974	1	78—81
1194. *М(ускурова), Л(иляна).* (Гостуване на ст. н. с. С. А. Плетньова)	III	1961	4	76
1195. *М(ънзова), Л(юдмила).* (Гостуване на доц. Л. Баркоци)	IX	1967	2	75
1196. *М(ънзова), Л(юдмила).* (Гостуване на проф. д-р С. Садецки-Кардош)	IX	1967	2	75
1197. *М(ънзова), Л(юдмила).* (Сесия по случай 700-годишнината на боянските стенописи)	II	1960	4	63
1198. (*Н. с.* Т. Иванов изнесъл лекции в ГДР)	I	1959	3—4	116—117
1199. (*Наградени* с ордени и звания проф. В. Велков, ст. н. с. М. Станчева, Й. Атанасова)	XIX	1977	4	62
1200. *Найденова, В(ърбинка).* XII отчетна археологическа конференция	IX	1967	3	70—74
1201. *Найденова, В(ърбинка).* Симпозиум „Балканите и Полша през античността и средновековието“	XXIV	1982	2	58—59
1202. *Найденова, Върбинка.* Симпозиум по тракийска култура и изкуство в Чехословакия	XX	1978	4	57
1203. *Нешева, Виолета.* Първа отчетна конференция на Филиала на АИМ в Шумен	XVIII	1976	2	73—75
1204. *Николов, Д(имитър).* Христо Райков (1889—1973)	XVII	1975	2	68—69
1205. *Овчаров, Димитър.* Живот, отдаден на науката	XIX	1977	3	68—69
1206. *Овчаров, Д(имитър).* Симпозиумът „Славяни и прабългари“ в програмата на Първия международен конгрес по българистика	XXIII	1981	1—2	122—125
1207. *О(гненова), Л(юба).* (Гостуване на проф. Д. Леви)	VIII	1966	1	70
1208. *О(гненова), Л(юба).* (Гостуване на проф. Ж. До)	I	1959	3—4	116—117
1209. *Огненова-Маринова, Л(юба).* Първи международен конгрес по балкански и югоизточноевропейски изследвания	VIII	1966	3	65—67
1210. *Огненова, Л(юба).* Седми международен конгрес по класическа археология	I	1959	1—2	148
1211. *Панайотов, Ив(ан), Д(иана) Гергова.* Всесъюзна археологическа конференция „Проблеми на скитско-сибирското културно-историческо единство“ в гр. Кемерово, СССР	XXII	1980	3	63—65
1212. *Перничева, Л(иляна), Г(еорги) Китов, В(иолета) Вълкова.* XVIII национална археологическа конференция	XVI	1974	2	60—67
1213. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XVIII	1976	2	75—77
1214. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XVIII	1976	3	77—79
1215. *Петрова, Стоянка.* Книгопис	XIX	1977	4	63—68
1216. *Петрова, Стоянка.* Книгопис	XX	1978	1	67—72
1217. *Петрова, Стоянка.* Книгопис	XX	1978	3	66—72
1218. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XX	1978	4	62—67
1219. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXI	1979	1	68—74
1220. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXI	1979	4	65—71
1221. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXII	1980	1	66—69
1222. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXII	1980	2	61—66
1223. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXII	1980	3	68—73

1224. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXIII	1981	1—2	131—136
1225. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXIII	1981	3	70—74
1226. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXIII	1981	4	72—77
1227. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXIV	1982	1	66—76
1228. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXIV	1982	2	62—73
1229. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXIV	1982	3—4	89—102
1230. *Петрова, Ст(оянка).* Книгопис	XXV	1983	1—2	120—134
1231. *Попконстантинов, К(азимир).* Проф. Иван Гълъбов (1918—1978)				
1232. *Прес, Л(юдвика).* Проф. Казимйеж Майевски (1903—1981)	XXII	1980	2	58—59
1233. (*Присъдени* научни звания)	XXIV	1982	3—4	87
1234. (*Присъдени* научни звания)	XVI	1974	2	71
1235. (*Проф.* Б. Геров и ст. н. с. Т. Иванов — членове-кореспонденти на ГАИ, ФРГ)	XVII	1975	2	69
1236. (*Проф.* В. Велков — член-кореспондент на ГАИ, ФРГ и Австрийския археологически институт)	XVII	1975	2	69
1237. (*Проф.* Г. Ил. Георгиев награден с орден)	XV	1973	3	96
1238. *Проф.* Димитър Ангелов на 60 години	XX	1978	1	67
1239. *Проф.* д-р Станчо Ваклинов	XIX	1977	3	68
1240. *Радонов, Здравко.* Помощта от Русия при зараждането на музейното дело у нас	XXI	1979	1	67
1241. *Радунчева, А(на), Г(еорги) Кузманов.* XIX национална археологическа конференция	XIV	1972	4	65—68
1242. *Свирачев, П(етър), В(ера) Флорова.* Архивен фонд „Карел Вацлав Шкорпил“ (1859—1944)	XVII	1975	3	62—69
1243. *Сергей* Владимирович Кисельов	XX	1978	2	63—68
1244. *Симеонова, Хенриета.* Международен симпозиум върху проблемите на произхода и хронологията на културата Баден	V	1963	1	75
1245. *Симеонова, Хенриета и Живка Велкова.* Международен симпозиум за етногенезиса на балканските народи в гр. Пловдив	XII	1970	2	87—88
1246. *Симпозиум* „Тракийско изкуство и култура на територията на НРБългария“ в Берлин	XI	1969	3	74—78
1247. *Сиракова, С(вобода), И(ван) Гацов.* Международен колоквиум по проблемите на ориняка и граветиена (перигордиена)	XX	1978	3	65
1248. (*Ст. н. с.* Д. Дойнов награден с орден)	XXIII	1981	1—2	119—120
1249. (*Ст. н. с.* М. Чичикова и ст. н. с. Л. Огненова — членове-кореспонденти на ГАИ, ФРГ	XXII	1980	1	64
1250. (*Ст. н. с.* I ст. Т. Иванов — почетен член на Археологическото дружество в Лондон, действителен член на Австрийския археологически институт)	XIX	1977	4	62
1251. (*Ст. н. с.* Х. Тодорова — член-кореспондент на ГАИ, ФРГ)	XVII	1975	3	69
1252. *Станчев, Ст(анчо).* Археологическа конференция в Берлин	XXII	1980	1	64
1253. *С(танчев), С(танчо).* (Подписан план за научно археологическо сътрудничество между БАН и АН СССР)	V	1963	1	66
1254. *С(танчев), С(танчо).* (Преговори за организиране разкопки с полски археолози)	II	1960	1	69
	II	1960	2	78

1255. *Станчев, Ст(анчо)*. Професор Васил Златарски и българската археология	VIII	1966	2	69—70
1256. *Станчев, Ст(анчо)*. Първи международен конгрес по славянска археология	VIII	1966	1	63—64
1257. *Станчев, Ст(анчо)*. Семинар по славянска археология	I	1959	1—2	147
1258. *Станчев, Ст(анчо)*. Чл.-кор. Александър Бурмов (1911—1965)	VIII	1966	1	71
1259. *Стефанова, Л(юба)*. Десет години сп. „Археология“	XI	1969	1	72
1260. *Табакова-Цанова, Г(ергана)*. Впечатления от албанските музеи и паметници на културата	II	1960	2	72—75
1261. *Тодорова, Х(енриета)*. X международен симпозиум по енеолита и бронзовата епоха на Европа	XXII	1980	4	73—74
1262. *Тодорова, Хенриета*. Лекция на д-р Йозеф Владар върху проблемите на бронзовата епоха в Европа	XIV	1972	3	80
1263. *Тотев, Т(отю), Р(ашо) Рашев*. Българо-съветска среща в Шумен по археология на прабългарите	XIX	1977	1	66—67
1264. (*Хонорув*. проф. Т. Иванов — награден с медал от АН на ГДР)	XX	1978	2	72
1265. (*Честването* 100-годишнината от рождението на К. Шкорпил)	II	1960	1	68
1266. *Ч(ичикова), М(ария)*. (Гостуване на английски археолози)	II	1960	2	78—79
1267. *Ч(ичикова), М(ария)*. (Гостуване на д-р Д. Вучкович-Тодорович и Л. Зотович)	VII	1965	2	79
1268. *Ч(ичикова), М(ария)*. (Гостуване на д-р М. Душек)	VII	1965	2	79
1269. *Ч(ичикова), М(ария)*. (Гостуване на проф. А.-М. Спекел)	VII	1965	2	78—79
1270. *Ч(ичикова), М(ария)*. (Гостуване на проф. Г. Бакалакис)	XIII	1971	4	85
1271. *Чичикова, М(ария)*. XII международен конгрес по класическа археология	XXV	1983	3	82—84
1272. *Ч(ичикова), М(ария)*. (Започнали българо-полски разкопки на Нове)	II	1960	4	64
1273. *Чичикова, Мария*. Международен симпозиум върху проблемите на късния халщат в Средна Европа	XIII	1971	1	73—75
1274. *Чичикова, М(ария)*. (Некролог на Владимир Владимиров)	XIV	1972	4	80—81
1275. *Чичикова, М(ария)*. Обсъждане на списание „Археология“	IX	1967	2	72—73
1276. *Чичикова, Мария*. Осми международен конгрес по класическа археология в Париж	VI	1964	1	64—66
1277. *Чичикова, М(ария)*. Отчетна конференция на Археологическия институт и музей при БАН за 1958 г.	I	1959	1—2	149—152
1278. *Чичикова, Мария*. Отчетна конференция за постиженията на българската археология през 1959 г.	II	1960	2	76—78
1279. *Ч(ичикова), М(ария)*. 15 години археологическа наука	II	1960	1	67—68
1280. *Ч(ичикова), М(ария)*. (Продължват българо-полските разкопки в Нове)	III	1961	4	75—76
1281. *Чичикова, Мария*. Проучвания на гето-дакийската култура в НР Румъния	V	1963	1	72—74
1282. *Чичикова, М(ария)*. (Ст. н. с. к. и. н. Т. Иванов на 50 години)	X	1968	4	87
1283. *Чичикова, Мария*. Шестата отчетна конференция на Археологическия институт и музей при БАН за 1960 г.	III	1961	2	51—53

1284. *Щерева, Ир(ина).* Иван Цеков Балкански (1931—1983)	XXV	1983	1—2	119
1285. *Юрукова, Йорданка.* Монетните находки, открити в България през 1971 и 1972 г.	XIX	1977	1	67—73
1286. *Юрукова, Йорданка.* Монетните находки, открити в България през 1973 и 1974 г.	XX	1978	2	72—77
1287. *Юрукова, Йорданка.* Монетните находки, открити в България през 1975 и 1976 г.	XX	1978	4	58—62
1288. *Юрукова, Й(орданка).* Монетните находки, открити в България през 1977 и 1978 г.	XXI	1979	4	59—65
1289. *Юрукова, Й(орданка).* Монетните находки, открити в България през 1979 г.	XXIII	1981	1—2	126—130
1290. *Юрукова, Й(орданка).* Монетните находки, открити в България през 1980 г.	XXIV	1982	1	62—65
1291. *Юрукова, Й(орданка).* Монетните находки, открити в България през 1981 г.	XXV	1983	1—2	113—117
1292. *Юрукова, Й(орданка).* Новата експозиция на Нумизматичния кабинет в Берлин	IX	1967	1	79—81
1293. *Юрукова, Й(орданка).* V международен конгрес по нумизматика, Ню Йорк — Вашингтон	XVI	1974	1	76—78
1294. *Юрукова, Й(орданка).* Проф. Тодор Д. Герасимов	XVI	1974	2	69—70
1295. *Юрукова, Йорданка.* Трета общополска сесия по нумизматика	XIII	1971	1	77—78

Показалец на авторите

Абдула, Емел 305
Аврамова, Мая 975
Азартс, Пол 28
Акрабова-Жандова, Иванка (977)*
Ал-Хатиб, Афраа 29
Аладжов, Димчо (Димитър) 306—312
Аладжов, Живко 30, 31, 313, 314, 839
Александреску-Виану, Мария 315
Александров, Георги 32, 316, 317, 730
Алексиев, Йордан 318—321, 840, 841
Ангелов, Боню Ст. 33—35, 322
Ангелов, Димитър 2, 3, 36—40, 842, 978, 979
Ангелов, Никола 41, 42, 323—325, 663
Ангелова, Пенка 628
Ангелова, Стефка 43, 44, 326, 601, 602, 980
Андреев, Андрей 327
Антонова, Вера 45, 328—335, 504, 505
Аргирова, Андромаха 336
Артамонов, М. И. 46, 47, 843
Атанасов, Иван 337
Атанасова, Йорданка 338—340

Балабанов, Петър 341
Балабанов, Тодор 342
Балканска, Ана 343—346, 844—846, 981, 984—999, 1001, 1002, 1173, (982, 983, 1000)
Балкански, Иван 506
Банев, Красимир 347
Бацова-Костова, Елена 348—352
Бачкова-Морева, Росица 446, 627, 628
Берчу, Думитру 48
Бешевлиев, Веселин 49, 353—355, 847, 848
Биернацка-Любанска, Малгожата 50
Благова-Петрова, Стоянка 1003—1007, 1213—1230
Бобчев, Сава Н. 51, 356, 849, 1008, (1009)
Бобчева, Любка 357
Боев, Петър 52, 53, 358, 359, 850
Божилов, Иван 851
Божилова, Виолета 360, 1010, 1028
Божкова, Бистра 54, 361, 1011
Бонев, Александър Г. 55, 56, 362, 363, 852—854, 1012, 1013
Бонев, Чавдар 57, 855, 856
Ботушарова, Лилия 58, 364—367
Бояджиев, Живко 857
Бояджиев, Стефан 59, 60, 368, 369, (1014)
Брашински Йосиф Б. 61
Бръчкова, Мария 370, 836
Бурлацкая, С. П. 62
Бучински, Димитър 371

* Номерата на неозаглавените кратки информации в рубрика *Преглед* в показалеца са поставени в скоби.

Буюклиев, Христо 237, 372—378, 656—658
Бьотгер, Буркхард 63

Вайсов, Иван 858
Ваклинов, Станчо 4, 5, 26, 64, 65, 276—280, 731—733, 961—965, 1252, 1255—1258, (1253, 1254)
Ваклинова, Маргарита 66, 379, 1069, (1068)
Василев, Васил Д. 6, 7
Василев, Васил П. 67, 380—382, 859, 1016
Василев, Радослав 68, 383, 1053
Василева, Дафина 384, 781
Вачева, Красимира 69
Велков, Велизар 70—72, 385—387, 860—867, 1017—1025
Велкова, Живка 1245
Вельович, Душан 546
Венедиков, Иван 73—75, 818, 868
Витлянов, Стоян 388
Владимиров, Владимир (Ив.) 389
Влахов, Кирил 76, 869
Въжарова, Живка Н. 77—81, 390—393, 870, 871, 1026, 1027
Вълева, Юлия 394
Вълкова-Нешева, Виолета 1028, 1212
Вълов, Вълo 82, 395—400

Гаврилова, Мария 740
Гарашанин, Милутин 83
Гатев, Пею 84, 1029
Гацов, Иван 85, 1030, 1247
Генова, Евелина 401—404, 832
Георгиев, Владимир И. 86—88, 227, 229
Георгиев, Георги Илиев 89—92, 227, 405, 819, 820, 872, 1033—1047, (1031, 1032)
Георгиев, Павел П. 93, 406, 407
Георгиев, Петко 408
Георгиева, Соня 94—99, 133, 409—412, 873—875, 1048, 1049
Герасимов, Тодор 100—102, 413—418, 876—884
Герасимова-Томова, Василка 103, 104, 419—422, 885
Гергова, Диана 105, 1050, 1053, 1211
Геров, Борис 1051
Гетов, Людмил 106, 107, 292, 378, 423—427, 755, 1052
Гечев, Минко 428
Гиздова, Недялка 429
Гинтер, Болеслав 430
Гладичева, Иванка 1053
Горбанов, Петър 108, 109, 431, 432, 886—889
Гочева, Златозара 387, 433, 434, 890—894, 1013, 1057, 1059, (1058)
Гълъбов, Иван 110, 111, 435
Гюзелев, Васил 112, 113, 895

Дамянов, Стефан 334, 436
Данов, Христо М. 114, 1060
Данчева-Василева, Анка 896
Делев, Петър 115, 897, 1067
Детев, Петър 437—446
Деянова, Маргарита 1069, (1068)
Джамбазов, Николай 116—119, 447—458, 1077—1081, (1070—1076)
Джамбов, Иван 459, 898
Джамбов, Христо 120, 460, 461, 1082, 1180
Джингов, Георги 121, 122, 462—466, 821, 1083—1085, 1087, 1088, (1086)
Джонова, Димитрина 467, 607—612
Димитров, Божидар 123, 124, 468
Димитров, Димитър Ил. 125, 469—471
Димитров, Димитър П. 9—11, 126—131, 899, 1089—1091
Димитров, Марин П. 472, 900
Димитров, Минчо 473
Димитров, Страшимир 474
Димитрова-Милчева, Александра 475—481, 822, 901—903, 1096, 1097, 1099, (1092—1095, 1098)
Димитрова-Чудилова, Сесилия 132, 482, 483
Димов, Тодор 484
Димова, Виолета 133, 485
Дойчинова, Елена 1102
Долмова-Лукановска, Мария 486, 487
Домусчиев, Николай 488
Доневски, Пети 489
Дончев, Петър 490
Дончева-Петкова, Людмила 134—137, 491—494, 615, 741, 904, 1013, 1103
Дочев, Константин 487
Драганов, Димитър 138
Драгомиров, Живко 495, 496
Дрангов, Борис 139
Дремсизова-Нелчинова, Цветана 335, 497—506
Дуйчев, Иван 140, 141
Дуриданов, Иван 905
Дьоле, Бернхард 142
Дякону, Петре 507

Жуглев, Кирил И(с). 508—511

Залеская, Вера Н. 512
Занева, Виолета (1105)
Запрянов, Ангел 513
Зарева, Лидия 514
Захариев, Иван 515
Захариева, Екатерина Ив. 516, 1106
Златарски, Димитър 282, 393
Златинова, Живка 494
Змеев, Рачо 517, 518
Золотович, Георги 519

Иванов, Димитър 490, 520
Иванов, Рашко 1109
Иванов, Румен 143, 161, 521, 1110
Иванов, Теофил 144—161, 522—530, 837, 906—914, 1111—1113, 1115, 1124—1131, 1133, 1137—1147, 1149—1151, (1114, 1116—1123, 1132, 1134—1136, 1148)
Иванов, Тотьо 680
Иванова, Вера 162
Иванова, Стефанка 28, 85, 163
Игнатов, Борис 164, 165, 823—825
Илиев, Николай 571
Илчева, Вълка 531

Йовчев, Иван 532
Йорданов, Иван 166, 167, 266, 533, 534
Йорданов, Йордан Ал. 172
Йорданов, Кирил 1152
Йосифова, Мария 535, 536
Йоцова, Ана 1153

Кабакчиева, Гергана 168, 975
Калудова, Йорданка 510, 511, 537
Карайотов, Иван 538
Катевски, Илиан 817
Катинчаров, Румен 169, 170, 458, 539, 540, 915, 1158, (1154—1157, 1159, 1160)
Кацарова, Гина 171, 541, (1161)
Квинто, Лидия 139, 172, 542

Квита, Х. 177
Кесякова, Елена 173, 543
Кисьов, Иван 1162
Китанова, Анастасия 312
Китов, Георги 174, 595, 1163, 1164, 1212
Кичашки, Петър 340
Ковачев, Никола 599, 600
Ковачева (Ковачева-Ножарова), Мери 544—546, 664
Ковачева, Теодора 547—549
Кожухаров, Георги 175, 176
Козловски, Януш 550
Койчев, Никола 551
Койчева, Кина 598
Кол, Г. 177
Колев, Камен 552, 553
Константинов, Казимир Попконстантинов 178, 256, 257, 700, 701, 1231
Константинова, Величка 554
Кузев, Александър 555—557, 916
Кузманов, Георги 179—182, 558, 559, 917, 1241
Кънчев, Кънчо (Ст.) 183, 184, 560—563, 918, 919, 1165—1167
Кънчев, Митьо 352, 564, 1168

Лазаров, Михаил 565—568
Лазов, Румян 347
Лаутлиева, Кунка 684
Лордкипанидзе, Отар 185
Любенова, Венеция 569—571

Маджаров, Константин 186, 572—574, 797
Манова, Екатерина 187—189, 575—578, 920—923, 1169—1173
Манчев, К. (1174)
Маразов, Иван 190—193
Маргос, Ара 194, 579—583, 771
Маринов, Васил 584
Маслев, Стоян 195—199
Матеев, Матей (Йорданов) 461
Машов, Спас 585—588
Мединцева, Албина 257
Меламед, Андрей 589
Миков, Васил 200, 227, 590
Милчев, Атанас 12—16, 201—206, 591—604, 924—927, 1175—1179
Минчев, Александър 605
Мирчев, Милко 606, 1180
Митова-Джонова, Димитрина 467, 607—612
Михайлов, Стамен 17—19, 207—220, 613—615, 928—941, 1181—1186, 1188—1190, (1187)
Мичев, Михаил 616
Мишковска, Бояна 1191—1193
Миятев, Кръстю 20, 21, 221—225, 617, 942
Миятев, Петър 618, 619, 943
Младенова, Янка 620—626
Морева, Росица 627, 628
Морфова, Златка 226, 629, 714, 944, 945
Мускурова, Лиляна (1194)
Мънзова, Людмила 630—632, (1195—1197)

Найденова, Върбинка 633, 634, 946, 947, 1153, 1200—1202
Начева, Веселина 228, 764
Недков, Борис 474
Ненов, Нено (Георгиев) 490
Нечаева, Т. Б. 62
Нешева, Виолета 230, 635, 636, 1028, 1153, 1203, 1212
Николов, Богдан 229, 231, 637—650
Николов, Васил 232, 233, 948, 949
Николов, Димитър 234—237, 651—658, 826, 950, 951, 1204
Николова, Бистра Н. 659
Николова, Янка 660—663
Ножаров, Петър 664

Овчаров, Димитър 23, 238—244, 665—675, 827, 952—954, 1205, 1206
Овчаров, Николай 676, 677, 955
Овчаров, Тодор 678, 679, 756
Огненова-Маринова, Люба 245, 246, 1209, 1210, (1207, 1208)
Оперман, Манфред 247, 248
Орачев, Атанас 124

Панайотов, Иван 680, 956, 1211
Панайотова, Дора 249, 250, 681—683
Парницки-Пуделко, Стефан 251
Пеев, Димитър 252
Пейков, Атанас Ал. 253, 684
Пеков, Димитър 596, 597
Пенчев, Владимир 685
Перничева, Лиляна 254, 957, 1212
Петков, Неделчо 686—692
Петков, Христо 693, 733
Петкова, Аника 694, 796
Петров, Петър (Ат.) 695
Петров, Тома 696, 697, 828, 829
Петрова, Г. Н. 62
Петрова, Марта 698
Петрова, Стоянка 1213—1230
Писарев, Атанас 699
Плетньова, Светлана А. 255
Попконстантинов, Казимир 256, 257, 700, 701, 1231
Попов, Асен 519
Попов, Атанас 702
Попов, Димитър 258
Попов, Желязко 427, 703
Прес, Людвика 704, 1232
Пуцко, Василий 259

Радков, Ради 260
Радонов, Здравко 705, 706, 1240
Радунчева, Ана 707—712, 805, 1241
Раев, Борис А. 261
Разбойников, Анастас 713
Ракева-Морфова, Златка 226, 629, 714, 944, 945
Рачев, Рачо 830, 831
Рашев, Рашо (Ст.) 262, 263, 715, 716, 1263
Робов, Мирко 717
Рогалски, Адолф 718—720
Русев, Руси 721
Русева-Слокоска, Людмила 722—724

Саркисян(-Петкова), Аника 694, 796
Сарновски, Тадеуш 725
Сахно, Стефан 966
Свирачев, Петър 1242
Силогава, Валерий И. 264
Симеонова, Хенриета 1244, 1245
Сирадзе, Реваз 958
Сираков, Николай 85, 265, 430, 550
Сиракова, Свобода 28, 85, 1030, 1247
Скакун, Наталия Н. 726
Славчев, Петър 266, 727, 728
Смядовски, Стефан 267, 729
Смядовски, Теодосий 93, 268—271
Снегаров, Иван 272
Сотиров, Иван 273
Ставрев, Васил 763

Станилов, Станислав 274, 275, 730, 742, 959, 960
Станчев, Станчо 26, 276—280, 731—733, 961—965, 1252, 1255—1258, (1253, 1254)
Станчева, Магдалина 281, 734—742
Стефанова, Люба 1259
Стоянов, Георги 636
Стоянов, Тотко 743
Стоянова-Серафимова, Димка 744—747
Султов, Богдан 748—750

Табакова-Цанова, Гергана 292, 751—756, 832, 1260
Танкова, Валентина 757
Танчева, Нели 758
Тачева-Хитова, Маргарита 759, 760, 781
Теодосиев, Петър 1053
Тивчев, Петър 790
Тодорова, Хенриета 282, 761—764, 966, 1244, 1245, 1261, 1262
Тончева, Горанка 283, 765—771, 1047
Топтанов, Димитър 615, 975
Торбов, Цеко 967
Тотев, Тотю 284—286, 772—780, 1263
Трендафилов, Тончо 968

Фехер, Геза младши 287
Филипов, Трайко 603, 604, 782
Флорова, Вера 1242
Фол, Александър 72
Фотакиева, Емилия 915

Хаджиев, Георги 783
Халиков, А. Х. 288
Хан Ван Кхан 289, 784
Хараланов, Васил 785
Холенщайн, Лоренц 786
Хошек, Радислав 291
Христов, Христо Ив. 787
Христова, Евгения 788, 833

Цанков, Стефан 834
Цанкова-Петкова, Геновева 789, 790
Цанова, Гергана 292, 754
Цветков, Борис 791
Цончев, Димитър 792—797, 969
Цочев, Марко 531

Чангова, Йорданка 733, 798—803, 838
Чанева-Дечевска, Нели 293, 294
Чачева, Вера 392
Черних, Евгений Н. 804, 805
Чимбулева, Жана 806—808
Чичикова, Мария 295—297, 704, 809, 835, 1271, 1273, 1275—1279, 1281, 1283, (1266—1270, 1272, 1274, 1280, 1282)

Шишков, Николай 457

Щерева, Ирина 27, 298, 810, 811, 970, 1284

Юрукова, Йорданка 299—304, 812—816, 971—974, 1285—1295

Янев, Веселин 817

СЪДЪРЖАНИЕ

Гергана Кабакчиева — Типология и хронология на глинените червенолакови паници от Тракия (I—IV в.) 1

МАТЕРИАЛИ И СЪОБЩЕНИЯ

Росица Морева — Старохристиянска базилика и средновековна църква при с. Долни Воден, Пловдивски окръг 13

Атанас Попов — Палеографско-езикови особености на Търновския надпис на цар Иван Асен II 19

БИБЛИОГРАФСКИ УКАЗАТЕЛ (1959—1983) 25

TABLE DES MATIERES

Gergana Kabakčieva — Typologie et chronologie des écuelles d'argile à vernis rouge de Thrace (Ier—IVe s.) 12

MATERIAUX ET COMMUNICATIONS

Rosica Moreva — Basilique paléochrétienne et église médiévale près du village Dolni Voden, département de Plovdiv . . . 19

Atanas Popov — Particularités paléographiques-linguistiques de l'inscription de Tărnovo du tsar Ivan Asen II 24

INDICATEUR BIBLIOGRAPHIQUE (1959—1983) 25

ГОДИШНО СЪДЪРЖАНИЕ 1983

СТАТИИ	кн.	с.
Аладжов, Живко — За култа към Тангра в средновековна България	1—2	76
Ангелов, Димитър — История и археология	1—2	1
Бонев, Александър Г. — Някои проблеми на златното съкровище от Вълчитрън	1—2	44
Гацов, Ив., Ст. Иванова, Н. Сираков, Св. Сиракова — Типология на каменните оръдия от ранния и средния палеолит	1—2	13
Делев, Петър — Епитафията на Хреста и светилището на Зевс-Дионис в Малко Търново	3	1
Иванов, Румен — Principales в римската войска на Горна и Долна Мизия (в дн. Северна България) през Принципата	1—2	50
Кабакчиева, Гергана — Типология и хронология на глинените червенолакови паници от Тракия (I—IV в.)	4	1
Кесякова, Елена — Акведуктите и водоснабдяването на Филипопол	1—2	63
Николов, Васил — Орнаментация на ранноеолитната рисувана керамика: систематизация и характеристика	1—2	29
Овчаров, Димитър — Континуитет и приемственост в ранносредновековната българска култура (към постановката на въпроса)	3	16
Попконстантинов, Казимир — Още веднъж за надписа на Иво граматик	1—2	98
Пуцко, Василий — Преславската матрица и въпросът за иконографските образци в изкуството на древния Киев	1—2	86
Смядовски, Теодосий — За старохристиянските черти на преславската култура	3	11

TABLE DES MATIERES

ARTICLES	f.	p.
Aladžov, Živko — Au sujet du culte de Tangra en Bulgarie médiévale	1—2	76
Angelov, Dimităr — Histoire et archéologie	1—2	1
Bonev, Aleksandăr G. — Certains problèmes du trésor d'or de Vălčitrăn	1—2	44
Gacov, Iv., St. Ivanova, N. Sirakov, Sv. Sirakova — Typologie des outils en pierre du Paléolithique ancien et moyen	1—2	13
Delev, Petăr — L'épitaphe de Chrestè et le sanctuaire de Zeus-Dionysos à Malko Tărnovo	3	1
Ivanov, Rumen — Principales dans l'armée romaine de la Mésie Supérieure et Inférieure (en Bulgarie du Nord actuelle) pendant le Principat	1—2	50
Kabakčieva, Gergana — Typologie et chronologie des écuelles d'argile à vernis rouge de Thrace (Ier—IVe s.)	4	1
Kesjakova, Elena — Les aqueducs et l'approvisionnement d'eau de Philippopolis	1—2	63
Nikolov, Vasil — Ornementation de la céramique peinte du Néolithique ancien: systématisation et caractéristique	1—2	29
Ovčarov, Dimităr — Continuité et influences dans la culture bulgare du Haut moyen âge (concernant la formulation du problème)	3	16
Popkonstantinov, Kazimir — Encore sur l'inscription de Ivo le grammairien	1—2	98
Pucko, Vasilij — La matrice de Preslav et le problème des modèles iconographiques dans l'art de l'ancien Kiev	1—2	86
Smjadovski, Teodosij — Au sujet des traits paléochrétiens de la culture de Preslav	3	11

МАТЕРИАЛИ И СЪОБЩЕНИЯ

Дончев, Петър, Нено Ненов, Димитър Иванов — Ефективност на геолого-геофизичните методи при проучване на надгробни могили . . . 3 34

Зарева, Лидия — Два надписа от античния град при с. Мулетарово, Благоевградски окръг 3 29

Меламед, Андрей — Две оброчни плочки от Тракия (III в. на н. е.) . . . 3 26

Морева, Росица — Старохристиянска базилика и средновековна църква при с. Долни Воден, Пловдивски окръг 4 13

Нешева, Виолета, Георги Стоянов — Средновековна църква в кв. Чатала в Мелник 3 61

Попов, Атанас — Палеографско-езикови особености на Търновския надпис на цар Иван Асен II 4 19

Робов, Мирко — Знаци върху тухли от църквата „Св. Димитър Солунски" във Велико Търново 3 53

Станилов, Станислав, Георги Александров — Средновековно езическо светилище в развалините на Монтана 3 40

КРИТИКА И РЕЦЕНЗИИ

Аладжов, Живко — Я. Р. Дашкевич, Э. Трыярски. Каменные бабы причерноморских степей. Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Lódź, 1982. 231 с., 68 илл. . . . 1—2 110

Бонев, Чавдар — Валентин В. Седов. Происхождение и ранняя история славян. М., Наука, 1979. 154 с., 30 илл. . . . . 1—2 107

Бонев, Чавдар — Ioan Mitrea. Reginea centrala a Moldovei dintre Carpaţi şi Siret in secolele VI—IX e. n. — Carpica, XII, 1980, p. 55—191, 50 tab. 3 75

Вайсов, Иван — Siedlungen der Kultur mit Linearkeramik in Europa. Nitra, 1982. 324 p., 145 fig. 3 71

Велков, Велизар — J. Jurukova. Die Münzprägung von Bizye. Berlin, Akademie Verlag, 1981. Textband 90 p., Tafelband mit 29 Tafeln (= Schriften zur Geschichte und Kultur der Antike, 18). 3 72

Джамбов, Иван — A. Khatchatrian. Origine et typologie des baptistères paléochrétiens. Mulhouse, 1982. 130 p. . . . . 1—2 106

Милчев, Атанас — Ст. Бояджиев. Портите на прабългарските крепостни стени. — В: Плиска—Преслав. II. С., 1981, с. 138—145. . . 3 78

Николов, Димитър — В. И. Кадеев. Херсонес Таврический в первых веках нашей эры. Харьков, 1981. 144 с. с илл. 3 73

Овчаров, Николай — Т. Тотев. Манастирът при Тузлалъка — център на рисувана керамика в Преслав през IX—X в. С., БАН, 1982. 79 с., 69 ил., 10 цв. табл., рез. на фр. ез. 3 77

MATERIAUX ET COMMUNICATIONS

Dončev, Petăr, Neno Nenov, Dimităr Ivanov — Efficacité des méthodes géologo-géophysiques lors de l'étude de tumuli 3 34

Zareva, Lidija — Deux inscriptions de la ville antique près du village Muletarovo, département de Blagoevgrad 3 29

Melamed, Andrej — Deux plaques votives de Thrace (IIIe s. de n. ère) . . . 3 26

Moreva, Rosica — Basilique paléochrétienne et église médiévale près du village Dolni Voden, département de Plovdiv 4 13

Neševa, Violeta, Georgi Stojanov — Eglise médiévale dans le quartier Čatala à Melnik 3 61

Popov, Atanas — Particularités paléographiques-linguistiques de l'inscription de Tărnovo du tsar Ivan Asen II 4 19

Robov, Mirko — Signes sur des briques de l'église „St Dimităr Solunski" à Veliko Tărnovo 3 53

Stanilov, Stanislav, Georgi Aleksandrov — Sanctuaire païen médiéval dans les ruines de Montana . . 3 40

CRITIQUE ET OUVRAGES RECENSES

Aladžov, Živko — Я. Р. Дашкевич, Э. Трыярски. Каменные бабы причерноморских степей. Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Lódź, 1982. 231 с., 68 илл. . . . . 1—2 110

Bonev, Čavdar — Валентин В. Седов. Происхождение и ранняя история славян. М., Наука, 1979. 154 с., 30 илл. . . . . 1—2 107

Bonev, Čavdar — Ioan Mitrea. Reginea centrala a Moldovei dintre Carpaţi şi Siret in secolele VI—IX e. n. — Carpica, XII, 1980, p. 55—191, 50 tab. 3 75

Vajsov, Ivan — Siedlungen der Kultur mit Linearkeramik in Europa. Nitra, 1982. 324 p., 145 fig. . . . 3 71

Velkov, Velizar — J. Jurukova. Die Münzprägung von Bizye. Berlin, Akademie Verlag, 1981. Texband 90 p., Tafelband mit 29 Tafeln (= Schriften zur Geschichte und Kultur der Antike, 18). 3 72

Džambov, Ivan — A. Khatchatrian. Origine et typologie des baptistères paléochrétiens. Mulhouse, 1982. 130 p. . . . . 1—2 106

Milčev, Atanas — Ст. Бояджиев. Портите на прабългарските крепостни стени — В: Плиска — Преслав. II. С., 1981, с. 138—145 . . 3 78

Nikolov, Dimităr — В. И. Кадеев. Херсонес Таврический в первых веках нашей эры. Харьков, 1981. 144 с. с илл. 3 73

Ovčarov, Nikolaj — Т. Тотев. Манастирът при Тузлалъка — център на рисувана керамика в Преслав през IX—X в. С., БАН, 1982. 79 с., 69 ил., 10 цв. табл., рез. на фр. ез. 3 77

ПРЕГЛЕД

Ангелова, Стефка — Любка Стефанова Бобчева (1927 — 1983) . . . . . 1—2 118
Велков, Велизар — Акад. Димитър Косев на 80 години 3 81
XXVIII национална археологическа конференция в Плевен . . . . . 1—2 112
Д-р Теодосий Смядовски . . . . . 1—2 120
Иванов, Теофил — XIII международен конгрес по римския лимес в гр. Аален, ФРГ 3 84
Чичикова, Мария — XII международен конгрес по класическа археология 3 82
Щерева, Ирина — Иван Цеков Балкански (1931—1983) . . . . . 1—2 119
Юрукова, Йорданка — Монетните находки, открити в България през 1981 г. 1—2 113

КНИГОПИС

Петрова, Стоянка . . . . . 1—2 120

REVUE

Angelova, Stefka — Ljubka Stefanova Bobčeva (1927—1983) . . . . . 1—2 118
Velkov, Velizar — L'académicien Dimităr Kosev à 80 ans 3 81
*XXVIII*e conférence archéologique nationale à Pleven . . . . . 1—2 112
Dr. Teodosij Smjadovski . . . . . 1—2 120
Ivanov, Teofil — XIIIe congrès international sur le limes romain à Aalen, R F d'Allemagne 3 84
Čičikova, Marija — XIIe congrès international d'archéologie classique . . . 3 82
Štereva, Irina — Ivan Cekov Balkanski (1931—1983) . . . . . 1—2 119
Jurukova, Jordanka — Les trouvailles monétaires découvertes en Bulgarie au cours de 1981 . . . . . 1—2 113

BIBLIOGRAPHIE

Petrova, Stojanka . . . . . 1—2 120